

Ναυτική Επιθεώρηση

Τεύχος 997

Τόμος 176ος

 ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

(1).- 'Απόρρητος αναφορά υπ' αριθ. 38 από ΙΙ.Ι.4Ι του Α.Δ.Υ. προς
Α.Δ.Κ./Γε

"Ι.- Έχω τήν τιμήν νά αναφέρω ὅτι ὁ ΠΡΩΤΕΥΣ ἀποκλεί-
σας τήν 26.12.40 διέβ' πολεμικήν κερικοιλίαν, ἔδει νά ἐκανέ-
σεις Β.Υ. τήν Θ.Ι.4Ι, μέχρι δέ ρήμιερν, ὡς καί προφορικῶς
ἔχω ἀνεφέρει, οὐδέν σημεῖον ἢ σῆμα ἔχει ληφθῆ ἐκ τοῦ ὑποβ-
γίου τούτου.

"Ι.- Μέχρι σήμερον ὁ ΠΡΩΤΕΥΣ δέν ἐπέστρεφεν εἰς τήν Β-
σιν καί ἄς εὐχρηθῶμεν πάντες ὅπως ταχέως θά ἔχωμεν κληροφο-
ρας περί τῶν ἐπιβαινόντων, ἄς ἀντιμετωπίσωμεν δέ μετὰ ψυχρα-
μίας πῶσαν ἀτυχῆ τυχόν εἴδησιν περί τοῦ ὑποβρυχίου, ἀναλο-
γούμενοι τόν σκληρόν ἀγῶνα ὃν διεξάγει σῆσσωμος ὁ 'Ελληνικό-
λαός ἐναντίον ἀδίκου, βαρβάρου καί ἀπροκλήτου ἐπιθέσεως το-
ῦ ἐχθροῦ, τόν ὀκοῖον σκληρῶς κλήττουσι τέ ἡμέτερα ὑποβρυχία
καί τελικῶς ἡ ὀρμή τοῦ στρατοῦ, 'Αεροπορίας καί Καυτικοῦ θ-
λαῖ συντρέψῃ καί ἐπιτύχῃ τήν βεβαίαν τελικήν ΝΙΚΗΝ."

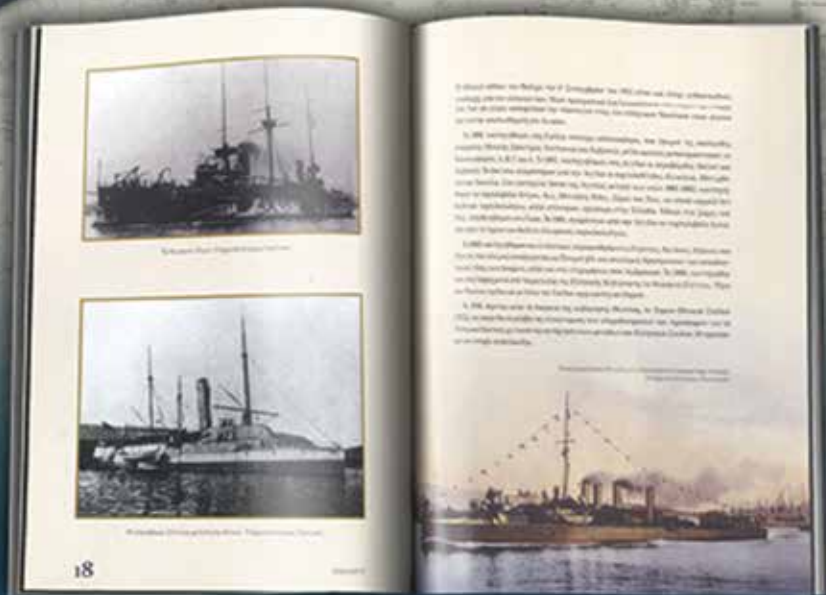
ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΥΝΤΟΜΑ Η ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

ΜΕΘ' ΟΡΜΗΣ ΑΚΑΘΕΚΤΟΥ

ΕΠΙΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ
ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ
1821-1945

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΥΠΟΠΛΟΙΑΡΧΟΣ (ΕΦ/Ο) Π.Ν.

Ναυτική Επιθεώρηση

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εκδηλώσεις - Φωτογραφίες.....6 ΓΕΝ/ΔΕΔΗΣ	Μαρία Γρηγοροπούλου Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος» 'Όταν οι «Ιστορίες ανδρείας στεγάστηκαν στο χώρο των Μουσών»48
Γεώργιος Χρυσοκού Πλωτάρχης ΠΝ Η Ενεργειακή Διάσταση Ασφαλείας της Νοτιοανατολικής Μεσογείου: Γεωπολιτικοί Ανταγωνισμοί και Προοπτικές για Ελλάδα και Κύπρο.....16	Ιστορικά Παραλειπόμενα54 Αναμνήσεις από την Ζωή στο ΠΝ.....58
Υποναύαρχος ε.α. Αδριανός Πούλος ΠΝ Συμμετοχή της ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» στις επιχειρήσεις απομάκρυνσης πολιτών στο Δυρράχιο Αλβανίας τον Μάρτιο του 1997.....40	Ιωάννης Σ θεοδωράτος Ειδήσεις από το περισκόπιο.....68 Δελτίο Ενημέρωσης.....74

ΕΤΟΣ 94ο - ΤΕΥΧΟΣ 597 ΤΟΜΟΣ 176ος
Σεπτέμβριος-Οκτώβριος-Νοέμβριος 2016

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:

Υπηρεσία Ιστορίας Ναυτικού

Μαρκόνι 20 Βοτανικός - Αθήνα 10447

ΤΗΛ: 210-3484 233 • ΤΗΛ/ΦΑΞ: 210-3484 234

e-mail: yin_naftep@navy.mil.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Ανθυποπλοίαρχος (Ε) Σ. ΦΟΙΦΑ ΠΝ

Ανθυπασπιστής (ΜΗΧ) Ι. ΚΟΡΑΚΑΚΗΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

PressiousArvanitidis ABEE

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Υπηρεσία Ιστορίας Ναυτικού

Δ/ΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

Πλοίαρχος Α. ΤΣΙΑΝΤΟΥΛΑΣ ΠΝ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

Πλοίαρχος Α. ΤΣΙΑΝΤΟΥΛΑΣ ΠΝ

Αντιπλοίαρχος Ι. ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ ΠΝ

Αντιπλοίαρχος Κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΠΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

Υποπλοίαρχος (ΕΦ/Ο) Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΝ

Υποπλοίαρχος (ΕΦ/Ο) Π. ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΠΝ

Ανθυποπλοίαρχος (Ε) Σ. ΦΟΙΦΑ ΠΝ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: ΤΗΛ. 210-3484 243

Ανθυπασπιστής (ΜΗΧ) Ι. ΚΟΡΑΚΑΚΗΣ

Ανθυπασπιστής (ΔΙΑΧ) Α. ΜΑΝΑΝΑ

Ετήσια Στρατ. Προσωπικού ε.ε. και ε.α., και

Πολιτικού Προσωπικού (Πολεμικού Ναυτικού): 10€

Ετήσια Ιδιωτών, Νομικών Προσώπων 12€

Ετήσια Εξωτερικού 40\$ ΗΠΑ

Τιμή Τεύχους: 3€

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ: Οι απόψεις που εκφράζονται στη

«Ν.Ε.», είναι προσωπικές και δεν δεσμεύουν το Γενικό

Επιτελείο Ναυτικού, ούτε και ερμηνεύουν την πολιτική

ή τις αποφάσεις του.

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: Απόσπασμα αναφοράς πεπραγμένων της

29ης Δεκεμβρίου 1940 που αφορά την απώλεια του Υ/Β

«ΠΡΩΤΕΥΣ»

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ: Φωτογραφίες απολεσθέντων του Υ/Β

«ΠΡΩΤΕΥΣ»

Σύνθεση εξωφύλλου - οπισθοφύλλου:

Ανθυποπλοίαρχος (Ε) Γ. Μαστρογεωργίου ΠΝ

*Ο Διευθυντής,
το προσωπικό της Υπηρεσίας Ιστορίας Ναυτικού
και οι συντελεστές του περιοδικού*

Ναυτική Επιθεώρηση

*σας εύχονται
Καλή Χρονιά*

Πρόλογος Έκδοσης

Ένα ακόμα τεύχος της «Ναυτικής Επιθεώρησης», το τελευταίο του 2016, είναι στα χέρια σας. Όπως και τα προηγούμενα 4 τεύχη, το συνοδεύουμε με ένθετο υλικό. Αυτή τη φορά προσφέρουμε ως δώρο στους εκλεκτούς αναγνώστες μας ένα ημερολόγιο - ατζέντα για το 2017. Ελπίζουμε η ατζέντα αυτή να γεμίσει με ενδιαφέροντα και ευχάριστα συμβάντα.

Ως Επιτροπή Σύνταξης του περιοδικού στοχεύουμε πάντα, μέσω των μόνιμων σελών μας αλλά και με τις έκτακτες συνεργασίες, να προσφέρουμε στους αναγνώστες ένα χρήσιμο και ευχάριστο μείγμα θεμάτων σχετικών με την ιστορία, τις διεθνείς σχέσεις, την τεχνολογία. Επιθυμούμε το περιοδικό αυτό να αποτελεί τον σύνδεσμο μεταξύ των μελών της ναυτικής οικογένειας (εν ενεργεία και εν αποστρατεία) αλλά και μεταξύ όλων όσων αγαπούν το Πολεμικό Ναυτικό. Έτσι λοιπόν στο παρόν τεύχος έχουμε συμπεριλάβει:

Τη μελέτη του Πλωτάρχη Γεωργίου Χρυσοχού ΠΝ που βραβεύτηκε με το 1^ο βραβείο του Διαγωνισμού του περιοδικού Ναυτική Επιθεώρηση, όπου αναλύει την τεταμένη γεωπολιτική κατάσταση στην Ανατολική Μεσόγειο υπό το πρίσμα των ενεργειακών πηγών που έχουν εντοπιστεί στην περιοχή.

Την αφήγηση του Υποναυάρχου ε.α Αδριανού Πούλου ΠΝ, ο οποίος το 1997 ως κυβερνήτης της ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» έλαβε μέρος στην επιχείρηση «ΚΟΣΜΑΣ ΑΙΤΩΛΟΣ» που είχε ως αντικειμενικό σκοπό τον απεγκλωβισμό σημαϊόντων προσώπων ξένων χωρών από την φλεγόμενη Αλβανία.

Τις μόνιμες στήλες του περιοδικού: «Ιστορικά Παραλειπόμενα», «Αναμνήσεις από την ζωή στο ΠΝ» και «Ειδήσεις από το περισκόπιο» καθώς και τα τελευταία νέα του ΠΝ.

Ευχαριστούμε πολύ τους αναγνώστες μας για την ενθουσιώδη υποδοχή την οποία επεφύλαξαν στο ένθετο του προηγούμενου τεύχους, που ήταν το παιδικό παραμύθι "Ναυσίμαχος. Ο πιο μικρός Κυβερνήτης τριήρους". Σκοπεύουμε να προβούμε σε επανέκδοση του παραμυθιού αυτού αλλά είναι στη διαδικασία της έκδοσης και το δεύτερο παραμύθι της σειράς με τίτλο "Νικήτας. Ο πιο μικρός πυρπολητής", το οποίο θα κυκλοφορήσει, αρχικά ως ένθετο, σε ένα από τα προσεχή τεύχη μας.

Τέλος, θα θέλαμε να ενημερώσουμε τους εκλεκτούς μας αναγνώστες ότι το επόμενο τεύχος της «Ναυτικής Επιθεώρησης» θα περιλαμβάνει ως ένθετο μια πολύ όμορφη έκπληξη, δεδομένου ότι με αυτό το τεύχος θα συμπληρώνονται 100 χρόνια έκδοσης του περιοδικού.

Ευχόμαστε σε όλους τους αναγνώστες, η επόμενη χρόνια να είναι αφετηρία νέων, γόνιμων και ευχάριστων εκκινήσεων.

Η Επιτροπή Σύνταξης.

Από την Κωπηλασία Ελλήνων και Αργεντινών Ναυτικών Δοκίμων, οι οποίοι στελέχωσαν από κοινού τις θέσεις των κωπηλατών της Τριήρους «ΟΛΥΜΠΙΑΣ», κατά την διάρκεια πλου που πραγματοποιήθηκε την 6η Σεπτεμβρίου 2016 στις προσβάσεις του Φαληρικού Όρμου. Η εν λόγω δράση υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της επίσκεψης στη χώρα μας του Ιστιοφόρου ARA LIBERTAD, το οποίο συμμετέχει στον ετήσιο εκπαιδευτικό πλου της Ναυτικής Σχολής της Αργεντινής.

Την 11η Σεπτεμβρίου 2016, στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων ακολουθώντας την διαδρομή του κλασικού Μαραθωνίου δρόμου, συμμετείχαν στην επετειακή πορεία με την επωνυμία «2ο Τρόπαιο Μάχης Μαραθώνα 490 π.Χ.», με αφετηρία τον Τύμβο του Μαραθώνα και σημείο τερματισμού το Παναθηναϊκό Στάδιο. Στην εν λόγω εκδήλωση απένειμε βραβεία στους συμμετέχοντες ο Διοικητής της Υπηρεσίας Φάρων Αρχιπλοίαρχος (Μ) Κωνσταντίνος Κολοκούρης Π.Ν., ως εκπρόσωπος του Αρχηγού ΓΕΝ Αντιναυάρχου Γεωργίου Γιακουμάκη Π.Ν.

Από τις εκδηλώσεις της 194ης επετείου από την ναυμαχία των Σπετσών, με την επωνυμία «ΑΡΜΑΤΑ 2016» που κορυφώθηκαν στη ν. Σπέτσες την 10η και την 11η Σεπτεμβρίου 2016. Στις εκδηλώσεις παρέστησαν ο Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας Αντιπύραρχος (Ι) Χρήστος Βαΐτσας, ως εκπρόσωπος του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ και ο Αρχηγός Στόλου Αντιναύαρχος Κωνσταντίνος Καραγεώργης ΠΝ, ως εκπρόσωπος του Αρχηγού ΓΕΝ.

Από την επίδοση «Επιβράβευσης Αριστείας - Εξαιρετων Πράξεων» στον Πλωτάρχη Φωκίωνα Μαϊράγκα ΠΝ, διότι πέραν και άνω των προβλεπομένων, και παράλληλα με την εκτέλεση των απαιτητικών καθηκόντων του ως Ύπαρχος του υποβρυχίου «ΠΙΠΙΝΟΣ», ανέλαβε πρωτοβουλίες για την επιτυχή αντιμετώπιση των πάσης φύσεως τεχνικών προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την ενεργοποίηση και επιχειρησιακή ένταξη των υποβρυχίων «ΚΑΤΣΩΝΗΣ», «ΩΚΕΑΝΟΣ», «ΠΙΠΙΝΟΣ» και «ΜΑΤΡΩΖΟΣ».

Από τις εορταστικές εκδηλώσεις για την επέτειο της Ναυμαχίας της Σαλαμίνας «ΣΑΛΑΜΙΝΙΑ 2016», που πραγματοποιήθηκαν στον Τύμβο Σαλαμινομάχων την 28η και 29η Σεπτεμβρίου 2016, παρουσία του Διοικητού Ναυστάθμου Σαλαμίνας (Δ/ΝΣ) Αρχιπλοίαρχου (Μ) Χαρίλαου Παπαδημητρίου ΠΝ και στην παραλία Καματερού παρουσία του Υπαρχηγού Αρχηγείου Στόλου (Υ/ΑΣ) Υποναυάρχου Ευθύμιου Μικρού ΠΝ, οι οποίοι παρευρέθησαν ως εκπρόσωποι του Αρχηγού ΓΕΝ Αντιναυάρχου Γεωργίου Γιακουμάκη ΠΝ.

Από τα εγκαίνια της έκθεσης «ΠΛΕΥΣΙΣ - Ναυπηγική και Ναυσιπλοΐα των Ελλήνων από την Αρχαιότητα έως τους Νεότερους Χρόνους» που πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Ηρακλειδών την 30η Σεπτεμβρίου 2016, την έκθεση εγκαινίασε ο Υπαρχηγός ΓΕΝ Υποναύαρχος Δημοσθένης Χέλμης ΠΝ και θα διαρκέσει μέχρι την Κυριακή 28 Μαΐου 2017. Σκοπός της εν λόγω έκθεσης, η οποία έχει τεθεί υπό την αιγίδα του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, είναι να παρουσιάσει με εύληπτο και κατανοητό τρόπο στους επισκέπτες, την ιστορία της ελληνικής ναυπηγικής και ναυσιπλοΐας, καθιστώντας τους κοινωνούς σε ένα νοητό ταξίδι στο χρόνο και αναδεικνύοντας το διαχρονικό, στενό δεσμό των Ελλήνων με τη θάλασσα.

Από δραστηριότητες του Πολεμικού Ναυτικού στο πλαίσιο Ασκήσεως "ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ 2016" και την παρακολούθηση της τελικής φάσης στην Αλεξανδρούπολη παρουσία του ΥΕΘΑ Πάνου Καμμένου.

Από τις εορταστικές εκδηλώσεις για την 189η Επέτειο της Ναυμαχίας του Ναβαρίνου, που πραγματοποιήθηκαν στην Πύλο την 19η Οκτωβρίου 2016 παρουσία του Αρχηγού Στόλου Αντιναυάρχου Κωνσταντίνου Καραγεώργη ΠΝ, ως εκπροσώπου του Αρχηγού ΓΕΝ Αντιναυάρχου Γεωργίου Γιακουμάκη ΠΝ. Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων στο λιμμένα της Πύλου κατέπλευσε η Φ/Γ «ΝΑΒΑΡΙΝΟΝ» και η Μπάντα του Πολεμικού Ναυτικού πραγματοποίησε συναυλία.

Από τις εορταστικές εκδηλώσεις «ΒΟΤΣΕΙΑ 2016» που πραγματοποιήθηκαν στη Θεσσαλονίκη την 23η Οκτωβρίου 2016 παρουσία του Αρχηγού Στόλου Αντιναυάρχου Κωνσταντίνου Καραγεώργη ΠΝ, ο οποίος συμμετείχε ως εκπρόσωπος του Αρχηγού ΓΕΝ Αντιναυάρχου Γεωργίου Γιακουμάκη ΠΝ.

Από την τελετή απόδοσης τιμών σε Παλαίμαχο Β΄ΠΠ που πραγματοποιήθηκε την 27η Οκτωβρίου 2016 από το Διοικητή του Ναυτικού Σταθμού Κερκύρας (ΝΑΣΚΕ), Αντιπλοίαρχο Θεόδωρο Γραμμένο ΠΝ στο Σημαιοφόρο ε.α. Σπυρίδωνα Κολοβό, ο οποίος απετέλεσε πλήρωμα του Ευδρόμου «ΕΛΛΗ» κατά την διάρκεια τορπιλισμού του στην ν. Τίνο στις 15 Αυγούστου 1940.

Από την επίσκεψη του Υ/Β «ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ» και της πυραυλακάτου «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» στη ν. Μεγίστη, όπου κατέπλευσαν την 2α Νοεμβρίου 2016, στο πλαίσιο αποστολής τους.

Την 7η Νοεμβρίου 2016, ο Αρχηγός ΓΕΝ Αντιναύαρχος Γεώργιος Γιακουμάκης ΠΝ, βράβευσε τον Υποπλοίαρχο (Ο) Σπυρίδωνα Γιαννιώτη ΠΝ για την κατάκτηση του αργυρού μεταλλίου στην κολύμβηση ανοικτής θαλάσσης 10.000 μέτρων, στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο, τον Αύγουστο 2016.

Από την πολυεθνική άσκηση ' 'AEGEAN SEAL 2016' ' που πραγματοποιήθηκε από 2 έως 11 Νοεμβρίου 2016, στη θαλάσσια περιοχή του Νοτίου Ευβοϊκού, με σκοπό την εξάσκηση στον εντοπισμό και εξουδετέρωση ναρκών και λοιπών εκρηκτικών μηχανισμών και στις διαδικασίες αντιναρκικών επιχειρήσεων σε ρηκά ύδατα.

Από την τελετή Αποκαλυπτηρίων Μνημείου Υποβρυχίων που πραγματοποιήθηκαν την 10η Νοεμβρίου 2016, στο πάρκο Φλοίσβου του Δήμου Παλαιού Φαλήρου. Τα αποκαλυπτήρια τελέστηκαν από την Α.Ε. τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κ. Προκόπιο Παυλόπουλο. Η τελετή διοργανώθηκε από τον Ελληνικό Σύνδεσμο Υποβρυχίων και τον Δήμο Παλαιού Φαλήρου και ανεγέρθηκε κατόπιν προσφοράς, από το Π.Ν. του παλαιού πυργίσκου του υποβρυχίου «ΩΚΕΑΝΟΣ» ο οποίος αντικαταστάθηκε στο πλαίσιο του πρόσφατου εκσυγχρονισμού του υποβρυχίου, εθελοντικής εργασίας των εργαζομένων στα Ελληνικά Ναυπηγεία Σκαρामαγκά (ΕΝΑΕ) και οικονομικής συμβολής του Δήμου Παλαιού Φαλήρου, με την πρωτοβουλία του Ελληνικού Συνδέσμου Υποβρυχίων και την αρωγή του Δημάρχου Παλαιού Φαλήρου κ. Διονύσιου Χατζηδάκη.

Η Ενεργειακή Διάσταση Ασφαλείας της Νοτιοανατολικής Μεσογείου: Γεωπολιτικοί Ανταγωνισμοί και Προοπτικές για Ελλάδα και Κύπρο

Του **Γεώργιου Χρυσοκού**

Πλωτάρχη ΠΝ

Α΄ χρηματικό βραβείο ετήσιου διαγωνισμού μελετών Ναυτικής Επιθεώρησης έτους 2015

Ο Πλωτάρχης Γεώργιος Χρυσόκου ΠΝ αποφοίτησε το 1998 από τη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων (ΣΝΔ) και έχει υπηρετήσει έως τώρα σε διάφορες μονάδες του στόλου. Παράλληλα, ανήκει στο στρατιωτικό διδακτικό προσωπικό της ΣΝΔ, με τη διδασκαλία του να επικεντρώνεται σε θέματα ναυτιλίας, διεθνούς δικαίου και στρατηγικών σπουδών. Είναι τακτικός διαλέκτης στη Σχολή Πολέμου Ναυτικού με αντικείμενο την Επιχειρησιακή Σχεδίαση, έχοντας αποφοιτήσει από την εν λόγω Σχολή με ΑΡΙΣΤΑ, με διάκριση πρώτου αποφοιτήσαντος στη σειρά του. Κατέχει μεταπτυχιακή εξειδίκευση (MSc), στις Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές Ασφαλείας από το Πανεπιστήμιο Cranfield της Μ. Βρετανίας, ενώ τον Νοέμβριο του 2015 αναγορεύθηκε διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με τη διατριβή του να αφορά στη Γεωπολιτική της Ενέργειας και τις Οριοθετήσεις Θαλασσίων Ζωνών στην Ανατολική Μεσόγειο. Έχει συγγράψει μονογραφίες και πλήθος άρθρων στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, έχοντας συμμετάσχει ως ομιλητής και εκπαιδευτής σε αριθμό σεμιναρίων και επιμορφωτικών προγραμμάτων σε εθνικό και διεθνές πλαίσιο, ενώ ομιλεί ευχερώς αγγλικά και γαλλικά. Είναι παντρεμένος και πατέρας δύο τέκνων.

Εισαγωγή

Η γεωπολιτική της ενέργειας στη Θάλασσα λεκάνη της Νοτιοανατολικής Μεσογείου

Ο ηπειρωτικός κορμός της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και οι θαλάσσιες μάζες που την περιβάλλουν, ειδικότερα η ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, συνιστά ένα υποσύνολο της μεγάλης γεωπολιτικής σπουδαιότητας διασυννοριακού συνόλου της Ευρασίας. Η γεωοικονομική σπουδαιότητα της Ανατολικής Μεσογείου (εφεξής Αν. Μεσόγειος) ενισχύεται περαιτέρω και από το γεγονός ότι αυτή αποτελεί τον κοινό τόπο τριών ηπείρων: Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής. Η Αν. Μεσόγειος και ο Περσικός Κόλπος εντάσσονται γεωπολιτικά στην ίδια περιφέρεια, ενώ η Τουρκία και η Αίγυπτος μπορούν να αντιμετωπιστούν ως χερσαίες και θαλάσσιες γέφυρες ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή / ΝΔ Ασία.¹ Ανέκαθεν η Μεσόγειος αποτελούσε ζώνη πολιτιστικής σύνθεσης αλλά και σύγκρουσης, καθώς ένα μεγάλο μέρος της ιστορικής κληρονομιάς λαών με παντελώς διαφορετική κουλτούρα, όπως ο αραβικός, μουσουλμανικός, και ευρωπαϊκός πολιτισμός συνδεόταν με τη θάλασσα αυτή. Από πλευράς οικονομικής, γεωπολιτικής και στρατηγικής απόψεως, το ανατολικό τμήμα της Μεσογείου θεωρείται ως το σημαντικότερο.

Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, οι συγκρούσεις των δύο υπερδυνάμεων της εποχής (ΗΠΑ-ΕΣΣΔ) πέραν της Αν. Μεσογείου σχετίζονταν πρωτίστως με στρατηγικές σκοπιμότητες. Ειδικότερα, τη βασική στόχευση των διαφόρων προσπαθειών τους πέραν της συγκεκριμένης περιφέρειας αποτελούσε η περιβόητη κουμμουνιστική πρόσβαση σε θερμές θάλασσες, ή με ποιόν τρόπο θα αποτρεπόταν το ενδεχόμενο αυτό αντίστοιχα από τον κύριο γεωπολιτικό ανταγωνιστή της ΕΣΣΔ.² Με την

κατάρρευση του σοσιαλιστικού μπλοκ, ο ρόλος της ευρύτερης λεκάνης της Αν. Μεσογείου στο γενικότερο πλαίσιο των διεθνών σχέσεων έγινε πιο πολυδιάστατος. Ειδικότερα, την τρέχουσα χρονική περίοδο, πέρα από ανάλογες γεωστρατηγικές σκοπιμότητες που αποτυπώνονται πολύ έντονα σε γεγονότα όπως η αλλαγή των πολιτικών καθεστώτων στη Λιβύη και την Αίγυπτο ή τον συνεχιζόμενο μέχρι και σήμερα εμφύλιο πόλεμο στη Συρία, η διευρυμένη περιφέρεια της Αν. Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής έχει αποκτήσει παράλληλα και μία αυξανόμενη βαρύτητα σε ζητήματα που άπτονται της γεωπολιτικής της ενέργειας.^{3,4}

Η Νοτιοανατολική Μεσόγειος (εφεξής Ν.Α. Μεσόγειος), ως ιδιαίτερο αντικείμενο εξέτασης της παρούσας μελέτης, δύναται χαρακτηριστεί ως μία θαλάσσια περιοχή ενεργειακών ανταγωνισμών. Ήδη, πριν το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αποτελούσε επίκεντρο του ερευνητικού ενδιαφέροντος γνωστών εταιρειών παγκοσμίως, σε ό, τι αφορά την έρευνα για επιβεβαίωση της ύπαρξης τεράστιων ποσοτήτων υδρογονανθράκων στην περιοχή.⁵ Την τελευταία, δε, εικοσαετία, πρώτη από όλα τα κράτη, η κυπριακή κυβέρνηση, το 2000, συστηματοποιεί τις διαδικασίες όσον αφορά στην έρευνα για την ύπαρξη υδρογοναν-

3 Η προαναφερθείσα γεωγραφική περιφέρεια διαθέτει τα πλουσιότερα κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου παγκοσμίως, ενώ παράλληλα το κόστος παραγωγής αυτών είναι το φθηνότερο στον κόσμο. Βλ. Κούτση Α., «Η Γεωπολιτική της Μείζονος Μέσης Ανατολής στο τέλος του 20ου αιώνα», στη «Γεωστρατηγική της Αν. Μεσογείου και η Δύση κατά τον 20ο αιώνα», Διεθνής Επιθεώρηση Στρατιωτικής Ιστορίας, ΓΕΕΘΑ-Ελληνική Επιτροπή Στρατιωτικής Ιστορίας, Αθήνα, 2001, σελ. 97.

4 Είναι ενδεικτικό ότι στη μεταψυχροπολεμική περίοδο και ειδικότερα στην Κεντρική Ασία, ο έλεγχος των πηγών ενεργειακών πόρων που αποδεσμεύτηκαν από την κυριαρχία της Μόσχας μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, πυροδότησε μια υποβόσκουσα, αλλά έντονη διαμάχη μεταξύ Ρωσίας και ΗΠΑ σχετικά με τον έλεγχο των πηγών πετρελαίου και φυσικού αερίου που εντοπίζονται στην περιφέρεια αυτή, καθώς και τον τρόπο της διακίνησης των ενεργειακών πόρων -κυρίως της Κασπίας και του Καυκάσου- προς την ενεργειακά ελλειμματική Ευρώπη. Βλ. Αρβανιτόπουλου Κ., Ανάλεκτα Διεθνούς Πολιτικής, Εκδόσεις Ι. Σίδερη, Αθήνα, 2007, σελ.216-7.

5 Οι έρευνες για κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου στην εν λόγω περιοχή, ξεκίνησαν το 1930 και διήρκεσαν σχεδόν μέχρι το 2000, διενεργούμενες από αγγλικές, γαλλικές αμερικάνικες και ρωσικές εταιρίες, χωρίς να οδηγήσουν σε ασφαλή συμπεράσματα. Βλ. Ι. Ιωσφιθίδης, Ενεργειακός Σχεδιασμός 2011-2030 και Γεωπολιτική. Κύπρος: ΑΠΕ, Φυσικό Αέριο. 27+12 χώρες μαζί ... και 1 εναντίον., σελ.15-17.

1 Βλ. Βλάχου Γ. Π. & Νικολαΐδη Ε., Ναυτιλιακή Οικονομική Γεωγραφία, εκδόσεις Τζέι & Τζέι Ελλάς, Πειραιάς, 2002, σελ. 63-4 και 67.

2 Βλ. H.J. Mackinder, «The Geographical Pivot of History», *Geographical Journal*, 1904, Βλ. επίσης C. S. Gray, *The Geopolitics of Super Power*, University Press of Kentucky, Lexington, 1988 καθώς και Σιούσιουρας Π. και Χρυσοκού Γ., «Γεωπολιτική και Δίκαιο της Θάλασσας στην Ανατολική Μεσόγειο: Οριοθετήσεις Θαλασσίων Ζωνών και Ενεργειακοί Ανταγωνισμοί», *Foreign Affairs Hellenic Edition*, Τεύχος Δεκ 14-Ιαν 15.

θράκων στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου, Αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων με την Αιγυπτιακή κυβέρνηση ήταν η αναγνώριση και οριοθέτηση των ορίων των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών (ΑΟΖ) τους και η συμφωνία το 2003 για έρευνα και εκμετάλλευση οίωνδήποτε κοιτασμάτων φυσικού αερίου ανακαλυφθούν εντός των ζωνών αυτών.⁶ Ωστόσο, οι πρόσφατες εξελίξεις στη θαλάσσια λεκάνη της Ν.Α. Μεσογείου, και συγκεκριμένα οι εκτιμήσεις για νέα ενεργειακά κοιτάσματα υδρογονανθράκων στην θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ, αλλά και στην περιοχή του θαλασσίου τριγώνου νότιας θαλάσσιας λεκάνης Κρήτης – Καστελόριζου – Κύπρου περιπλέκουν το γεωπολιτικό τοπίο της ευρύτερης περιοχής.⁷ Οι ανωτέρω ανακαλύψεις δημιουργούν νέες συνιστώσες στα δεδομένα της ευρύτερης περιοχής, καθώς και στα φλέγοντα ζητήματα των ελληνoturκικών διαφορών, της αραβο-ισραηλινής διένεξης, του κυπριακού και του κουρδικού ζητήματος.⁸

Οι πρόσφατες ενεργειακές εξελίξεις στην Ν.Α. Μεσόγειο

Αναλυτικότερα, μια επιστημονική ανακοίνωση, στα μέσα του 2010, του Κέντρου Γεωλογικών Μελετών των Ηνωμένων Πολιτειών (USGS) είχε ως αποτέλεσμα τη ριζική αλλαγή του ενεργειακού τοπίου της εν λόγω περιοχής. Σύμφωνα με τα δεδομένα της μελέτης αυτής, στον βυθό της λεκάνης

της Λεβαντίνης (που περιβάλλεται από την Κύπρο, το Ισραήλ, τη Γάζα, τον Λίβανο και τη Συρία) εντοπίζονται μεγάλα κοιτάσματα φυσικού αερίου και πετρελαίου, που τουλάχιστον σε πρώτο στάδιο εκτιμούνταν στα επίπεδα των 1,7 δις βαρελιών πετρελαίου και 122 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια (tcf) αερίου. Η πιθανότητα ύπαρξης ενεργειακών πόρων εκτείνεται μάλιστα μέχρι το Δέλτα του Νείλου (Αίγυπτος) και τις ακτές της νοτιοανατολικής Τουρκίας. Τα μεγαλύτερα κοιτάσματα βρίσκονται στα σύνορα που συναντώνται οι ΑΟΖ των δύο αυτών χωρών.⁹ Όμως, ακόμη δεν έχουν οριοθετηθεί όλες οι ΑΟΖ των γειτονικών κρατών στην περιοχή (πλην Κύπρου-Ισραήλ το 2010, Κύπρου-Αιγύπτου το 2003 και Κύπρου-Λίβανου το 2007) και παράλο που γι' αυτόν τον λόγο έχουν εδώ και καιρό αρχίσει διαβουλεύσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων πλευρών, υπάρχουν εντούτοις σημαντικές διενέξεις για το θέμα των ορίων των χωρικών υδάτων και ΑΟΖ των άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενων κρατών (π.χ. Λίβανος-Ισραήλ, Κύπρος-Τουρκία κλπ) αλλά και έτερα θέματα έντονης αντιπαράθεσης, όπως για παράδειγμα το παλαιστινιακό. Επιπροσθέτως, είναι πιθανή η ύπαρξη σημαντικών κοιτασμάτων φυσικού αερίου, όχι μόνο μεταξύ Κύπρου-Ισραήλ και Κύπρου-Αιγύπτου, αλλά και δυτικά της Κύπρου, μεταξύ Κύπρου-Κρήτης.

Είναι ενδεικτική η δημοσιοποίηση των μελετών του Αμερικανικού Κέντρου Γεωλογικών Μελετών (βλ. Σχήμα 1) αναφορικά με την ύπαρξη ανακτήσιμων αποθεμάτων φυσικού αερίου στον υποθαλάσσιο χώρο της ευρύτερης περιοχής στις οποίες αναφέρεται μια εκτίμηση συνολική πιθανής ύπαρξης υποθαλάσσιων απολήψιμων αποθεμάτων φυσικού αερίου της τάξης των 345 tcf και 8 δις βαρελιών υγροποιημένου φυσικού αερίου και πετρελαίου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τόσο η θαλάσσια περιοχή νοτίως της Κρήτης, όσο και το ελληνικό τμήμα του πεδίου του Ηροδότου¹⁰, εξαιτίας, αφενός του γεωλογικού τους του ανάγλυφου και αφετέρου της διαπίστωσης, κατόπιν ερευνών, αυξημένης πιθανότητας ύπαρξης ποσοτήτων

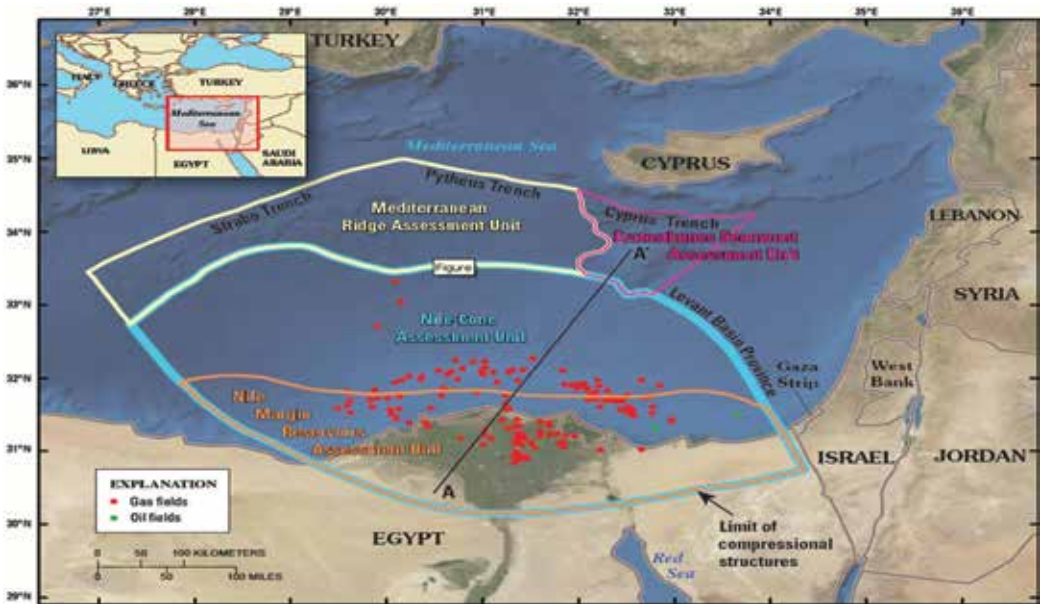
6 Έκτοτε, από το 2007 έως και σήμερα, στην προαναφερθείσα περιοχή παρατηρήθηκαν ραγδαίες εξελίξεις. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι σεισμογραφικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν το 2009 από την εταιρεία Noble Energy, στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου, όπως επίσης και η ανακάλυψη του ισραηλινού κοιτάσματος Leviathan, το οποίο υπολογίζεται ότι περιέχει 16 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια (tcf) εκμεταλλεύσιμου φυσικού αερίου και βρίσκεται στο θαλάσσιο υπέδαφος των γειτνιαζόντων Ισραηλινών πεδίων Alon A και Alon B. Βλ. I. Ιωσφιδής, ό.π.

7 Βλ. Γ. Χρυσόχου και Δ. Δαλακλής, «Ανακήρυξη Κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) και το Δίκαιο της Θάλασσας», (2012), Nausivios Chora – A Journal of Naval Sciences and Technology, Volume 4/2012 (ISSN:1791-4469), Σχολή Ναυτικών Δοκίμων, Πειραιάς, Δεκ 2012, σελ. 245-263.

8 Βλ. εκτενώς G. Chrysochou, «Energy Geopolitics in Southeastern Mediterranean Sea and Maritime Delimitation Issues», Athena 14 Journal, Security and Crisis Management International Conference, Hellenic EU Presidency 2014, Ministry of Defence, Athens, 17-19 June 2014, pp.60-74., available at <http://www.geetha.mil.gr/media/ATHENA2014/files/journal.pdf>

9 Βλ. «Γεωπολιτική αλλαγή στη Μέση Ανατολή: Λευκωσία – Τελ Αβίβ ψάχνουν στα βαθιά», Ελευθεροτυπία, 20.06.2010.

10 Το όριο εντοπίζεται κυρίως στην περιοχή νοτιοανατολικά της Κρήτης, νοτιοδυτικά της Κύπρου και βόρεια της Αιγύπτου,

Απεικόνιση των μελετών του Κέντρου Γεωλογικών Μελετών των ΗΠΑ (U.S.G.S.) για τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων στην περιοχή της Λεβαντίνης και του Δέλτα του Νείλου.

Πηγή: United States Geological Survey, World Petroleum Resources Project, 'Assessment of Undiscovered Oil and Gas Resources of the Nile Delta Basin Province, Eastern Mediterranean', USGS, May 2010.

υδρογονανθράκων (βλ. Σχήμα 2).¹¹

Οι προαναφερθείσες εξελίξεις έχουν ως αποτέλεσμα την περαιτέρω περιπλοκή των ελληνοτουρκικών σχέσεων, καθώς και των σχέσεων Κύπρου-Τουρκίας-Ισραήλ, με τους ισραηλινούς να έχουν προτείνει στην κυπριακή πλευρά να λειτουργήσει ως κόμβος μεταφοράς προς την Ευρώπη του αερίου που θα βρεθεί στην ΑΟΖ τους, και να θέτουν υπό εξέταση την υποβολή αντίστοιχης πρότασης και στην ελληνική πλευρά, τόσο επειδή εκτιμούν ότι η κατασκευή των αντιστοίχων υποδομών θα μπορούσε να λάβει ευρωπαϊκή χρηματοδότηση,¹² όσο κι επειδή η εναλλακτική οδός - μέσω Τουρκίας - φαίνεται ως κάτι ανέφικτο, με το Τελ-Αβίβ να εκτιμά ως μη συγκυριακή την σχετικά πρόσφατη κρίση στις σχέσεις του με την Άγκυρα. Λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις αυτές, το θέμα της οριοθέτησης των ΑΟΖ των όμορων κρατών της εν λόγω

θαλάσσιας λεκάνης έχει αποκτήσει, μια σημαντική εθνική αλλά και ευρωπαϊκή προτεραιότητα.¹³ Συναφώς, στη συνέχεια αναλύεται το πλαίσιο των συνεργατικών και συγκρουσιακών σχέσεων των σημαντικότερων από γεωπολιτικής σκοπιάς εμπλεκόμενων χωρών, όμορων και μη, μέσα από την παράθεση του σύγχρονου ενεργειακού προφίλ των βασικότερων όμορων κρατικών δρώντων της περιοχής.

Ενεργειακό προφίλ Συρίας και οι γεωπολιτικές πτυχές του σε σχέση με τα συμφέροντα περιφερειακών και μεγάλων δυνάμεων

Η πιο σημαντική δραστηριότητα της Συρίας, όσον αφορά στην ενέργεια, είναι η παραγωγή πετρελαίου. Εξαίτιας όμως της εξάντλησης των

11Βλ. United States Geological Survey, World Petroleum Resources Project, 'Assessment of Undiscovered Oil and Gas Resources of the Nile Delta Basin Province, Eastern Mediterranean', USGS, May 2010.

12Βλ. Α. Πελώνη, «Λεβιάθαν: Το μεγάλο παιχνίδι στην Αρ. Μεσόγειο», Τα Νέα, 20.11.2010.

13Βλ. εκτενέστερα Π. Σιούσιουρας και Γ. Χρυσόχου Γ., «Γεωπολιτική και Δίκαιο της Θάλασσας στην Ανατολική Μεσόγειο: Οριοθετήσεις Θαλασσίων Ζωνών και Ενεργειακοί Ανταγωνισμοί», ορ. Cit., καθώς και P. Sioussiouras and G. Chrysochou, «Southeastern Mediterranean: The case-study of Geopolitics and Maritime Delimitation Issues», Global Journal of Human Social Sciences: B. Geography Geosciences and Environmental, Volume 14, Issue 7, Version 0.1, ISSN 2249-460X, Massachusetts, USA, pp.17-27.

Οι εκτιμήσεις κοιτασμάτων φυσικού αερίου στη θαλάσσια περιοχή Νότιας Κρήτης – Κύπρου – Ισραήλ
 Πηγή: «Ερευνες για φυσικό αέριο νότια της Κρήτης από τη Noble Energy», Ημερησία, 4-1-2012.

αποθεμάτων γίνεται προσπάθεια για την παραγωγή φυσικού αερίου. Η χώρα υπολογίζεται ότι διαθέτει αποθέματα της τάξεως των 8,5 τρισεκατομμυρίων κυβικών ποδών (tcf) και συνολική παραγωγή ετησίως 219 δισεκατομμυρίων κυβικών ποδών (bcf)¹⁴. Επομένως, η Δαμασκός, επιζητώντας στρατηγικά την αύξηση της παραγωγής¹⁵, επιθυμεί την πλήρη λειτουργία του σταθμού παραγωγής φυσικού αερίου στο Χαγιάν, το οποίο έχει την δυνατότητα να αποδίδει 32 εκατομμύρια κυβικά πόδια (mcf) ημερησίως.¹⁶ Για τον λόγο αυτό, το 2010 προκήρυξε διαγωνισμό σχετικά με την έρευνα και εκμετάλλευση των κοιτασμάτων. Η Petro-Canada και η γαλλική Total, θα αποτελούσαν τις πρώτες εταιρίες, οι οποίες θα λάμβαναν σχετικές αδειοδοτήσεις. Επιπλέον, η Δαμασκός, μέσω του αραβικού αγωγού Arab Gas Pipeline (βλ. Σχήμα 3) εισάγει φυσικό αέριο από την Αίγυπτο, της τάξεως των 5-6 bcf, και μάλιστα, το 2009 υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με την Τουρκία για την κατασκευή παρακλαδίου του συγκεκριμένου

αγωγού προς την περιοχή Kilisr της Τουρκίας, με το οποίο θα εξασφάλιζε, για τουλάχιστον 5 χρόνια, περί τα 17,5 με 32 bcf φυσικού αερίου ετησίως.

Επιπλέον, σημαντική θεωρείται και η συνεργασία της με το Αζερμπαϊτζάν, σχετικά με την μεταφορά ποσότητας αζέριου φυσικού αερίου, μέσω του υπό κατασκευή αγωγού με την Τουρκία, η οποία θα αποδίδει στην χώρα 35 bcm κάθε χρόνο. Περαιτέρω, το 2011 η Συρία σύναψε συμφωνία με το Ιράν και το Ιράκ για συμμετοχή στην κατασκευή του μεγάλου μελλοντικού αγωγού Islamic Gas Pipeline, μήκους 3.100 μιλίων, ο οποίος σχεδιάζεται να μεταφέρει ιρανικό φυσικό αέριο των 1,4 tcm περίπου ετησίως προς την Ευρωπαϊκή αγορά, διαμέσου Ιράκ, Συρίας και Λιβάνου, παρακάμπτοντας έτσι τη μεταφορά υγροποιημένου φυσικού αερίου (Liquefied Natural Gas: LNG) με τη σημερινή διαδρομή μέσω των στενών του Ορμούζ. Πέραν αυτών, η Συρία δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα νέο-ανακαλυφθέντα κοιτάσματα φυσικού αερίου στην περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου, και δη στο Πεδίο της Λεβαντίνης. Σε αυτή την περιοχή, η οποία αποτελεί μέρος της ΑΟΖ τριών ανεξάρτητων κρατών, ήτοι της Συρίας, του Λιβάνου και του Ισραήλ η Συρία έχει ήδη

14 Βλ. Ι. Ιωσηφίδης, *op. cit.*, σελ. 27

15 Βλ. USEIA, Syriaenergycountryanalysis, διαθέσιμο στο <http://205.254.135.7/countries/cab.cfm? fips=SY> (πρόσβαση: 10-5-2014)

16 Βλ. Ι. Ιωσηφίδης, *ό.π.*

Ο αγωγός φυσικού αερίου Arab Gas Pipeline

Πηγή: http://en.wikipedia.org/wiki/Arab_Gas_Pipeline (πρόσβαση: 5 -11- 2014)

προκλύζει διαγωνισμό σχετικά με 4 οικόπεδα που γειτνιάζουν με τμήμα της Κυπριακής ΑΟΖ στην περιοχή.¹⁷

Εν τούτοις, λόγω της πολιτικής αστάθειας και των εμφύλιων συγκρούσεων, που προσδίδουν αβεβαιότητα ως προς το μέλλον της χώρας, παρατηρείται μία καθυστέρηση στην υλοποίηση των ανωτέρω σχεδίων. Επιπλέον, η εμπλοκή του «Ισλαμικού Κράτους του Ιράκ και της Συρίας (Islamic State of Iraq and Syria: ISIS)¹⁸ στον εμφύλιο που μαίνεται στην ενδοχώρα και οι διαφαινόμενες απειλές για την ευρωπαϊκή αλλά και διεθνή ασφάλεια, καθώς και τα συναφή γεωστρατηγικά και ενεργειακά διαμορφούμενα γεωπολιτικά συμφέροντα γειτονικών κρατών (Τουρκία, Ιράν) και υπερδυνάμεων (Αμερική, Ρωσία), δίνουν μια αυξημένη και περίπλοκη διάσταση ασφαλείας στο

ενεργειακό προφίλ της χώρας.¹⁹ Επιπλέον, ένα από τα μεγαλύτερα ίσως κοιτάσματα φυσικού αερίου παγκοσμίως βρίσκεται στο Κατάρ. Το πρόβλημα του Κατάρ, εντούτοις, εντοπίζεται στο ότι δεν

19 Συναφώς, ο συνεχιζόμενος πόλεμος στη Συρία, πέραν της αρχικής του αιτίας, ως σύγκρουση μεταξύ των δυσареστημένων Σύρων πολιτών εναντίον του καθεστώτος Άσαντ, έχει ρίζες και σε θρησκευτικές διαμάχες. Επιπλέον, συνδέεται και με τους ενεργειακούς ανταγωνισμούς των περιφερειακών και μεγάλων δυνάμεων. Αναλυτικότερα, στη Συρία η πλειοψηφία των κατοίκων είναι Σούνι μουσουλμάνοι ενώ το κυβερνών καθεστώς κυριαρχείται από τους Αλαουίτες, που αποτελεί παρακλάδι των Σία μουσουλμάνων. Στη Σία ανήκει και η πλειοψηφία των Ιρανών όπως και των Ιρακινών. Άρα, τα φαινομενικά αντίπαλα στρατόπεδα είναι από την μια πλευρά το Ιράν και η προσκείμενη φιλική σε αυτό Ρωσία, που στηρίζουν το καθεστώς Άσαντ και τους Αλαουίτες, υποβοηθούμενοι από τη Χεζμπολάχ του Λιβάνου, και από την άλλη, οι μουσουλμάνοι Σούνι μαζί με τζιχαντιστές του ISIS και παρακλάδια της Αλ Κάιντα, οι οποίοι και υποστηρίζονται εμφανώς από Κατάρ και Σαουδική Αραβία και εμμέσως, πλην σαφώς, από την Τουρκία μέσω λαθρεμπορίου καυσίμων και όπλων. Υπό αυτή την προοπτική, η Ρωσία δεν θα ήθελε σε καμία περίπτωση να επιτρέψει την δημιουργία συντονιστικού διαδρόμου φανατικών και τρομοκρατών ισλαμιστών, που θα ενώνει την Αραβική χερσόνησο με την Ιορδανία, τη Συρία, την Τουρκία, τη Γεωργία και τέλος τον Καύκασο. Βλ. Γ. Χρυσόχοι, Γεωπολιτικοί Ανταγωνισμοί και Οριοθετήσεις Θαλασσίων Ζωνών στη Ν.Α. Μεσόγειο, Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 25-6-2015.

17Βλ. Α. Bruneton, E. Konofagos and A. Foscolos, The importance of Eastern Mediterranean gas fields for Greece and the EU, p.5, διαθέσιμο στο http://www.elliny.gr/includes/event/eastmediterranean_gas_fields_jan12.pdf, (πρόσβαση 19-6-2013).

18 Το οποίο απαντάται και ως «ισλαμικό Κράτος του Ιράκ και του Λεβάντε» (Islamic State of Iraq and Levant: ISIL)

υπάρχει αγωγός που να μεταφέρει το φυσικό αέριο στην Ευρώπη μέσω της Ν.Α. Μεσογείου. Και αυτό, γιατί αναγκαστικά πρέπει να περάσει από το αντίπαλο στρατόπεδο της Συρίας, το καθεστώς της οποίας, προφανώς και με την προτροπή της Ρωσίας, έχει αρνηθεί κάτι τέτοιο, καθόσον αυτό θα έπληττε την πρωτοκαθεδρία του ρωσικού φυσικού αερίου στην στερημένη ενεργειακά Ευρώπη.²⁰

Στην όλη, όμως, περίπλοκη εξίσωση, υπάρχει και ο κουρδικός παράγοντας, καθόσον ένα από τα μεγαλεπήβολα διεθνο-πολιτικά σχέδια που κυκλοφορούν τα τελευταία χρόνια στον σκληρό πυρήνα των κύκλων δυτικών συμφερόντων είναι η απόσχιση της βόρειας Συρίας και η δημιουργία ανεξάρτητου Κουρδικού κράτους. Η Τουρκία, τουλάχιστον μέχρι πρότινος, έβλεπε ευνοϊκά την εκδοχή αυτή. Η διάσπαση της Συρίας και η δημιουργία ενός Κουρδικού κράτους ως προτεκτοράτου που να ελέγχεται εμμέσως από την Τουρκία θα ήταν ένα ευνοϊκό ενδεχόμενο για αυτή, κάτι όμως στο οποίο αντιδρούσαν σε ένα βαθμό οι Η.Π.Α., στο πλαίσιο της ακολουθούμενης αμφιταλαντευόμενης, και ευλόγως καχύποπτης προς την Τουρκία, αμερικάνικης εξωτερικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή. Ωστόσο, η πιο πρόσφατη στάση της Τουρκίας στο Κουρδικό Ζήτημα μπερδεύει κατά πολλούς την κατάσταση, παρατηρώντας από την μια πλευρά τις τουρκικές ένοπλες δυνάμεις να εισβάλλουν στο βόρειο Ιράκ κατά των Κούρδων «τρομοκρατών» και από την άλλη να τους βοηθούν στην βόρεια Συρία. Το σίγουρο είναι, ότι στο πλαίσιο του νέο-οθωμανικού δόγματος που θέλει να εφαρμόσει ο Τούρκος Πρωθυπουργός *Ahmet Davutoğlu*, και κατ' επέκταση της δημιουργίας μιας ευρείας οθωμανικής περιφέρειας τουρκικής επιρροής,²¹ διαφαίνεται ότι συμφέρει επίσης την Τουρκία

20Υπό αυτό το σκεπτικό, την Ευρώπη θα την συνέφερε μια πιο φιλική κυβέρνηση στην Δαμασκό, στο πλαίσιο της ενεργειακής απεξάρτησης από τη Ρωσία. Ωστόσο, μια ενδεχόμενη διαμορφούμενη κατάσταση με πιθανότητα επικράτησης ακραίων ισλαμιστικών στοιχείων στη Συρία, σε συνδυασμό με την πρόσφατη έμπρακτη έκφραση της υφιστάμενης απειλής μέσα από τις αιματηρές τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι, σαφώς δεν συμφέρει την Ευρώπη. Βλ. ό.π.

21Βλ. Ahmet Davutoğlu, *Stratejik Derinlik. Türkiye 'nin Uluslararası Konumu*, Kure Yayinlari, Istanbul 2004, (Το Στρατηγικό Βάθος και η Διεθνής Θέση της Τουρκίας), σελ. 174 (Στα ελληνικά βιβλιοπωλεία κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Ποιότητα με τίτλο Το Στρατηγικό Βάθος. Η Διεθνής Θέση της Τουρκίας, Αθήνα, 2010).

μια αποδυναμωμένη Συρία, δεδομένων και των ανοικτών εδαφικών θεμάτων που έχουν με την πλούσια σε πετρέλαια περιοχή της Αλεξανδρέτας.²²

Αναφορικά δε, με τις Η.Π.Α, τα συμφέροντά τους στη Συρία, και γενικότερα στη Μέση Ανατολή, τόσο στον ενεργειακό τομέα, όσο και στο γεωστρατηγικό τομέα, δεν εκδηλώνονται σε τόσο μεγάλο βαθμό όπως παλαιότερα, ώστε να επιβάλουν μια μείζονα χειραία στρατιωτική επέμβαση εκ μέρους τους στην περιοχή. Το σίγουρο, όμως, είναι ότι τα αμερικάνικα συμφέροντα εντοπίζονται κυρίως στην αναχαίτιση των γεωπολιτικών βλέψεων του Ιράν και του πυρηνικού προγράμματός του.²³ Αντιθέτως, η Ρωσία, πέραν του φυσικού αερίου και της ανάσχεσης της ισλαμιστικής απειλής στον Καύκασο, έχει ζωτικής σημασίας στρατηγικά συμφέροντα στην ευρύτερη περιοχή, τα οποία αφενός συνδέονται, αφετέρου συγκρούονται, με τα αντίστοιχα τουρκικά. Το πλέγμα των εν λόγω ρωσοτουρκικών σχέσεων αναλύεται παρακάτω κατά την εξέταση του τουρκικού ενεργειακού προφίλ και της σύνδεσής του με το ρωσικό παράγοντα.

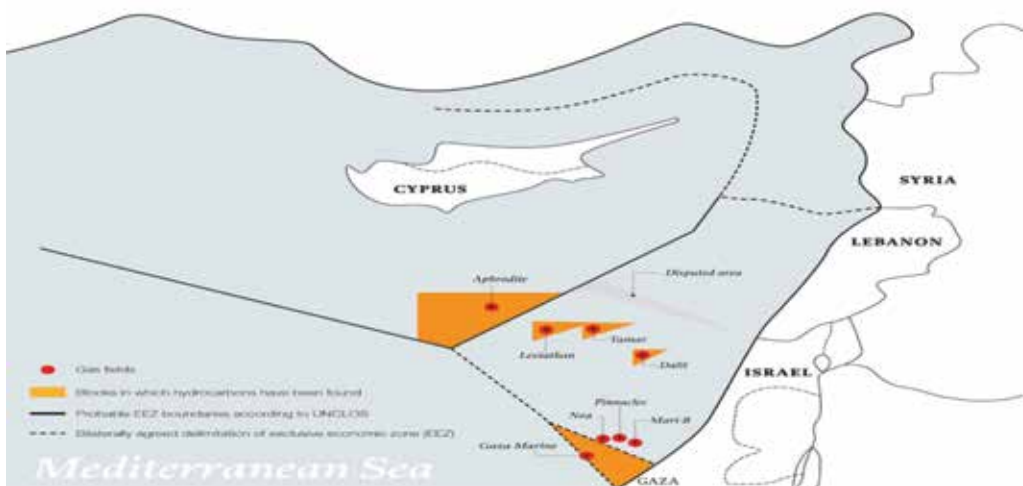
Ενεργειακό Προφίλ Ισραήλ

Το Ισραήλ, διαθέτει εγχώρια αποθέματα φυσικού αερίου, της τάξεως των 1,5 – 1,7 τcf²⁴, ποσότητες, οι οποίες δεν αρκούν για να καλύψουν τις εγχώριες ανάγκες της χώρας, πόσο μάλλον όταν διαθέτει σημαντική και ταχύτητα αναπτυσσόμενη βιομηχανία υψηλής τεχνολογίας, ως προς την πληροφορική, την παραγωγή όπλων, αλλά και των εναλλακτικών μορφών ενέργειας. Έτσι, το Ισραήλ προμηθεύεται φυσικό αέριο από

22 Κάτι, το οποίο φυσικά δεν βρίσκει σύμφωνη την Αμερική, έχοντας κατά νου ότι η εν λόγω περιοχή παρέχει και στρατιωτικές διευκολύνσεις στο ΝΑΤΟ.

23Γεγονός που τουλάχιστον μέχρι πρότινος επέβαλλε μια πολιτική έμπρακτης υποστήριξης των αντικαθεστωτικών στη Συρία, συνδυαζόμενη και με κεκαλυμμένη υποστήριξη τρομοκρατικών ομάδων που αργότερα συσπειρώθηκαν στο μόρφωμα του Ισλαμικού Κράτους. Το βέβαιο είναι, ότι παρόλο που η εν λόγω πλεύση της Αμερικής έχει μερικώς αλλάξει μετά τη γignάντωση του Ισλαμικού Κράτους και τις ευθείες απειλές προς τη Δύση, εντούτοις εκτιμάται ότι δεν θα επιζητούσε μια νίκη του Άσαντ που θα οδηγούσε σε κυβέρνηση στην οποία η Αμερική δεν θα είχε καμία επιρροή.

24 Η ίδια η χώρα, διαθέτει δύο μεγάλα κοιτάσματα, τα Mari και Noa, τα οποία εκμεταλλεύεται η ισραηλινή εταιρεία Yum Thetis, με σκοπό την προμήθεια ισραηλινών εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Τα θαλάσσια κοιτάσματα φυσικού αερίου του Ισραήλ

Πηγή: *Your Middle East*, διαθέσιμο στο www.yourmiddleeast.com, (πρόσβαση: 5-3-2014)

την Αίγυπτο (της τάξεως των 72 tcf ετησίως), μέσω του Arish – Ashkelon Pipeline, ο οποίος αποτελεί παρακλάδι του Arab Gas Pipeline, όντας σε σημαντικό ποσοστό εξαρτώμενο από την Αίγυπτο. Επιπλέον, παρόλο που ανήκει στις χώρες που δεν έχουν υπογράψει την Σύμβαση Δικαίου Θάλασσας (United Nations Convention of The Law Of the Sea: UNCLOS), εντούτοις έχει συνάψει συμφωνία οριοθέτησης της ΑΟΖ με Κύπρο και Αίγυπτο, βασισμένη στον συνήθη κανόνα της διεθνούς πρακτικής συμφωνιών θαλασσιών οριοθέτησης μεταξύ κρατών, ήτοι της μέσης γραμμής / ίση απόστασης. Ωστόσο, οι νέες ανακαλύψεις κοιτασμάτων στην Ν.Α. Μεσόγειο, και συγκεκριμένα στην ΑΟΖ του Ισραήλ, έχουν δώσει προοπτικές στην ενεργειακή αυτάρκεια του εν λόγω κράτους. Τα κοιτάσματα αυτά (βλ. Σχήμα 4) είναι τα εξής:

Το κοιτάσμα Λεβιάθαν, το οποίο εκτιμάται πως διαθέτει περίπου 16 tcf ποσότητας φυσικού αερίου και συνορεύει ανατολικά με το Οικόπεδο 12 της Κύπρου, το οποίο υπήρξε το μεγάλο κίνητρο για να προχωρήσει η διαδικασία οριοθέτησης των ΑΟΖ των δύο κρατών και η συμφωνία συνεκμετάλλευσης με την Κύπρο.

Το κοιτάσμα Ταμάρ, το οποίο βρίσκεται δυτικότερα του Λεβιάθαν και πιθανολογείται ότι

διαθέτει ποσότητα 8,2 tcf φυσικού αερίου²⁵, η οποία εκτιμάται ότι θα καλύψει τις εγχώριες ανάγκες του Ισραήλ για τα επόμενα 25-30 χρόνια.²⁶

Το κοιτάσμα Dalit, το οποίο βρίσκεται νοτιοδυτικά του Ταμάρ και εκτιμάται ότι διαθέτει περί τα 15 bcm φυσικού αερίου.²⁷

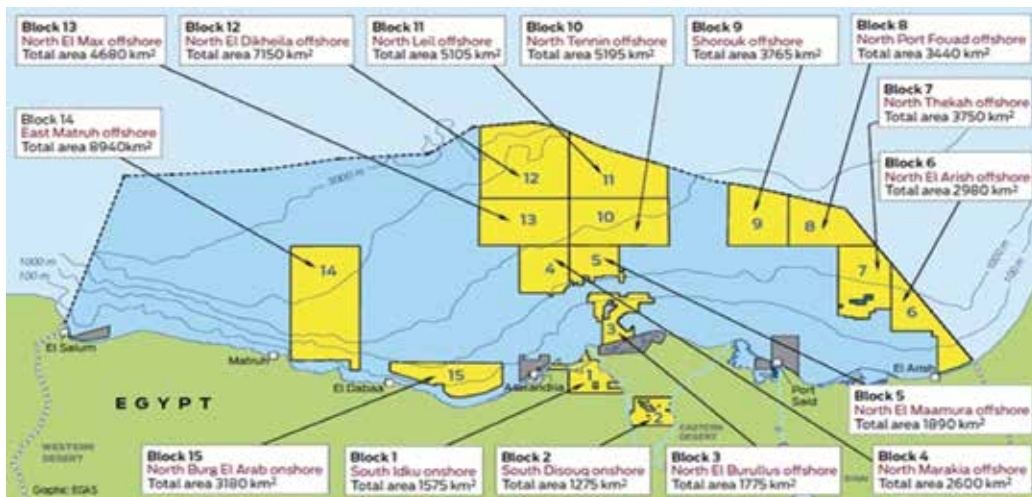
Ενεργειακό προφίλ Αιγύπτου

Η Αίγυπτος, διέθετε και πριν την επίσημη ανακάλυψη των κοιτασμάτων της Ν.Α. Μεσογείου εγχώρια αποθέματα φυσικού αερίου της τάξεως των 77 tcf, με ετήσια παραγωγή περίπου 2,2 tcf, μέγεθος το οποίο, όχι μόνο καλύπτει πλήρως τις εσωτερικές ανάγκες της χώρας, αλλά της δίνει την δυνατότητα να εξαγάγει αντίστοιχα σημαντικές ποσότητες. Η δε παραγωγή και εξαγωγή φυσικού αερίου, ρυθμίζεται από τις κρατικές εταιρείες Egyptian General Petroleum Corporation και Egyptian

25 Βλ. A. Bruneton, E. Konofagos and A. Foscolos, The importance of Eastern Mediterranean gas fields for Greece and the EU, p.5, διαθέσιμο στο http://www.elliny.gr/includes/event/eastmediterranean_gas_fields_jan12.pdf, (πρόσβαση 19-6-2013).

26 Βλ. I. Ιωσηφίδης Ιωσήφ, *op. cit.*, σελ.47.

27 Μέσω της κοινοπραξίας με την ισραηλινή εταιρεία Delek, η Noble Energy έχει εξασφαλίσει ποσοστό 39,6% των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης του Λεβιάθαν, 36% στο ισραηλινό πεδίο Ταμάρ και 47% στο κοιτάσμα Man- B του Ισραήλ. Βλ. A. Bruneton, E. Konofagos and A. Foscolos, *op.cit.*, σελ.8.

Τα θαλάσσια οικόπεδα φυσικού αερίου της Αιγύπτου στο Κωνικό Πεδίο
 Πηγή: Hellenic Institute for Hydrocarbons, (Ελληνικό Ινστιτούτο Υδρογονανθράκων), διαθέσιμο στο www.elliny.gr
 (πρόσβαση: 5-7-2014)

Natural Gas Holding Company.²⁸ Το μεγαλύτερο ποσοστό της αιγυπτιακής παραγωγής φυσικού αερίου (70%), προέρχεται από τα υπεράκτια κοιτάσματα του Κωνικού Πεδίου, στα ανοικτά του Δέλτα του Νείλου (βλ. Σχήμα 5). Μεγάλο μέρος της παραγωγής φυσικού αερίου εξαγεται τόσο στη Λιβύη, τη Συρία, το Ισραήλ και την Ιορδανία, όσο και προς τρίτα κράτη. Οι εξαγωγές γίνονται κατά ένα μικρό ποσοστό, περίπου του 30% μέσω αγωγών (π.χ. Arab Gas Pipeline), αλλά και με τη μορφή υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG), το οποίο τροφοδοτεί τις ΗΠΑ, την Ισπανία και την Γαλλία.²⁹ Κέντρο της παραγωγής LNG, αποτελεί η τοποθεσία στην οποία εδράζουν οι τρεις μεγαλύτερες εγκαταστάσεις συστημάτων υγροποίησης, η SE-GAS Train LNG1, η Egypt LNG Train 1 και η Egypt LNG Train 2, οι οποίες παράγουν ετησίως περί τα 600 bcf LNG.³⁰ Εντούτοις, η πρόσφατη εκτίμηση της United States Geological Survey σχετικά με την ύπαρξη περίπου 106 tcf φυσικού αερίου στο Κωνικό Πεδίο στα ανοικτά του Δέλτα του Νείλου,

αλλάζουν τα μέχρι τώρα γνωστά δεδομένα δίνουν άλλη βαρύτητα στην αιγυπτιακή παραγωγή. Τέλος, η Αιγυπτιακή κυβέρνηση, έχοντας συνομολογήσει συμφωνία οριοθέτησης ΑΟΖ με την Κύπρο, από το 2006 έχει ξεκινήσει διπλωματικούς διαλόγους με την κυπριακή κυβέρνηση προς εκμετάλλευση των συνορευόντων κοιτασμάτων των Οικοπέδων 4,5,10 και 11, χωρίς έως τώρα να έχουν καταλήξει σε κάποιο είδους σχετικής συμφωνία.³¹

Ενεργειακό προφίλ Κύπρου

Η Κύπρος στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας άρχισε να σκέφτεται σοβαρά την εμπλοκή της στις έρευνες υδρογονανθράκων, ακολουθώντας την προαναφερθείσα προσπάθεια της Αιγύπτου. Οι έρευνες που ξεκίνησε η Κυπριακή Δημοκρατία έγιναν μέσω παραχωρήσεων σε διεθνείς πετρελαιοικές εταιρείες, από τις οποίες η εταιρία Shell είχε εξασφαλίσει παραχώρηση 42.000 τ.χλμ. κοντά στη μέση γραμμή με την ύπρη, με επιτυχή έκβαση των ερευνών.³² Την ίδια εποχή, αξιολογήσεις σεισμικών ερευνών που έγιναν στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή της

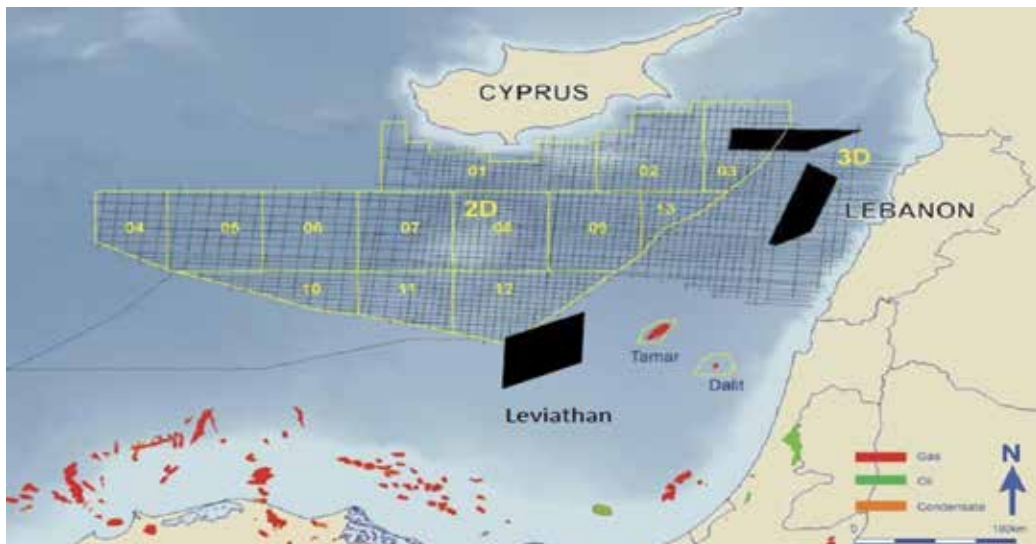
28 Βλ. USEIA, Energy country analysis, διαθέσιμο στο <http://205.254.135.7/countries/cab.cfm? fips = EG>, (πρόσβαση: 7 Φεβρουαρίου 2014).

29 Σημειώνεται ότι η Αίγυπτος αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη χώρα σε αποθέματα φυσικού αερίου στην Αφρική μετά από την Νιγηρία και την Αλγερία. Βλ. Δρ. Κ. Φίλιπς, Ο ρόλος της Αν. Μεσογείου στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης, ΙΔΙΣ, Αθήνα, Οκτώβριος 2012.

30 Βλ. USEIA, Energy country analysis, op.cit.

31 Βλ. Α. Bruneton, E. Konofagos, A. Foscolos, op.cit., p.4

32 Βλ. Δρ. Νικολάου Α. Κωνσταντίνος, Οι έρευνες για κοιτάσματα υδρογονανθράκων σε θαλάσσιες ζώνες Ελλάδος και Κύπρου και η πολιτική των γειτονικών χωρών, διαθέσιμο στο <http://www.ellinikanea.gr/index.php?>, (πρόσβαση: 16 Νοεμβρίου 2010).

Τα Κυπριακά οικόπεδα ερευνών και το «οικόπεδο 12» εντός του οποίου βρίσκεται το κοιτάσμα «Αφροδίτη» γειτνιάζουν με το κοιτάσμα «Λεβιάθαν» του Ισραήλ
 Πηγή: Πελώνη Α., «Λεβιάθαν: Το μεγάλο παιχνίδι στην Αν. Μεσόγειο», Τα Νέα [online], 20.11.2010, διαθέσιμο στο <http://www.tanea.gr/kosmos/article/?aid=4605176>, (πρόσβαση: 15-10-2013). (Το σχήμα είναι επεξεργασμένο από το συγγραφέα της παρούσας μελέτης)

Κύπρου, έδωσαν σημαντικά και θετικά στοιχεία για το πετρελαικό δυναμικό της περιοχής νότια του νησιού. Ακολούθησαν οι σημαντικές ανακαλύψεις κοιτασμάτων φυσικού αερίου στη θάλασσα περιοχή ανοικτά του Ισραήλ, με τα κοιτάσματα Mari, Dalit και κυρίως του γιγαντιαίου κοιτάσματος Tamar, 90 χλμ. ανοικτά της Χαίφας.³³ Τα παραπάνω ευρήματα προσέδωσαν σημαντική ενεργειακή αξία στη θάλασσα περιοχή νότια της Κύπρου. Η Κύπρος, έχοντας επικυρώσει τη Σύμβαση για το νέο Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) στις 12 Δεκεμβρίου του 1988, υπέγραψε συμφωνία για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) με την Αίγυπτο το Φεβρουάριο του 2003 και με το Λίβανο τον Ιανουάριο του 2007. Η συμφωνία βασίστηκε στη διεθνώς αποδεκτή αρχή της μέσης γραμμής και σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας.³⁴ Έτσι, μέσω αυτής της οριοθέτησης, η Κύπρος απέκτησε αποκλειστικά αλιευτικά και ενεργειακά δικαιώματα στην οριοθετημένη περιοχή. Η τότε Κυβέρνηση της Κύπρου, προχώρησε στη διαδικασία του πρώτου γύρου παραχωρήσεων, συμμορφούμενη με τις

προβλέψεις των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών και την εσωτερική της νομοθεσία.³⁵

Οι πρόσφατες, όμως, ανακαλύψεις στα θαλάσσια Οικόπεδα της Κυπριακής ΑΟΖ, έχουν μεταβάλλει το ενεργειακό αλλά και το γεωπολιτικό προφίλ της χώρας, η οποία μέχρι τότε βασιζόταν για την κάλυψη των εγχώριων αναγκών της, στην εισαγωγή και κατανάλωση πετρελαίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Η περικλείουσα τα εν λόγω κοιτάσματα θαλάσσια περιοχή, η οποία εκτείνεται από το πεδίο της Λεβαντίνης (Levantine Basin) μέχρι και το όριο της περιοχής του πεδίου του Ηροδότου (Herodote Basin), εκτιμάται ότι κρύβει συνολική ποσότητα φυσικού

33 Ο.π.
 34 Βλ. <http://www.cyprus.gov.cy>. (Επίσημη ιστοσελίδα Κυπριακής Κυβερνήσεως).

35 Η Τουρκία, υπό την πιεστή τήρηση της στρατηγικής της για την Κύπρο, εξέδωσε και αυτή με τη σειρά της άδειες ερευνών στην τουρκική κρατική εταιρεία ΤΡΑΟ, δυτικά της Κύπρου και με μερική επικάλυψη κάποιων μπλοκ της Κυπριακής Δημοκρατίας στις ΒΔ περιοχές. Η δημοσίευση των σχετικών χαρτών δημιούργησε αρχικά εμπόδια στην εκδήλωση ενδιαφέροντος από ξένες εταιρείες. Επιπλέον, ήδη από το 2008 η Τουρκία ξεκίνησε να εκδηλώνει προκλητικές ενέργειες στις θαλάσσιες περιοχές κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για τις προκλητικές ενέργειες στην ΑΟΖ της Κύπρου και τις επίσημες αντιδράσεις της Κυπριακής Κυβερνήσεως βλ. σχετικά την επίσημη ιστοσελίδα της Κυπριακής Κυβερνήσεως, διαθέσιμη στο <http://www.cyprus.gov.cy>.

αερίου της τάξεως των 60 tcf αλλά και πιθανή ποσότητα πετρελαίου. Για το λόγο αυτό, ως προαναφέρθηκε, το Υπουργείο Ενέργειας της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει ξεκινήσει εδώ και κάποια χρόνια την πραγματοποίηση ερευνών στα εν λόγω κοιτάσματα, σε συνεργασία με ξένες εταιρίες, σε διαφορετικές χρονικές φάσεις.³⁶ Επιπλέον, με αφορμή την ύπαρξη υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή που βρίσκεται στο νότιο τμήμα της ΑΟΖ της Νήσου, αλλά και αυτής που συνορεύει με την ελληνική ΑΟΖ³⁷, η Λευκωσία πραγματοποίησε περαιτέρω διαθρωτικές αλλαγές στην εσωτερική νομοθεσία με σκοπό την απλοποίηση και συμμόρφωση με τα ευρωπαϊκά πλαίσια κανονισμών της διαδικασίας αδειοδότησης των ενδιαφερόμενων φορέων για διεξαγωγή ερευνών.

Το πιο σημαντικό επίτευγμα, όμως, για την Κυπριακή Δημοκρατία, τόσο από πλευράς ενεργειακής στρατηγικής όσο και από πλευράς γεωπολιτικής σημασίας, είναι η συμφωνία που υπέγραψε το 2010 με το Ισραήλ για συνεκμετάλλευση των γειτνιαζόντων κοιτασμάτων «Λεβιάθαν» και «Αφροδίτη» (εντός του Οικόπεδου 12 των κυπριακών ερευνών) της λεκάνης της «Λεβαντίνης», ως μία ενιαία περιοχή ενδιαφέροντος και για τα δύο κράτη. (βλ. Σχήμα 6). Αναφορικά με τα θαλάσσια οικόπεδα ερευνών της Κυπριακής Δημοκρατίας, αξίζει να σημειωθεί ότι τη συγκεκριμένη περίοδο έχουν ήδη πραγματοποιηθεί γεωτρήσεις στο «Οικόπεδο 12» (και δη στο κοιτάσμα «Αφροδίτη») από τις εταιρίες Noble Energy και την ισραηλινή Delek Group. Αν και μέρος του εν λόγω Οικόπεδου βρίσκεται στα ύδατα της ισραηλινής ΑΟΖ, το μεγαλύτερο τμήμα του είναι εντός της κυπριακής ΑΟΖ, πράγμα που καθιστά την Κυπριακή κυβέρνηση

36 Στις 11 Μαΐου 2012 έληξε ο διαγωνισμός τον οποίο είχε προκηρύξει η Λευκωσία με σκοπό την προσέλκυση του ενδιαφέροντος ξένων εταιριών για διεξαγωγή ερευνών στα 12 οικόπεδα στη θαλάσσια περιοχή νοτίως της Νήσου. Όπως ανακοίνωσε το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, έδειξαν ενδιαφέρον πέντε εταιρείες και δέκα consortium εταιριών μεταξύ των οποίων η θυγατρική GasProm GPB Global Resources, η ιταλικών συμφερόντων ENI, η Total, η Petronas, όπως επίσης η κρατικών συμφερόντων Kogas. Ακόμη, συμμετείχαν εταιρείες από τις ΗΠΑ, την Ολλανδία, τον Καναδά, την Αυστραλία αλλά και την Κύπρο.

37 Η οποία δεν έχει εισέτι ανακηρυχθεί από ελληνικής πλευράς.

προνομιούχα στο καταμερισμό των ποσοστών κατά τη συνεκμετάλλευση. Με βάση την έκθεση που εκπονήθηκε από τον οίκο NSAI (Netherlands, Sewell and Associates Inc.) τα αποθέματα στον ταμειυτήρα «Αφροδίτη» είναι μεταξύ 101,3bcm (υψηλή εκτίμηση) και 18,9bcm (χαμηλή εκτίμηση).³⁸ Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, είναι πολύ πρόωρο να μιλά κανείς με απόλυτη αισιοδοξία για την περαιτέρω αξιοποίηση των υπολοίπων κοιτασμάτων της ευρύτερης περιοχής, καθώς απαιτείται σειρά διακρατικών συμφωνιών που αφορούν τις θαλάσσιες οικονομικές ζώνες.³⁹

Ενεργειακό προφίλ Τουρκίας, οι προκλήσεις σε Ελλάδα και Κύπρο και ο ρωσικός παράγοντας

Η Τουρκία είναι μία χώρα, η οποία όρισε ΑΟΖ το 1986 στη Μαύρη Θάλασσα και από τότε κάνει χρήση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην ευρύτερη περιοχή για κάλυψη των εγχώριων αναγκών της, όσον αφορά στην ενέργεια. Το σημαντικότερο κοιτάσμα της εν λόγω περιοχής είναι αυτό του Marmara Kuzey, που βρίσκεται στη θάλασσα του Μαρμαρά. Σχετικά με την συνολική παραγωγή της, φθάνει τα 25 bcf ετησίως, με τα συνολικά αποθέματα της να αγγίζουν το 2011 τα 215 bcf. Εντούτοις, η εγχώρια παραγωγή δεν καλύπτει πλήρως τις ανάγκες της χώρας, οι οποίες φτάνουν σήμερα περί τα 1,3 tcf ετησίως. Υπεύθυνες για την εξερεύνηση και εκμετάλλευση των ανωτέρω κοιτασμάτων, είναι οι εταιρίες «British Petroleum» και «Shell» καθώς και η τουρκική

38 Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, η ποσότητα των συμπυκνωμάτων στον ταμειυτήρα «Αφροδίτη», που κατατάσσονται σε αυτό το στάδιο ανάπτυξης σε κατάσταση αναμονής, είναι μεταξύ 7,8 εκατομμυρίων βαρελιών (υψηλή εκτίμηση) και 1,1 εκατομμυρίου βαρελιών (χαμηλή εκτίμηση). Βλ. «Παραγωγικό το κοιτάσμα Αφροδίτη σύμφωνα με την Delek», Ο Φιλελεύθερος, 13 Ιουλ 2014.

39 Η πρώτη, που αφορούσε μια συμφωνία για την οριοθέτηση ΑΟΖ Κύπρου- Ισραήλ, επετεύχθη, ως αναφέρθηκε, με την υπογραφή της την 17 Δεκεμβρίου του 2010, ενώ σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει και το γεγονός ότι τα μόνα κράτη της Μεσόγειου και Μαύρης Θάλασσας που δεν έχουν κυρώσει τη Σύμβαση ΔΘ (UNCLOS), είναι η Τουρκία, το Ισραήλ, η Συρία, η Λιβύη και το Μαρόκο, με την πλειοψηφία αυτών, όπως είναι πρόδηλο, να βρίσκεται στην Αν. Μεσόγειο. Βλ. Κ. Ιωάννου – Α. Στρατή, Δίκαιο της Θάλασσας, Εκδόσεις Α. Σάκκουλα, Αθήνα 2000, σελ. 545-551.

Ο αγωγός φυσικού αερίου Blue Stream και Baku – Tbilisi – Erzurum

Πηγή: www.gazprom.com, (πρόσβαση: 10-7-2015) και [Azerbaijan International](http://www.azer.com), διαθέσιμο στο www.azer.com. (πρόσβαση: 10-7-2015) αντίστοιχα

εταιρεία «ΤΡΑΟ».⁴⁰ Εξαιτίας της μη επάρκειας πλήρους κάλυψης των εσωτερικών ενεργειακών αναγκών, η Άγκυρα εισάγει ενεργειακά φορτία όγκου 600 bcf ετησίως, κατά κύριο λόγο από την Ρωσία, εκ πρώτους διαμέσου των Βαλκανίων, χρησιμοποιώντας τον αγωγό Romania – Bulgaria – Turkey Pipeline και ύστερα μέσω της Μαύρης Θάλασσας, χρησιμοποιώντας τον αγωγό Blue Stream. Επίσης, η Τουρκία εισάγει αντιστοίχως ποσότητες φυσικού αερίου της τάξεως του 1 tcf κάθε χρόνο από το κοιτάσμα Shah Deniz του Αζερμπαϊτζάν, το οποίο βρίσκεται στην Κασπία Θάλασσα και συνδέεται με την Τουρκία μέσω του αγωγού Baku – Tbilisi – Erzurum (βλ. Σχήμα 7). Τέλος, η Άγκυρα εισάγει 49bcf ιρανικού φυσικού αερίου, αρχής γενομένης από το 2001, μέσω του αγωγού Iran – Turkey Pipeline. Πέρα από αυτά, αξίζει να σημειωθεί ότι στην Τουρκία υπάρχουν εν λειτουργία εγκαταστάσεις από-υδροποίησης φυσικού αερίου, με δυνατότητα 175 bcf (LNG) ετησίως, το οποίο εισάγει από την Αλγερία και τη Νιγηρία.⁴¹

Όμως, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αναπτυξιακή εγρήγορση όσον αφορά την τουρκική ενεργειακή πολιτική. Αναλυτικότερα, το 2007 ολοκληρώνεται το ελληνοτουρκικό τμήμα

του αγωγού Italy -Turkey – Greece Interconnector (ITGI), με σκοπό την μεταφορά φυσικού αερίου από το αζέρικο κοιτάσμα Shah Deniz στην ευρωπαϊκή αγορά μέσω της Τουρκίας, της Ελλάδας και της Ιταλίας⁴². Επίσης, από πλευράς Τουρκίας έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον για συμμετοχή στο project του αμερικάνικου αγωγού Nabucco (βλ. Σχήμα 8), αλλά επίσης υποστηρίζει και τις προτάσεις κατασκευής των αγωγών Trans – Anatolian Gas Pipeline (TANAP), σε συνδυασμό με τον Trans – Adriatic Pipeline (TAP), καθώς και τον South – East Europe Pipeline (SEEP), οι οποίοι έχουν και αυτοί σκοπό τη μεταφορά και αζέρικου φυσικού αερίου προς την ευρωπαϊκή αγορά (βλ. Σχήμα 8). Απώτερος σκοπός, της εν λόγω ακολουθούμενης ενεργειακής πολιτικής είναι αφενός η κάλυψη των εγχώριων αναγκών της ενδοχώρας της Τουρκίας σε φυσικό αέριο και αφετέρου η γεωπολιτική αναβάθμιση του ρόλου της ως βασικό διαμετακομιστικό κέντρο φυσικού αερίου της Ρωσίας, των παράκτιων χωρών και μελλοντικά του Ιράν, προς την ευρωπαϊκή αγορά.

Ωστόσο, οι νέες ανακαλύψεις φυσικού αερίου στην περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου, αποτελώντας διακαή πόθο για τα παράκτια κράτη της γύρω περιοχής, ώθησαν φυσικά και την Τουρκία στο

40 Βλ. USEIA, Energy country analysis, διαθέσιμο στο <http://205.254.135.7/countries/cab.cfm?fips=EG>, (πρόσβαση: 1-2-2014).

41Βλ. ό.π.

42 Ο εν λόγω αγωγός τελικά δεν τελεσφόρησε, καθώς αποφασίστηκε η μεταφορά φυσικού αερίου από το αζέρικο κοιτάσμα Shah Deniz της Κασπίας, μέσω του συνδυασμού αγωγών TAP και TANAP.

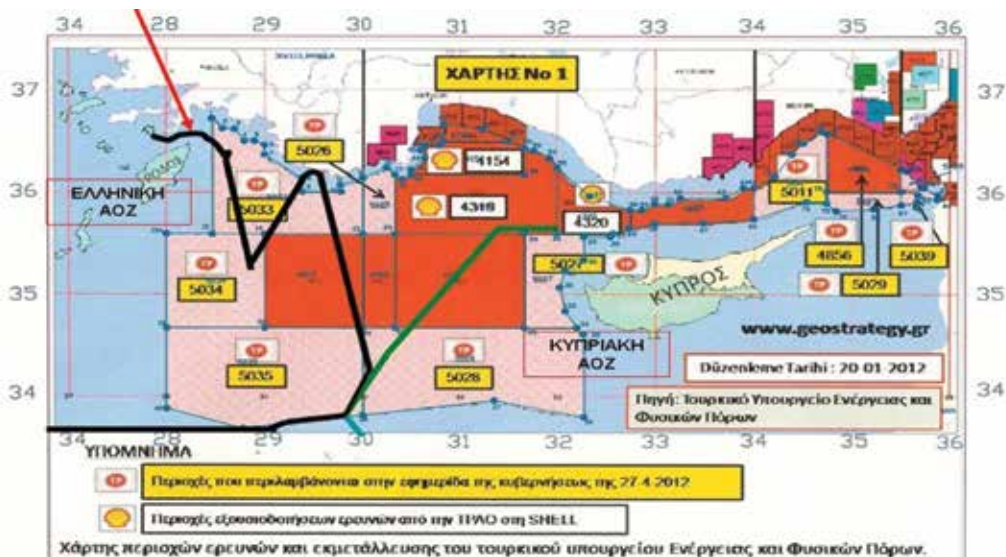
Ο αγωγός Trans-Anatolian Natural Gas Pipeline (TANAP), Trans-Adriatic Pipeline (TAP) και Nabucco
 Πηγή: www.energycorridors.wordpress.com, (πρόσβαση: 10-4-2015)

πλαίσιο της ηγεμονικής περιφερειακής πολιτικής και όντας μη συμβαλλόμενο μέρος της UNCLOS, να διεκδικεί μια οριοθέτηση ΑΟΖ η οποία θα της δίνει το δικαίωμα ενεργειακής εκμετάλλευσης μιας τεράστιας περιοχής στην Ν.Α. Μεσόγειο, για την οποία επιπλέον έχει προχωρήσει και σε σχετικές αδειοδοτήσεις ερευνών, οι οποίες εμπίπτουν και στην ελληνική αλλά και στην κυπριακή ΑΟΖ (βλ. Σχήμα 9). Έτσι, αμφισβητεί το καθεστώς της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) που προβλέπεται στη UNCLOS αλλά και στο εθνικό διεθνές δίκαιο θάλασσας και τα κυριαρχικά δικαιώματα Ελλάδος και Κύπρου στις ΑΟΖ τους. Οι συνέπειες της ανωτέρω κίνησης είναι να μην αποδίδει ΑΟΖ πέραν των χωρικών υδάτων στην ελληνική νήσο Καστελλόριζο, ισχυριζόμενη μειωμένο εύρος της ελληνικής ΑΟΖ στην Ν.Α. Μεσόγειο και χαράσσοντας τη δική της ζώνη με αφετηρία τα τουρκικά παράλια, ώστε να μην ενώνεται η Ελληνική και η Κυπριακή ΑΟΖ. Μια ακόμη βλέψη της Άγκυρας είναι η έρευνα και η εκμετάλλευση πιθανών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων που βρίσκονται στη θαλάσσια περιοχή που περικλείει η Μερσίνα, η Αλεξανδρέττα, η Καρπασία και η Κερύνεια, για την οποία είναι διατεθειμένη να δημιουργήσει παράνομες διμερείς οριοθετήσεις θαλασσιών ζωνών με το ψευδοκράτος της «Τουρκικής Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου». Επιπλέον, αμφισβητεί τα δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας για

μονομερή εκμετάλλευση των Οικοπέδων που βρίσκονται εντός της Κυπριακής ΑΟΖ, στο δυτικό τμήμα αυτής, επικαλούμενη το λόγο ότι θα έπρεπε να είχε ληφθεί και η Τουρκική Υφαλοκρηπίδα υπόψη, καθόσον αυτή παραβιάζεται.⁴³

Επιπλέον, την τελευταία δεκαετία έχει διαπιστωθεί μια τάση ενίσχυσης των σχέσεων Τουρκίας-Ρωσίας, μεταξύ άλλων και στον ενεργειακό τομέα. Αυτό συμβαίνει επειδή αφενός, η σταδιακή, ήδη από το 2003, αποστασιοποίηση της Τουρκίας από τον αμερικανικό παράγοντα είχε εν μέρει γεφυρώσει το ψυχολογικό χάσμα ανάμεσα σε Άγκυρα και Μόσχα, τουλάχιστον μέχρι τον Νοέμβριο του 2015 και το γεγονός της κατάρριψης ρωσικού βομβαρδιστικού αεροσκάφους από τουρκικά μαχητικά στη

43 Βλ. Gagatay Erciyes, Deputy Director General for Maritime & Aviation Affairs, Ministry of Foreign Affairs, Maritime Delimitation & Offshore Activities in the Eastern Mediterranean: Legal and political Perspectives Recent Developments, Tupoge, 21th March 2012, Ankara – Turkey, available at www.mfa.gov.tr/site_media/html/marine-delimitation, (πρόσβαση 17-9-2014). Βλ. Enions I. Iωσηφίδη, *op.cit.*, σελ.60. καθώς και V. Socor, *Russiabacks Greece – Cyprus – Israel Triagle Against Turkey on Offshore Gas*, διαθέσιμο στο <http://www.jamestown.org/regions/turkey/> (πρόσβαση: 15-4-2014).

Οι αδειοδοτήσεις ενεργειακών ερευνών της Τουρκίας εντός της ΑΟΖ Κύπρου και Ελλάδος
 Πηγή: www.geostrategy.gr (πρόσβαση: 15-6-2013)

εθνοκρατική γραμμή με τη Συρία.⁴⁴ Οι δύο χώρες, αν και με τις μεταξύ τους σχέσεις τεταμένες προσωρινά, φαίνεται να μοιράζονται ακόμα αρκετές κοινές θέσεις για ζητήματα διεθνούς και περιφερειακού ενδιαφέροντος. Αφετέρου, πρόκειται για δυο μεγάλες αγορές, που είναι σε θέση να αξιοποιήσουν συνδυαστικά τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, όπως για παράδειγμα της ρωσικής τεχνολογίας με τουρκικές μονάδες και δυναμικό παραγωγής. Σε συνάρτηση με τα ανωτέρω, η ραγδαία αύξηση των εμπορικών τους συναλλαγών τα τελευταία χρόνια έδωσε περαιτέρω ώθηση στις διμερείς σχέσεις. Σημείο ταύτισης, το οποίο παράλληλα αποτελεί και τροχοπέδη στις σχέσεις τους, είναι ο αυτοπροσδιορισμός τους ως περιφερειακές υπερδυνάμεις στη Μέση Ανατολή και τη Μεσόγειο. Οι προαναφερθείσες περιοχές θεωρούνται, εν πολλοίς, φυσική συνέχεια του ζωτικού τους χώρου, και η σύγκρουση

συμφερόντων αποδεικνύεται αναπόφευκτη, ωστόσο εξαρτώμενη από το βαθμό μετριοπάθειας που συνήθως επιδεικνύουν οι πολιτικές ηγεσίες τους.⁴⁵

Ως προαναφέρθηκε, Μόσχα και Άγκυρα δένονται από τον υποθαλάσσιο, μέσω Μαύρης Θάλασσας, αγωγό αερίου Blue Stream και, μάλιστα, έχουν συμφωνήσει στην επέκτασή του ώστε να διοχετεύονται μεγαλύτερες ποσότητες στην απαιτητική τουρκική αγορά. Παράλληλα, συζητούν την προοπτική του πετρελαιοαγωγού Σαμψούντα-Τσεϊχάν ως αντίδοτο στον μέχρι πρότινος αμφίβολο, αλλά πλέον και οριστικά μη υλοποιήσιμο λόγω βουλγαρικών και ενδεχομένως αμερικανικών εμποδίων, πετρελαιοαγωγό Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη.⁴⁶ Άλλωστε, ως τονίστηκε πιο πριν, η Τουρκία λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της εγγύτητας με περιοχές με τα μεγαλύτερα κοιτάσματα αποθεμάτων ενέργειας (Μαύρη Θάλασσα, Κασπία, Μέση Ανατολή) θα μπορούσε να αποτελέσει λύση στην ενεργειακή

44 Μετά την κατάρριψη του ρωσικού αεροσκάφους, οι σχέσεις των δύο χωρών εντάθηκαν περαιτέρω, με κινήσεις εκατέρωθεν έναντι της άλλης όπως η αύξηση των ρωσικών αλλά και τουρκικών στρατιωτικών μονάδων στα σύνορα με τη Συρία, αλλά και σειρά από οικονομικές κυρώσεις εκατέρωθεν. Περισσότερα για τον αντίκτυπο του εν λόγω γεγονότος στις ρωσοτουρκικές σχέσεις και τις επακόλουθες κινήσεις εκατέρωθεν βλ. στο Mark Galeotti, "Why did it take Turkey just 17 seconds to shoot down Russian jet?", *The Guardian*, 26 Νοεμβρίου 2015.

45 Βλ. σχετικό άρθρο Κ. Φίλη, «Ρωσία-Τουρκία: Φυσικοί αντίπαλοι ή Σύμμαχοι», *Κέντρο Ρωσίας, Ευρασίας και ΝΑ. Ευρώπης*, 16 Μαΐου 2011.

46 Για το ζήτημα της μη υλοποίησης του project του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη βλ. Βλ. Γ. Χρυσόχου, *Γεωπολιτικός Ανταγωνισμός και Οριοθετήσεις Θαλασσιών Ζωνών στη Ν.Α. Μεσόγειο*, *op.cit.*

εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης χάρη στους αγωγούς που διέρχονται από το έδαφός της. Περαιτέρω, από την ανάλυση που προηγήθηκε παραπάνω για τον ενεργειακό ρόλο της Τουρκίας, προέκυψε, ότι παρόλο που ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Τουρκίας σε φυσικό αέριο είναι η Ρωσία, οι αυξανόμενες ενεργειακές ανάγκες της και η ανακάλυψη τεράστιων περιοχών αερίου στη Μέση Ανατολή, τη Ρωσία και την Κεντρική Ασία, την καθιστούν σημαντικό κομβικό σημείο (hub) εισαγωγής αερίου, με δυνατότητα εισαγωγής από τη Ρωσία, το Αζερμπαϊτζάν, το Ιράν, τη Συρία και την Αίγυπτο κι επιπλέον, υγροποιημένο αέριο από τη διεθνή αγορά.

Τα εύλογα όμως ερωτήματα που προκύπτουν για τις ρωσοτουρκικές σχέσεις είναι αφενός το νέο καθεστώς των Στενών του Βοσπόρου⁴⁷, το οποίο επιφέρει καθυστερημένες διελεύσεις τάνκερ που μετακυλύουν το κόστος στον προμηθευτή, αφετέρου η ενίσχυση του διαμετακομιστικού ρόλου της Άγκυρας, ο οποίος μέχρι σήμερα εξυπηρετείται μέσω έργων που αντίκεινται στα ρωσικά συμφέροντα, όπως για παράδειγμα ο αγωγός φυσικού αερίου Nabucco. Είναι, συνεπώς, δύσκολο να στοιχειοθετηθεί γιατί το Κρεμλίνο θα επιθυμούσε μία ριζική ανατροπή των μέχρι σήμερα ενεργειακών σχεδιασμών του για χάρη της Τουρκίας. Περαιτέρω, οι ανακαλύψεις των νέων ενεργειακών κοιτασμάτων στην Ν.Α. Μεσόγειο, σε συνδυασμό με την εμφύλια πολεμική σύρραξη στη Συρία, η οποία θέτει σε κίνδυνο τη μελλοντική μόνιμη παρουσία της Ρωσίας στην περιοχή λόγω της ναυτικής βάσης της στο λιμένα Tartus, έχουν δώσει αρνητική τροπή στις ρωσοτουρκικές σχέσεις, μετά την κίνηση πλοίων του πολεμικού της ναυτικού στην

εν λόγω περιοχή,⁴⁸ και κυρίως, το γεγονός της κατάρριψης ρωσικού αεροσκάφους από τουρκικά μαχητικά στα σύνορα με τη Συρία Επιπλέον, η Ρωσία μέσω ενεργειών όπως η σύναψη δανείου με την Κυπριακή Δημοκρατία επιδεικνύει έντονο ενδιαφέρον για τη διεξαγωγή ερευνών σε δύο κυπριακά οικόπεδα⁴⁹, ενώ η Gazprom θα αναλάβει την κατασκευή τερματικού σταθμού για το αέριο. Εντούτοις, εντελώς διαφορετική τροπή θα πάρουν οι εξελίξεις αν η Τουρκία στρέψει το ενδιαφέρον της προς την Τεχεράνη για να λάβει το φυσικό αέριο αντί της Gazprom, αναλογιζόμενοι ότι 67% του φυσικού αερίου που λαμβάνει η Τουρκία προέρχεται από τη Ρωσία. Κάτι τέτοιο βέβαια, από τη μια φαίνεται δύσκολο λόγω του διαμορφούμενου φιλικού άξονα Ρωσίας-Ιράν και της εμπλοκής της Τουρκίας στο πλευρό των αντικαθεστωτικών στη Συρία, από την άλλη δεν θα ήταν ανεκτό και από την Ουάσινγκτον, με αποτέλεσμα τη ραγδαία επιδείνωση των σχέσεων της τελευταίας με την Τουρκία

Επομένως, είναι προφανές ότι το παιχνίδι των αγωγών αποτελεί πεδίο συνεργασίας αλλά και έντονου ανταγωνισμού και η ένταση επ' αυτού μεταξύ Ρωσίας και Τουρκίας επιβεβαιώνεται με την κίνηση της πρώτης να υποστηρίξει τον αγωγό South Stream, ο οποίος παρακάμπτει την Τουρκία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναμένεται η αναβίωση της στρατηγικής που αφορά στο ρωσικό έλεγχο της Μαύρης Θάλασσας και του Καυκάσου, κάτι το οποίο περίτρανα επιβεβαιώθηκε και από τη de facto προσάρτηση από τη Ρωσία της Κριμαϊκής Χερσονήσου, περιλαμβανομένης και μίας πιθανής

47 Για το νέο Κανονισμό Διέλευσης των Στενών από την Τουρκία και τις επιπτώσεις για τα ρωσικά αλλά και τα ελληνικά συμφέροντα βλ. Σχετικά «Turkey and Russia on way to strategic partnership», Εφημερίδα Hürriyet, 13 January 2010, καθώς και Ν. Νικολάου, Ο Διάπλους των Στενών κατά τις Διεθνείς Συμβάσεις & την Πρακτική, Παπαζήσης, Αθήνα, 1995, σ.118-143. Βλ. επίσης, «Τα Στενά δεν είναι ούτε διεθνή ύδατα ούτε αγωγός πετρελαίου», Επενδυτής, 14 Νοε 1998, σ.43, καθώς και Igor Torbakov, «Turkey-Russia: Competition and Cooperation», Eurasian Net, 26 December 2002.

48 Λίγο μετά την είσοδο του ρωσικού στόλου στη Μεσόγειο, τον Οκτώβριο του 2011, υπήρξε επίσημη τουρκική ανακοίνωση για διακοπή της προμήθειας φυσικού αερίου από τη Ρωσία (υπό το πρόσχημα της αλλαγής στη συμφωνημένη τιμή του αερίου), με την ενέργεια αυτή να καθιστά την Τουρκία δυνητικά εξαρτημένη ενεργειακά από το Ιράν. Η τουρκική διπλωματία προσπαθώντας να εξηγήσει την απρόσμενη αλλαγή στη στάση της Άγκυρας, προφασίστηκε πως προκειμένου να ανανεωθεί η συμφωνία μεταξύ των δύο χωρών χρειάζεται πτώση της τιμής (κατά 20%). Βλ. R. Novosti, Turkey's Botas informs Gazprom of gas contract termination, διαθέσιμο στο <http://en.rian.ru/business/ 20111002/ 167318724.html>, 2-10-2011, (πρόσβαση 18-11 -2011).

49 Βλ. σχετικά Itar-Tass, «Cruiser Adm Kuznetsov to leave for Mediterranean in November», στο <http://www.itar-tass.com/en/c32/236147.html>, 29-9-2011, (πρόσβαση 2-10-2011).

αναβίωσης του Ανατολικού⁵⁰ Ζητήματος η οποία θα μπορούσε να εκφραστεί ακόμα και με το επίσημο αίτημα για επαναδιαπραγμάτευση των όρων της Συνθήκης του Μοντρέ⁵¹.

Ενεργειακό προφίλ Ελλάδος και προοπτικές

Η Ελλάδα ξεκίνησε τις έρευνες για ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην ευρύτερη θαλάσσια αλλά και χερσαία περιοχή της από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Όμως, δεν διαθέτει εισέτι αξιόπιστα στοιχεία ύπαρξης μεγάλων ποσοτήτων φυσικού αερίου ή πετρελαίου.⁵² Για αυτό το λόγο, και προκειμένου καλύψει τις ανάγκες της εισάγει ετησίως φυσικό αέριο της τάξεως των 135 bcf.⁵³ Κύριοι προμηθευτές της αποτελούν η Ρωσία από την οποία εισάγει φυσικό αέριο μέσω αγωγών που φθάνουν στη χώρα διαμέσου άλλων βαλκανικών χωρών, καθώς και η Αλγερία από την οποία εισάγει υγροποιημένο φυσικό αέριο (LNG)⁵⁴, το οποίο με τη σειρά του φθάνει στο σταθμό από-υγροποίησης της Ρεβυθούσας. Τέλος εισάγει φυσικό αέριο και μέσω του διασυνδεδετήριου αγωγού Τουρκίας-Ελλάδος, ο οποίος λειτουργεί από το 2007, μεταφέροντας αζέρικο φυσικό αέριο μέσω του εδάφους της Τουρκίας στον τερματικό σταθμό της Κομοτηνής.⁵⁵ Ο αγωγός αυτός, σχεδιαζόταν να επεκταθεί προς την Ιταλία (Italy-Turkey-Greece-Interconnector), αλλά, ως προαναφέρθηκε, τελικά το σχέδιο ματαιώθηκε λόγω απόφασης των Αζέρων για μεταφορά του αερίου της Κασπίας προς την Ευρώπη μέσω του

συνδυασμού αγωγών TAP (Trans-Adriatic-Pipeline) και TANAP (Trans-ANatolian-Pipeline), με τον πρώτο εξ' αυτών να διέρχεται από τη Βόρεια Ελλάδα, αποδίδοντας σημαντικά ενεργειακά και οικονομικά κέρδη στην ελληνική Κυβέρνηση.⁵⁶ Ο εν λόγω αγωγός, μήκους 520 km, έχει ως στόχο να μεταφέρει φυσικό αέριο από την περιοχή της Κασπίας μέσω της Ελλάδας και της Αλβανίας διασχίζοντας την Αδριατική Θάλασσα μέχρι την περιοχή της Puglia στην νότια ακτή της Ιταλίας και από εκεί να εκτείνεται στην δυτική Ευρώπη⁵⁷. Ο απώτερος σκοπός και αυτής της πρότασης είναι η ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού καθώς και η επέκταση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την προμήθεια του αερίου στις ευρωπαϊκές αγορές στο πλαίσιο του «Νότιου Διάδρομου Φυσικού Αερίου» και της διαφοροποίησης των πηγών προέλευσης φυσικού αερίου. Εντός του 2013, η κυβέρνηση του Αζερμπαϊτζάν αποφάσισε την επιλογή του TAP, ως συνέχεια του αγωγού TANAP (Trans-Anatolian Natural Gas Pipeline), ο οποίος διασχίζει το έδαφος της Τουρκίας ως προαναφέρθηκε, έναντι των υπολοίπων προτεινόμενων project, ήτοι Nabucco και Italy-Turkey-Greece Interconnector, για τη μεταφορά του φυσικού αερίου του κοιτάσματος του πεδίου Shah Deniz II στην Κασπία. Η έναρξη ροής του αερίου εκτιμάται με αισιόδοξες προβλέψεις για το 2017-18.⁵⁸

Για την Ελλάδα αποδεικνύεται ωφέλιμη η τελική επιλογή του αγωγού TAP σε βάρος

50 Για τις διαφορές παλαιού και νέου Ανατολικού Ζητήματος, βλ. Β. Μαρκεζίνη Μια Νέα Εξωτερική Πολιτική για την Ελλάδα: στα πλαίσια της βαθμιαίας ανεξαρτητοποίησης της Ευρώπης από τις ΗΠΑ, Λιβάνης, Αθήνα, 2010, σελ. 420-431.

51 Δεν θα πρέπει να λησμονείται ότι η ανεμπόδιστη έξοδος των ρωσικών πλοίων μέσω Βοσπόρου διαχρονικά αποτελεί το ακάθι των σχέσεων της με τους γείτονες της και τους άλλους μεγάλους πρωταγωνιστές του διεθνούς συστήματος της εκάστοτε χρονικής περιόδου.

52 Σύμφωνα με στοιχεία από τον τομέα «Energy Information Agency» του αμερικανικού Υπουργείου Ενέργειας.

53 Βλ. USEIA, Energy country analysis, διαθέσιμο στο <http://205.254.135.7/countries-country-data.cfm?fiqs=GR&trk=m>, (πρόσβαση: 14-6-2014).

54 Βλ. σχετική μελέτη Διαχειριστή Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ), διαθέσιμο στο http://www.desfa.gr/files/maps/map_2009/desfa_grmap_gr.pdf, (πρόσβαση: 16-6-2014).

55 Βλ. Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (ΔΕΠΑ), διαθέσιμο στο <http://www.depa.gr/content/article/002001/189.html>, (πρόσβαση: 15-7-2014).

56 Τα ελληνικά έσοδα από τα διόδια διέλευσης του αγωγού αναμένονται σημαντικά και προϋπολογίζονται σε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ το χρόνο. Η ελληνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) έχει εγκρίνει το αίτημα του αγωγού φυσικού αερίου TAP για χρήση του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου. Βλ. σχετικά Ανάρτηση της από 30.7.2010 δημοσίευσης της αίτησης της «Trans Adriatic Pipeline AG» στις εφημερίδες Ναυτεμπορική, Ημερησία, Αγγελιοφόρος, Financial Times και The Wall Street Journal, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 7 του Κανονισμού Αδειών Φυσικού Αερίου (ΦΕΚ Β' 464/19.04.2010).

57 Βλ. Ο Trans Adriatic Pipeline προσδιόρισε τη βέλτιστη διαδρομή του αγωγού στην Ελλάδα, Δελτίο τύπου TRANS ADRIATIC PIPELINE, διαθέσιμο στο http://www.trans-adriatic-pipeline.com/fileadmin/pdfs/tap_media_release_greek_survey_completed_greek.pdf, 28.03.2011, επισκεπτόμενο την 01-02-2012.

58 Ο TAP θεωρείται η συντομότερη διαδρομή στο Νότιο Διάδρομο Φυσικού Αερίου, που συνδέει την Ευρώπη με νέες πηγές φυσικού αερίου της Κασπίας και της Μέσης Ανατολής. Μέτοχοι του είναι η ελβετική EGL (42.5%), η νορβηγική Statoil (42.5%) και η γερμανική E.ON Ruhrgas (15%).

του ανταγωνιστικού Nabucco, αποτελώντας παράλληλα πλήγμα τόσο για την Κυβέρνηση της Αυστρίας, από το έδαφος της οποίας θα περνούσε ο Nabucco, αν επιλεγόταν, όσο και για την Ε.Ε. σε επίπεδο «τιμής», καθόσον οι Βρυξέλλες υποστήριζαν τον τελευταίο ως έργο υψηλού κύρους για τη δυτικοευρωπαϊκή πολιτική χροιά της Ε.Ε. Παρόλα ταύτα, μόλις παραχωρηθούν μέσω του TAP και των υπολοίπων συμπληρωματικών έργων του «Νότιου Διαδρόμου» οι απαραίτητες συμπληρωματικές ποσότητες φυσικού αερίου για την Ευρώπη από το Αζερμπαϊτζάν, το Τουρκμενιστάν και το Βόρειο Ιράκ, τότε, ασφαλώς, θα είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν, ως ένα ποσοστό ενεργειακού εφοδιασμού, την Ευρώπη. Το τελικό αποτέλεσμα θα είναι ένας «Νότιος Ευρωπαϊκός Διάδρομος Αερίου» με μεσοπρόθεσμη χωρητικότητα τουλάχιστον 40 bcm⁵⁹. Επομένως, από το 2004 κι έπειτα η Αθήνα εφαρμόζοντας μια σταθερή ενεργειακή πολιτική, αποτελεί μια από τις βασικές χώρες για την κατασκευή του αγωγού TAP, Επιπλέον, συμμετέχοντας και στον Ρωσικό αγωγό South Stream, έχει ως απώτερο σκοπό την αναβάθμιση του ρόλου της στο ευρύτερο γεωπολιτικό παιχνίδι διαμετακόμισης φυσικού αερίου από τη Ρωσία αλλά και από τις χώρες της Κεντρικής Ασίας προς την Ευρωπαϊκή Αγορά, καθιστώντας την μαζί με την Τουρκία ισχυρούς μελλοντικούς διαμετακομιστικούς κόμβους (hubs).⁶⁰

Όσο, δε, αφορά στην ακολουθούμενη ενεργειακή πολιτική της Ελλάδας σε σχέση με τους ενεργειακούς πόρους εντός της ελληνικής θαλάσσιας και χερσαίας επικράτειας, αυτή παρατίθεται ακολούθως. Στις αρχές τις δεκαετίας του 70 ιδρύεται η Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου η οποία αποτέλεσε τον πρώτο φορέα διαχείρισης δικαιωμάτων αναζήτησης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων του Δημοσίου. Την ίδια εποχή γίνονται έρευνες για την πιθανή ύπαρξη κοιτασμάτων κυρίως σε εδαφικές αλλά και θαλάσσιες περιοχές της Δυτικής και Βόρειας

Ελλάδας από την εταιρεία Oceanic, η οποία και ανακοινώνει την ύπαρξη πετρελαϊκού κοιτάσματος στον Πρίνο και φυσικού αερίου στην Ν. Καβάλα. Το 1976,⁶¹ το ελληνικό δημόσιο προκηρύσσει διαγωνισμό για διεξαγωγή σεισμικών μελετών και γεωτρήσεων στην Αιτωλοακαρνανία (Βορειοδυτική Πελοπόννησος), τον οποίο κερδίζει η εταιρεία Triton και στον Πατραϊκό Κόλπο (Ιωάννινα), τον οποίο κέρδισε η εταιρεία Enterprise.⁶² Η ελληνική ενεργειακή πολιτική διευρύνεται ακόμη περισσότερο με τη ίδρυση, το 1988, της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου (ΔΕΠΑ), ως θυγατρική εταιρεία της Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου, η οποία κυριαρχεί αφενός στους τομείς εισαγωγής και παραγωγής φυσικού αερίου στην Ελλάδα και αφετέρου στον τομέα των αγωγών, τόσο στην κατασκευή και διαχείριση Ελληνικού Εσωτερικού Δικτύου, όσο και στα διεθνή project.⁶³ Από τότε και μέχρι προσφάτως, έχουν γνωστοποιηθεί κοιτάσματα πετρελαίου στην ελληνική επικράτεια, τα οποία έχουν απασχολήσει τις ελληνικές κυβερνήσεις, χωρίς ωστόσο, τουλάχιστον μέχρι πρότινος, να υπάρχουν αξιόπιστα αποτελέσματα ερευνών.⁶⁴ Παρόλα ταύτα, οι πρόσφατες ανακαλύψεις φυσικού αερίου στην περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου, κατέστησαν πιο έντονη την ανάγκη λήψης πρωτοβουλιών αλλά και αποφάσεων για την διεξαγωγή ερευνών προς εκμετάλλευση των

61 Το 1976 ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία ο νόμος 468/76, που αποτέλεσε τον πρώτο νόμο που αφορούσε στις έρευνες υδρογονανθράκων, τον οποίο διαδέχθηκε το 1995 ο νόμος 2289 ο οποίος ενσωμάτωσε τους κανόνες της Κοινοτικής Οδηγίας 94/22/ΕΚ, αναφορικά με τις αδειοδοτήσεις.

62 Ωστόσο, τα αποτελέσματα των εργασιών των δύο εταιριών υπήρξαν αρνητικά.

63 Το ιστορικό των ερευνών υδρογονανθράκων, παρατίθεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), διαθέσιμο στο <http://www.ypeka.gr / Default.aspx? tabid=765& language=el-GR>, (πρόσβαση: 5-12-2012).

64 Τα κοιτάσματα αυτά είναι τα εξής:

Κοίτασμα της θέσης «Μπάμπουρας».

Κοίτασμα «Δομή EAST Θάσου» ανατολικά της Θάσου.

Κοίτασμα «Βόρειος Πρίνος – Νέα Πέραμος – Άθως».

Κοιτάσματα Επανομής – Σιθωνίας και Θερμαϊκού.

Πετρελαιοφόρος ορίζοντας Β.Α. Αιγαίου, Κρήτη.

Κοίτασμα Ικαρίας.

Κοίτασμα Δωδεκανήσου κοντά στο Καστελόριζο.

Κοίτασμα Κυκλάδων.

Κοίτασμα Σκοπέλου.

Κοίτασμα Βόρειας και Νότιας Λέσβου.

Βλ. ΥΠΕΚΑ, *op. cit.*

59 Βλ. σχετικά Ομιλία ΥΠΕΚΑ Ι. Μανιάτη, «Ενεργειακοί Αγωγοί και Γεωστρατηγική σε Εποχές Κρίσης – Ο Ρόλος της Ελλάδας», 2011 Mediterranean Oil and Gas Conference, Athens, 30-5-2011.

60 Βλ. Δ. Κόκκινος, «Οι Δρόμοι του Αερίου», στην Ενημερωτική Διάλεξη: Η Γεωπολιτική της Ενέργειας, Σχολή Διοίκησης Επιτελών ΠΝ, 21 Μαρτίου 2011.

Τα «νέα» ελληνικά ενεργειακά κοιτάσματα
 Πηγή: Αρχική μορφή χάρτη από ιστότοπο www.zcode.info, επεξεργασμένος από τον συγγραφέα της παρούσας μελέτης.

«νέων» κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου που εντοπίστηκαν στον ελληνικό χώρο⁶⁵ (βλ. Σχήμα 10). Έτσι, η Ελληνική Κυβέρνηση το 2011 με την ψήφιση του Νόμου 4001⁶⁶, περί της καταχώρησης του δικαιώματος εκμετάλλευσης του υπεδάφους όλων των θαλάσσιων περιοχών εντός της αιγιαλίτιδας ζώνης, της υφαλοκρηπίδας αλλά και της ελληνικής ΑΟΖ, μόλις αυτή κηρυχτεί σε απόσταση 200nm από τις γραμμές βάσης (άρθρο 156 του νόμου), νομιμοποιεί σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική τις ενεργειακές δραστηριότητες της στον Ελλαδικό χώρο.

Κατόπιν, ακολουθεί η ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων Α.Ε. και η προκήρυξη διαγωνισμού για έρευνα πιθανής ύπαρξης υδρογονανθράκων στα Ιωάννινα, στον Δυτικό Πατραϊκό Κόλπο και στο Κατάκολο.⁶⁷ Κατόπιν της ολοκλήρωσης των σχετικών διαγωνισμών, εκκρεμεί η υπογραφή των συμβάσεων με τους αναδόχους. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΥΠΕΚΑ, τα εκτιμώμενα απολήψιμα αποθέματα στον Πατραϊκό Κόλπο ανέρχονται σε 200 εκατομμύρια βαρέλια, στα Ιωάννινα, 50- 80 εκατομμύρια βαρέλια και

στο Κατάκολο, 3 εκατομμύρια βαρέλια, ενώ τα αναμενόμενα συνολικά έσοδα του Δημοσίου μόνο από τις δύο πρώτες περιοχές, σε βάθος 25ετίας, υπολογίζονται σε περίπου 11 δισ. Ευρώ.⁶⁸ Ως έχει αρχικώς εκτιμηθεί, σε βάθος 25 - 30 ετών τα έσοδα από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων σε Ιόνιο, Πατραϊκό, Ιωάννινα και Κατάκολο, θα φθάσουν έως και τα 150 δισ. ευρώ. Περαιτέρω, το πιο σημαντικό ενδιαφέρον, τόσο για την Ελλάδα την ίδια όσο και για την Ε.Ε., όπως θα αναδειχθεί και παρακάτω, παρουσιάζει και η περιοχή εντός του πεδίου του Ηροδότου, νοτιοανατολικά της Κρήτης μεταξύ ελληνικής (όταν και αν ανακηρυχθεί) και κυπριακής ΑΟΖ, η οποία είναι πλούσια σε φυσικό αέριο. Οι σεισμικές έρευνες στο Ιόνιο και τη θαλάσσια περιοχή νότια της Κρήτης ολοκληρώθηκαν από τη νορβηγική εταιρία PGS εντός του 2013, έχοντας λάβει χώρα σε έκταση 220.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων.⁶⁹ Τα δεδομένα που συνέλεξε η PGS καθώς και η ερμηνεία τους από το γαλλικό ενεργειακό ινστιτούτο BEICIP ήταν θετικά και συνετέλεσαν καθοριστικά ώστε να αποφασιστεί να αξιοποιηθούν τώρα οι συγκεκριμένες περιοχές. Έτσι, την 1η Ιουλίου 2014 παρουσιάστηκαν στο Λονδίνο⁷⁰ τα προς δημοπράτηση οικόπεδα του ελληνικού νέου γύρου παραχωρήσεων συμπεριλαμβάνοντας και την παραχώρηση 9 οικοπέδων στην πιο ενδιαφέρουσα και πολλά υποσχόμενη περιοχή νοτίως της Κρήτης (βλ. Σχήμα 11). Παράλληλα, θα δημοπρατηθεί μια περιοχή νοτίως της Πελοποννήσου, ενώ οι υπόλοιπες περιοχές αφορούν στο Ιόνιο και εκτείνονται μέχρι τα Διαπόντια νησιά. Συνολικά τα προς δημοπράτηση οικόπεδα ανέρχονται σε 20. Ο διαγωνισμός για το γύρο παραχωρήσεων δημοσιεύτηκε εντός του Αυγούστου 2014.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι η Ελλάδα, μέσω της προώθησης διεθνών διαγωνισμών προσπαθεί να προσελκύσει το ενδιαφέρον ξένων εταιρειών με απώτερο σκοπό την έρευνα και εκμετάλλευση όλων των σημαντικών κοιτασμάτων φυσικού αερίου που βρίσκονται εντός των ζωνών εθνικής

65 Ν. Λυγερός, «Η ΑΟΖ ως στρατηγικός πλούτος της Ελλάδας», Greek American News Agency, 23 Αυγούστου 2013.

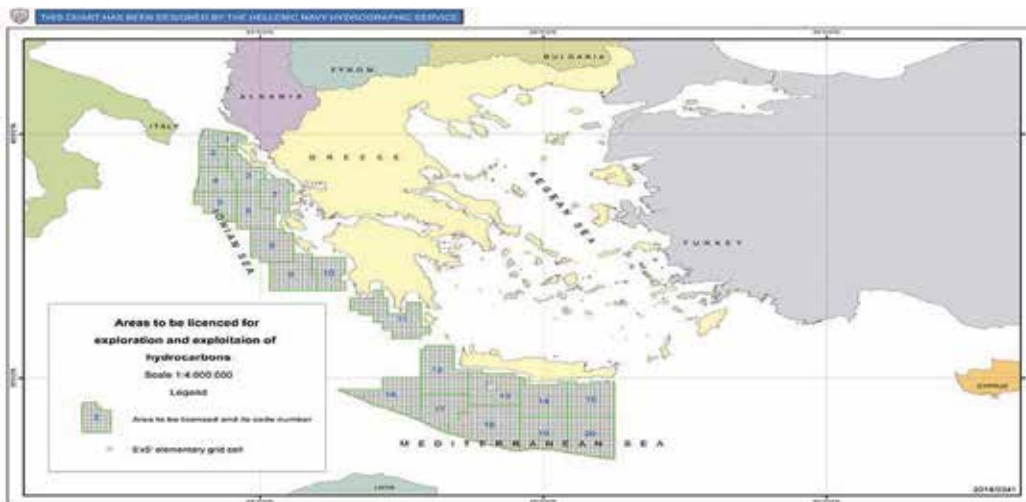
66 Βλ. στοιχεία του ΥΠΕΚΑ, ό.π.

67 Βλ. ΥΠΕΚΑ, «Σύντομο χρονικό ανακαλύψεων υδρογονανθράκων στην Ελλάδα», διαθέσιμο στο <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=280&language=el-GR>, (πρόσβαση 17-12-2012).

68 «Ισχυρές ενδείξεις για σημαντικά κοιτάσματα υδρογονανθράκων», Ναυτεμπορική, 26 Φεβ 2014.

69 Συνολικά, μαζί με τα δεδομένα από παλαιότερες έρευνες που είχε στη διάθεσή του το ΥΠΕΚΑ, έγιναν περίπου 30.000 χιλιόμετρα ερευνών, που έχουν συγκεντρωθεί σε ενιαία βάση δεδομένων υπό τον τίτλο «Greece MegaProject».

70 Μεταξύ των εταιρειών που συμμετείχαν στην παρουσίαση ήταν οι BP, EXXONMOBIL, SHELL, TOTAL, CHEVRON, STATOIL, ANADARKO, REPSOL κ.α.

Οι παραχωρήσεις ερευνών σε Ιόνιο και Νότια Κρήτης
 Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διαθέσιμο στο <http://www.ypreka.gr>, (πρόσβαση: 1-7-2014).

δικαιοδοσίας της.⁷¹ Επιπροσθέτως, την τρέχουσα χρονική περίοδο κατασκευάζονται στην Ευρώπη περί τους 50 σταθμούς υποδοχής 200 bcf LNG. Τη μεταφορά του φυσικού αερίου αυτού θα την αναλάβουν ως επί το πλείστον Έλληνες εφοπλιστές.⁷²

Μελλοντικές προοπτικές και project μεταφοράς υδρογονανθράκων από την Ν.Α. Μεσόγειο στην Ε.Ε και οι ευκαιρίες για Ελλάδα και Κύπρο

Έχοντας αναλύσει το σύγχρονο ενεργειακό προφίλ των όμορων κρατών της Ν.Α. Μεσογείου, ευλόγως συμπεραίνεται γιατί η συνεργασία Κύπρου-Ισραήλ και η ενεργειακή δυναμική της ευρύτερης θαλάσσιας λεκάνης έχουν εγείρει το ενδιαφέρον για την δημιουργία νέων διαφοροποιημένων ενεργειακών διαδρομών προς την Ευρώπη. Μία από τις προτάσεις που έχουν συζητηθεί σε ευρωπαϊκό και περιφερειακό πλαίσιο είναι η ενδεχόμενη κατασκευή ενός αγωγού που

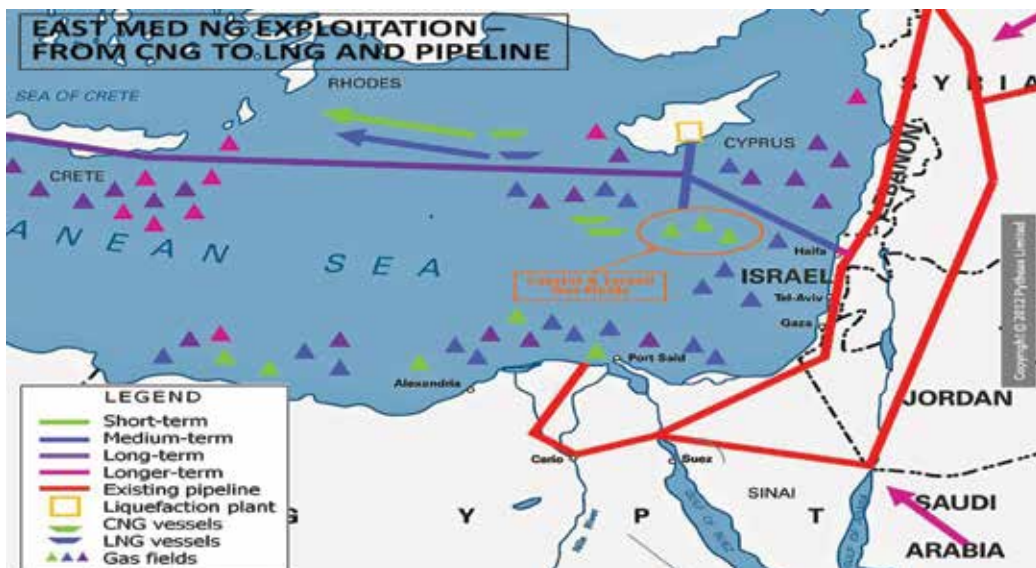
θα μεταφέρει το φυσικό αέριο των κοιτασμάτων αυτών προς τις χώρες της Δυτικής και Κεντρικής Ευρώπης. Ο αγωγός αυτός, με την ονομασία East Mediterranean (East Med) Pipeline αποσκοπεί ως να καταστήσει εναλλακτική πηγή ενέργειας τροφοδοσίας ενέργειας της Ε.Ε. τον ενεργειακό άξονα Ισραήλ – Κυπριακή Δημοκρατία – Ελλάδα (με μεταφορά του Κυπριακού και Ισραηλινού αερίου μέσω Κρήτης στην υπόλοιπη Ευρώπη) ως αναπόσπαστο τμήμα της νέας ευρωπαϊκής ενεργειακής στρατηγικής.⁷³

Η ενεργειακή εξάρτηση της Ε.Ε. από κράτη του αραβό-μουσουλμανικού κόσμου τα οποία βρίσκονται σε μία άκρως ευαίσθητη πολιτική και γεωστρατηγική μετάβαση, αλλά και κράτη όπως η Ρωσία με υψηλό επίπεδο γεωστρατηγικού ανταγωνισμού με το δίπολο Μεγάλης Βρετανίας και Η.Π.Α, αναγκάζει πλέον την Ε.Ε, αλλά και άλλες δυτικές χώρες να στρέψουν την προσοχή τους προς τα πολλά υποσχόμενα κοιτάσματα υδρογονανθράκων της Κύπρου, Ισραήλ και Ελλάδος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η Ευρώπη χρειάζεται 6 tcm για τα επόμενα 30 χρόνια, ποσότητα η οποία σίγουρα δεν μπορεί να καλυφθεί

71 Σημαντικός, δε, ως προαναφέρθηκε, είναι και ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει ως χώρα διαμετακόμισης φυσικού αερίου προς την αγορά της Ε.Ε, ιδιαίτερα μετά την απόρριψη του ITGI από την κοινοπραξία του Shah Deniz, με τον Trans Adriatic Pipeline (TAP) να αποτελεί τελικά την επιλογή για την μεταφορά αζέρικου φυσικού αερίου μέσω του Νότιου Ευρωπαϊκού Ενεργειακού Διαδρόμου.

72 Βλ. συνέντευξη του Ομότιμου Καθηγητή Πολυτεχνείου Κρήτης, Αντώνη Φώσκολου στην εφημερίδα Real News, Κυριακή 18 Οκτωβρίου 2015.

73 Αυτό επιβεβαιώθηκε και από τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 22ης Μαΐου 2013, στο πλαίσιο καθορισμού των μελλοντικών ενεργειακών προτεραιοτήτων της Ε.Ε. Βλ. Γ. Τσαλακός, «Τρίγωνο ενεργειακής... σταθερότητας με Κύπρο, Ελλάδα και Ισραήλ στην Ανατολική Μεσόγειο», Τα Νέα, 10/08/2013

Οι προτάσεις μεταφοράς του φυσικού αερίου της Ν.Α. Μεσογείου προς τη Δύση
 Πηγή: Pytheas Ltd (πρόσβαση 25-1-2014)

με τα ρωσικά αποθέματα. Οι Ρώσοι εξαγωγή κάθε χρόνο στην Ευρώπη 130 bcm φυσικού αερίου.⁷⁴ Αν για παράδειγμα θεωρήσουμε ότι η Ρωσία πουλά το φυσικό αέριο προς 12 δολάρια τα 1000 κυβικά πόδια, τότε τα ετήσια έσοδά της από αυτό ανέρχονται περί τα 55 δις δολάρια. Αν Ελλάδα, Κύπρος και Ισραήλ καταλάβουν το 1/3 της ευρωπαϊκής αγοράς που σήμερα ελέγχεται από τη Ρωσία - εξαγωγή δηλαδή προς την Ευρώπη περί τα 1,5 tcf φυσικού αερίου - προς 6 δολάρια τα 100 κυβικά πόδια, ήτοι στη μισή τιμή από αυτή της Ρωσίας, τότε η εξαγώγιμη ρωσική ποσότητα θα πέσει περίπου στα 3 tcf, με απώλεια εσόδων αυτής περί τα 36,6 δις δολάρια ανά έτος.⁷⁵ Βεβαίως, το Ισραήλ ακόμη δεν έχει αποφασίσει οριστικά με ποιον τρόπο θα εκμεταλλευτεί τα δικά

του κοιτάσματα (τι ποσότητες θα εξαγει προς την Ευρώπη και με ποιον τρόπο: υδροποίηση αερίου ή αγωγός μεταφοράς;) Από την απόφαση αυτή θα εξαρτηθεί εν πολλοίς το είδος και το βάθος της στρατηγικής σχέσης που θα αναπτύξει με την Κύπρο και την Ελλάδα.^{76,77}

Μια επιλογή θα μπορούσε να αποτελέσει η μεταφορά του κυπριακού φυσικού αερίου στο Ισραήλ και από εκεί στον Αραβικό Αγωγό Φυσικού Αερίου (Arab Gas Pipeline), που συνδέει την

74 Βλ. British Petroleum (BP) Statistical Review of Energy 2013.

75 Υπό το ενδεχόμενο αυτό, ευλόγως εξηγείται η περαιτέρω προσέγγιση μεταξύ Κύπρου-Ρωσίας και Ελλάδος-Ρωσίας στον ενεργειακό τομέα, με απώτερο σκοπό να αποσβηθεί μια τέτοια ενεργειακή σχέση μεταξύ Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ και Ε.Ε., με την υπογραφή συμφωνίας στη δεύτερη περίπτωση για διασύνδεση ρωσικού αγωγού φυσικού με την Ελλάδα, αγωγός που θα εκκινεί από τη Δυτική Σιβηρία, θα διασχίζει τη Ρωσία και τη Μαύρη Θάλασσα, μέρος της Τουρκίας και μέσω της Ελλάδας θα εισέρχεται στην Ιταλία για να διασχίσει έπειτα την Αυστρία και να καταλήξει στη Ρωσία. Βλ. συνέντευξη του Ομότιμου Καθηγητή Πολυτεχνείου Κρήτης, Αντώνη Φώσκολου, op.cit.

76 Βλ. Θ. Ντόκος, «Σημαντική η στρατηγική προσέγγιση», Φιλελεύθερος της Κυριακής, σελ. 10, Λευκωσία, 12/8/12.

77 Εδώ δύναται να σημειωθεί ότι το υδροποιημένο φυσικό αέριο (Liquefied Natural Gas: LNG) παρόλο που δεν αποτελεί την τέλεια λύση προσφέρει ευελιξία αγοράς και δυνατή μεταφορά με πλοία σε αγορές όπου οι τιμές είναι υψηλότερες. Παρόλα αυτά, λόγω του μεγάλου κόστους στην κατασκευή μιας εγκατάστασης υδροποίησης, το LNG κοστίζει πολύ περισσότερο από ότι το φυσικό αέριο μεταφερόμενο μέσω αγωγού. Επιπλέον, επειδή οι επενδυτές σε LNG θέλουν να εξασφαλίζουν μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις για την αγορά αυτού, οι ποσότητες του κοιτάσματος της Αφροδίτης στην Κυπριακή ΑΟΖ δεν επαρκούν για αυτό, αν δεν επιβεβαιωθούν μεγαλύτερες ποσότητες. Παρόλα ταύτα, το Ισραήλ με σχετική αναφορά διυπουργικής επιτροπής έχει αρχικώς προτείνει ότι οι υποδομές για εξαγωγές φυσικού αερίου θα πρέπει να βρίσκονται αποκλειστικά υπό ισραηλινό έλεγχο, κάτι που ίσως θα απέκλειε την επιλογή της Κρήτης για τη μεταφορά του ισραηλινού αερίου προς τη δυτική Ευρώπη. Βλ. εκτενώς G. Chrysochou, «Energy Geopolitics in Southeastern Mediterranean Sea and Maritime Delimitation Issues», op.cit.

Αίγυπτο, το Ισραήλ, τη Συρία και το Λίβανο. Όμως, τα προκύπτοντα ζητήματα ασφαλείας μεταξύ Λιβάνου-Ισραήλ-Συρίας αλλά και η γενικότερη αστάθεια στην περιοχή (με έμφαση στον εμφύλιο στη Συρία, στις ταραχές στην Αίγυπτο, αλλά και στην αναζωπύρωση της σύγκρουσης Ισραήλ και Παλαιστίνης), θέτει απαγορευτικό ένα τέτοιο σχεδιασμό. Έτσι, προκύπτει ως πιθανή λύση η κατασκευή αγωγού μεταξύ Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ (του προαναφερθέντος αγωγού Ανατολικής Μεσογείου: EastMed Pipeline). Η εν λόγω λύση, αν και επικτή, καθίσταται δαπανηρή καθόσον απαιτεί τη μελλοντική επιβεβαίωση μεγαλύτερων απολήψιμων αποθεμάτων φυσικού αερίου στην περιοχή. Εντούτοις, αποτελεί την καλύτερη μακροπρόθεσμη λύση, όχι μόνο για τις εμπλεκόμενες χώρες, αλλά και για την Ε.Ε., καθόσον την απελευθερώνει από τη μεγάλη ενεργειακή εξάρτηση από τη Ρωσία και άλλες ασταθείς, ή κατά περιόδους «εχθρικές περιοχές», αφού και η πηγή αλλά και τα μέσα μεταφοράς θα ελέγχονται από χώρες της Ε.Ε. και το Ισραήλ αντίστοιχα. Έχοντας κατά νου ότι μελλοντικά, κατόπιν επιβεβαίωσης των πιθανών κοιτασμάτων νοτίως της Κρήτης, από ελληνικής πλευράς θα απαιτηθεί ενδεχομένως η κατασκευή ενός αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου, σε πρώτο στάδιο προς την ηπειρωτική Ελλάδα, αλλά και αργότερα προς την υπόλοιπη Ευρώπη, το πιο μεγαλεπήβολο σχέδιο θα ήταν η διασύνδεση αυτού του αγωγού τόσο με την Κύπρο όσο και με το Ισραήλ, όπου πιο μελλοντικά ακόμη και υπό τις πιο ευοίωνες προβλέψεις θα μπορούσε να επεκταθεί και στον Arab Gas Pipeline.⁷⁸ Οι περιγραφείσες προτάσεις μεταφοράς φυσικού αερίου προς την Ευρώπη παρατίθενται στο Σχήμα 12.

Συμπερασματικές Παρατηρήσεις

Στην παρούσα μελέτη εξετάστηκε το ενεργειακό προφίλ των παράκτιων κρατών της Ν.Α. Μεσογείου, υπό το πρίσμα των ενεργειακών ανακαλύψεων της θαλάσσιας αυτής λεκάνης και τον συναφή γεωπολιτικό αντίκτυπο για τα όμορα κράτη, την Ευρώπη, αλλά και τη Ρωσία. Έχοντας κατά νου το πόσο εξαρτημένη ενεργειακά (κυρίως σε φυσικό αέριο) είναι η Ευρώπη από τη Ρωσία, καθίσταται εύλογη η «διαμάχη των αγω-

γών» στην προσπάθειά της για διαφοροποίηση των πηγών και διαδρομών ενέργειας προς κάλυψη των ενεργειακών της ελλειμμάτων. Ως προκύπτει από την ανάλυση που προηγήθηκε, είναι προφανές ότι υφίστανται οι προϋποθέσεις για την καθιέρωση της Τουρκίας ως ενεργειακή γέφυρα μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Όμως και η ίδια, εξαρτάται ενεργειακά από τη Ρωσία προς το παρόν, γεγονός που την αναγκάζει να υπογράψει συμφωνίες για διαφοροποίηση των προμηθειών της με πολλά κράτη (Αίγυπτος, Ιράν, Υεμένη, Τουρκμενιστάν, Νιγηρία, Κατάρ, Αζερμπαϊτζάν κτλ), συμφωνίες που όμως όμως επηρεάζονται από συγκρουσιακούς ανταγωνισμούς της περιοχής.

Από την άλλη, η Ελλάδα εμφανίζεται πλέον και αυτή ως ενεργειακός κόμβος (hub) εξαγωγής, κυρίως μέσω του δυτικών συμφερόντων αγωγού TAP, αλλά και των αντίστοιχων ρωσικών υπό κατασκευή αγωγών. Παρόλα αυτά και η ενεργειακή εξάρτηση της Ελλάδος σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο είναι μεγάλη, όσο και αν ωφελείται από την ελληνική ως επί το πλείστον πλοιοκτησία, διεθνώς, των μεγάλων δεξαμενόπλοιων μεταφοράς πετρελαίου και αερίου. Από την άλλη, μια πυρηνική, γεωστρατηγική υπερδύναμη, με εντυπωσιακή εσωτερική υποστήριξη, σε μια στιγμή που ηγέτες μεγάλων χωρών του NATO αντιμετωπίζουν εσωτερικά προβλήματα, επαυξάνει συνεχώς τα διπλωματικά και οικονομικά της ερείσματα και κάνει αισθητή την παρουσία της στα θερμά νερά της Μεσογείου. Η Ρωσία πραγματοποιεί δυναμική επιστροφή στην παγκόσμια πολιτική σκηνή γενικότερα, αλλά και ειδικότερα στις περιοχές της Αν. Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής. Το σημαντικό που προκύπτει για την Ελλάδα, είναι ότι τελικά αποτελεί πεδίο πραγματικής αντιπαράθεσης για μελλοντικές επενδύσεις και έσοδα από τα τέλη διέλευσης αερίου. Βρίσκεται, δηλαδή, σε μία δυνατή θέση για διαπραγμάτευση με πολύ ισχυρές εταιρίες και ξένες κυβερνήσεις πίσω από αυτές. Αρκεί, να είναι σίγουρη για το τι πραγματικά θέλει.

Περαιτέρω, τα κοιτάσματα φυσικού αερίου και πετρελαίου που έχουν εντοπιστεί στην Ν.Α. Μεσόγειο και η διάχυτη πεποίθηση ότι η ευρύτερη περιοχή είναι πολύ πλούσια σε ενεργειακούς πόρους, προκαλούν τριβές ήδη από το 2008, οι οποίες

78 Βλ. ό.π.

σε συνδυασμό με τις πρόσφατες εξεγέρσεις και εμφύλιες συρράξεις κατά των καθεστώτων της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής καθώς και την αναβίωση του ισλαμικού κινήματος από τους τζιχαντιστές στο Ιράκ και τη Συρία, δίνουν την πεποίθηση δημιουργίας μια συγκρουσιακής κατάστασης αυξομειούμενης έντασης σε βάθος χρόνου. Η εν λόγω κατάσταση, εκτός από την επιδείνωση της εσωτερικής ασφάλειας στις ίδιες τις χώρες που πραγματοποιούνται οι εξεγέρσεις, θα έχει ως αποτέλεσμα και την ανάδυση νέων απειλών και κινδύνων, μεταξύ άλλων και για την ενεργειακή ασφάλεια του δυτικού κόσμου, η οποία τίθεται και αυτή σε αμφιβολία. Επιπροσθέτως, η κρίση και η εμφύλια σύγκρουση στην Ουκρανία, μετά την de facto προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία, κρούουν, μεταξύ άλλων, τον κώδωνα ενεργειακού κινδύνου στη Δύση, καθιστώντας το διαμορφούμενο ενεργειακό προφίλ της Ελλάδος – Κύπρου και Ισραήλ, ως τη βέλτιστη μελλοντική λύση για την ενεργειακή επάρκεια της Ε.Ε, αφού όμως πρώτα λειανθούν τα σημεία τριβής στο Αιγαίο και την Ν.Α. Μεσόγειο, κυρίως μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας αλλά και μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας.

Συνεπώς, ως απόρροια των δεδομένων που αναλύθηκαν παραπάνω, είναι βέβαιο ότι η ανακάλυψη υποθαλάσσιων ενεργειακών πόρων στην κυπριακή και ισραηλινή Α.Ο.Ζ, αλλά και η πολλά πιθανολογούμενη ανεύρεση τεραστίων ποσοτήτων υποθαλάσσιων ενεργειακών πόρων στην ελληνική χερσαία και θαλάσσια επικράτεια, δύνανται με τους σωστούς εθνικούς χειρισμούς να αποτελέσουν τη σημαντικότερη οικονομική παρακαταθήκη για το μέλλον του Ελληνισμού στην Ανατολική Μεσόγειο.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσσον

- Αρβανιτόπουλος Κ., Ανάλεκτα Διεθνούς Πολιτικής, Εκδόσεις Ι. Σίδερη, Αθήνα, 2007.
- Βλάχος Γ. Π. & Νικολαΐδης Ε., Ναυτιλιακή Οικονομική Γεωγραφία, εκδόσεις Τζέι & Τζέι Ελλάς, Πειραιάς, 2002.
- «Γεωπολιτική αλλαγή στη Μέση Ανατολή: Λευκωσία – Τελ Αβίβ ψάχνουν στα βαθιά», Ελευθεροτυπία [online], 20.06.2010.
- Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου

(ΔΕΣΦΑ), διαθέσιμο στο http://www.desfa.gr/files/maps/map_2009/desfa_gmap_gr_pdf.pdf, (πρόσβαση: 16-6-2014).

- Επίσημη ιστοσελίδα Κυπριακής Κυβερνήσεως, διαθέσιμη στο <http://www.cyprus.gov.cy>.
- «Ισχυρές ενδείξεις για σημαντικά κοιτάσματα υδρογονανθράκων», Ναυτεμπορική, 26-2-2014.
- Ιωάννου Κ. και Στρατή Α., Δίκαιο της Θάλασσας, Εκδόσεις Α. Σάκκουλα, Αθήνα 2000.
- Ιωσηφίδης Ι., Ενεργειακός Σχεδιασμός 2011-2030 και Γεωπολιτική. Κύπρος: ΑΠΕ, Φυσικό Αέριο. 27+12 χώρες μαζί... και 1 εναντίον.
- Κόκκινος Δ., «Οι Δρόμοι του Αερίου», στην Ενημερωτική Διάλεξη: Η Γεωπολιτική της Ενέργειας, Σχολή Διοίκησης Επιτελών ΠΝ, 21 Μαρτίου 2011.
- Κούτση Α., «Η Γεωπολιτική της Μείζονος Μέσης Ανατολής στο τέλος του 20ου αιώνα», στη «Γεωστρατηγική της Αν. Μεσογείου και η Δύση κατά τον 20ο αιώνα», Διεθνής Επιθεώρηση Στρατιωτικής Ιστορίας, ΓΕΕΘΑ-Ελληνική Επιτροπή Στρατιωτικής Ιστορίας, Αθήνα, 2001.
- Λυγερός Δ., «Η ΑΟΖ ως στρατηγικός πλούτος της Ελλάδας», Greek American News Agency, 23 Αυγούστου 2013.
- Μανιάτης Ι., «Ενεργειακοί Αγωγοί και Γεωστρατηγική σε Εποχές Κρίσης – Ο Ρόλος της Ελλάδας», 2011 Mediterranean Oil and Gas Conference, Αθήνα, 30-5-2011.
- Μαρκεζίνης Β., Μια Νέα Εξωτερική Πολιτική για την Ελλάδα: στα πλαίσια της βαθμιαίας ανεξαρτητοποίησης της Ευρώπης από τις ΗΠΑ, Λιβάνης, Αθήνα, 2010.
- Νικολάου Α. Κωνσταντίνος, Οι έρευνες για κοιτάσματα υδρογονανθράκων σε θαλάσσιες ζώνες Ελλάδος και Κύπρου και η πολιτική των γειτονικών χωρών, διαθέσιμο στο <http://www.ellinikanea.gr/index.php?>, (πρόσβαση: 16 Νοεμβρίου 2010).
- Νικολάου Ν., Ο Διάπλους των Στενών κατά τις Διεθνείς Συμβάσεις & την Πρακτική, Παπαζήσης, Αθήνα, 1995.
- Ντόκος Θ., «Σημαντική η στρατηγική προσέγγιση», Φιλελεύθερος της Κυριακής, σελ. 10, Λευκωσία, 12-8-12.
- «Παραγωγικό το κοιτάσμα Αφροδίτη σύμφωνα με την Delek», Ο Φιλελεύθερος, 13 Ιουλ 2014.
- Πελώνη Α., «Λεβιάθαν: Το μεγάλο παιχνίδι στην Αν. Μεσόγειο», Τα Νέα, 20-11-2010.
- Σιούσιουρας Π. και Χρυσόχοι Γ., «Γεωπολιτική και Δίκαιο της Θάλασσας στην Ανατολική Μεσόγειο: Οριοθετήσεις Θαλασσιών Ζωνών και Ενεργειακοί Ανταγωνισμοί», Foreign Affairs Hellenic Edition, Τεύχος Δεκ 14 – Ιαν 15.

- Τσαλακός Γ., «Τρίγωνο ενεργειακής... σταθερότητας με Κύπρο, Ελλάδα και Ισραήλ στην Ανατολική Μεσόγειο», Τα Νέα, 10 Αυγ 2013.
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), διαθέσιμο στο <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=765&language=el-GR>, (πρόσβαση: 5-12-2012).
- Φίλιπς Κ., Ο ρόλος της Αν. Μεσογείου στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης, ΙΔΙΣ, Αθήνα, Οκτώβριος 2012.
- Φίλιπς Κ., «Ρωσία-Τουρκία: Φυσικοί αντίπαλοι ή Σύμμαχοι», Κέντρο Ρωσίας, Ευρασίας και ΝΑ. Ευρώπης, 16 Μαΐου 2011.
- Φώσκολος Α., Συνέντευξη στην εφημερίδα Real News, Κυριακή 18 Οκτωβρίου 2015.
- Χρυσόχοι Γ., Γεωπολιτικοί Ανταγωνισμοί και Οριοθετήσεις Θαλασσίων Ζωνών στη Ν.Α. Μεσόγειο, Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 25-6-2015.
- Χρυσόχοι Γ. και Δαλακλής Δ., «Ανακήρυξη Κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) και το Δίκαιο της Θάλασσας», (2012), *Nausivios Chora – A Journal of Naval Sciences and Technology*, Volume 4/2012 (ISSN:1791-4469), Σχολή Ναυτικών Δοκίμων, Πειραιάς, Δεκ 2012.
- Ξενόγλωσσον**
- British Petroleum (BP) Statistical Review of Energy 2013.
- Bruneton A., Konofagos E. and Foscolos A., The importance of Eastern Mediterranean gas fields for Greece and the EU, p.5, διαθέσιμο στο http://www.elliny.gr/includes/event/eastmediterranean_gas_fields_jan12.pdf, (πρόσβαση 19-6-2013).
- Chrysochou G., «Energy Geopolitics in Southeastern Mediterranean Sea and Maritime Delimitation Issues», *Athena 14 Journal*, Security and Crisis Management International Conference, Hellenic EU Presidency 2014, Ministry of Defence, Athens, 17-19 June 2014.
- Dalaklis D. and Chrysochou G., The Recent Visit of the Turkish Foreign Minister to Athens: Another Lost Opportunity for the Delimitation of a Greek Exclusive Economic Zone (EEZ) in the Aegean?, (2012), available at Geostrategic Forecasting Corporation (GSFC) [online], available at <http://www.geostrategicforecasting.com> (posted 29 Oct 12).
- Davutoğlu Ahmet, *Stratejik Derinlik Türkiye 'nin Uluslararası Konumu'*, Kure Yayinlari, Istanbul 2004.
- «Energy Information Agency» του αμερικανικού Υπουργείου Ενέργειας.
- Fluxys SA, Fluxys Annual Financial Report 2014, 12 May 2015.
- Gray C. S., *The Geopolitics of Super Power*, University Press of Kentucky, Lexington, 1988.
- Hellenic Institute for Hydrocarbons, (Ελληνικό Ινστιτούτο Υδρογονανθράκων), διαθέσιμο στο www.elliny.gr.
- tar-Tass, «Cruiser Adm Kuznetsov to leave for Mediterranean in November», στο <http://www.itar-tass.com/en/c32/236147.html>, 29-9-2011, (πρόσβαση 2-10-2011).
- Mackinder H. J., «The Geographical Pivot of History», *Geographical Journal*, 1904.
- Novosti R., Turkey's Botas informs Gazprom of gas contract termination, διαθέσιμο στο <http://en.rian.ru/business/201111002/167318724.html>, 2-10-2011, (πρόσβαση 18-11-2011).
- Oil and Gas Eurasia, «Transneft Freezes Negotiations on Samsun-Ceyhan Project», διαθέσιμο στο <http://www.oilandgaseurasia.com/news/p/0/news/12781>, 6/9/2011, (πρόσβαση 10-9-2011).
- USEIA, Energy country analysis, 2014.
- United States Geological Survey, World Petroleum Resources Project, 'Assessment of Undiscovered Oil and Gas Resources of the Nile Delta Basin Province, Eastern Mediterranean', USGS, May 2010.
- Siousiouras P. and Chrysochou G., «Southeastern Mediterranean: The case-study of Geopolitics and Maritime Delimitation Issues», *Global Journal of Human Social Sciences: B. Geography Geosciences and Environmental*, Volume 14, Issue 7, Version 0.1, ISSN 2249-460X, Massachusetts, USA.
- Torbakov Igor, «Turkey-Russia: Competition and Cooperation», *Eurasian Net*, 26 December 2002.
- Turkey and Russia on way to strategic partnership», *Εφημερίδα Hurriyet*, 13 January 2010.

Συμμετοχή της ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» στις επιχειρήσεις απομάκρυνσης πολιτών στο Δυρράχιο Αλβανίας τον Μάρτιο του 1997

Του **Υποναύαρχου ε.α**
Αδριανού Πούλου ΠΝ

Ανταποκρινόμενος στην πρόσκληση της επιτροπής σύνταξης της Ναυτικής Επιθεωρήσεως, σχετικά με την κατάθεση προσωπικών μαρτυριών από διάφορες επιχειρησιακές αποστολές που εξετέλεσε το ΠΝ, θα ήθελα να καταθέσω την προσωπική μου εμπειρία από την συμμετοχή της ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ», στην οποία υπηρετούσα την περίοδο αυτή ως Κυβερνήτης, στην επιχείρηση εκκένωσης της ελληνικής και ξένων αποστολών από το Δυρράχιο της Αλβανίας τον Μάρτιο του 1997.

Η ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» την περίοδο αυτή βρισκόταν σε διασπορά στην Κέρκυρα στα πλαίσια προληπτικών μέτρων λόγω της έκρυθμης κατάστασης στην Αλβανία. Ουσιαστικά το πλοίο συμμετείχε σε δύο χωριστές αποστολές με διαφορά 24 ωρών. Η πρώτη ήταν η απομάκρυνση του προσωπικού της Ελληνικής πρεσβείας και άλλων Ελλήνων που ευρίσκοντο στην Αλβανία και η δεύτερη η απομάκρυνση του προσωπικού της Κινεζικής πρεσβείας (κυρίως) αλλά και μελών άλλων διπλωματικών αποστολών. Την πρώτη αποστολή το πλοίο την εξετέλεσε μόνο του με τακτικό διοικητή τον Κυβερνήτη. Στην δεύτερη συμμετείχε σε δύναμη που αποτελούσαν επίσης η Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» (Κυβερνήτης Πλοίαρχος Σταμάτης Βιτάλης ΠΝ) και η Τ/Α «ΛΑΙΛΑΨ» που βρισκόταν και εκείνη σε διασπορά στην Κέρκυρα. Επίσης σε κάθε πλοίο ευρίσκειτο και στοιχείο των ΟΥΚ. Τακτικός διοικητής ορίσθηκε ο Διοικητής της δεύτερης μοίρας αντιτορπιλικών (DMA II), Πλοίαρχος Κωνσταντίνος Καρλής ΠΝ (Η ονομασία ήταν ακόμη Διοίκηση Αντιτορπιλικών). Θα περιγράψω τις εμπειρίες μου και από τις δύο αποστολές δεδομένου μάλιστα ότι η μία χρονικά ήταν συνέχεια της άλλης. Δεν θα επιμείνω στην ακριβή χρονική αποτύπωση δεδομένου ότι αυτή είναι ήδη καταγεγραμμένη στα ημερολόγια των πλοίων.

Την παραμονή (βράδυ) της 13^{ης} Μαρτίου, το πλοίο διετάχθη να πλεύσει την επομένη το πρωί στο Δυρράχιο προκειμένου να παραλάβει το προσωπικό της Ελληνικής πρεσβείας, αλλά και άλλους Έλληνες που δραστηριοποιούντο επαγγελματικά την περίοδο αυτή στην Αλβανία. Την συγκέντρωση και μεταφορά των προσώπων που θα επιβιβάζοντο είχε αναλάβει να συντονίσει ο Έλληνας Στρατιωτικός ακόλουθος στα Τίρανα.

Το πρώτο πρόβλημα που διαπιστώθηκε ήταν ότι το πλοίο δεν διέθετε λιμενοδείκτη του Δυρραχίου. Ενώ είχε ναυτικούς χάρτες για την ευρύτερη περιοχή της Αδριατικής και τα παράλια της Αλβανίας (δεν τίθεται θέμα για οιονδήποτε χάρτη εκδόσεως της Υ.Υ που αφορούσε Ελληνικές περιοχές) δεν υπήρχε πρότερη σκέψη για ενδεχόμενο κατάπλου σε λιμένα της Αλβανίας. Ο χρόνος βέβαια δεν επαρκούσε για αποστολή του λιμενοδείκτη ή προμήθειά του από το εμπόριο. Το πρόβλημα λύθηκε εν μέρει την επομένη το πρωί, όταν λάβαμε με από το ΚΕΠΙΧ του ΓΕΝ (τώρα ΚΕΠΙΧ ΑΣ) μέσω του FAX του Ναυτικού Σταθμού Κερκύρας ένα αντίγραφο του λιμενοδείκτη Δυρραχίου. Βέβαια, η εκτύπωση δεν κάλυπτε τις απαιτήσεις για ναυτιλία ακριβείας, όμως ήταν επαρκέστατη για να έχουμε μια εικόνα της χωροταξικής διάταξης του λιμένος και των βαθών.

Αποπλεύσαμε το πρωί της 13^{ης} Μαρτίου και περί τις 09:00 είμαστε στις προσβάσεις του λιμένος. Σε μία απόσταση περίπου 3 νμ έξω από το στόμιο του λιμένος υπήρχαν πολλά μικρά σκάφη αγκυροβολημένα και διάσπαρτα, με ανθρώπους μέσα σε αυτά. Από όσα μάλιστα τύχαινε να πλεύουμε πολύ κοντά, βλέπαμε ανθρώπους ταλαιπωρημένους να μας κουνάνε τα χέρια δείχνοντας άδεια δοχεία και ζητώντας νερό. Στο βάθος φαινόταν η πόλη του Δυρραχίου και από αρκετά σημεία υψωνόταν καπνός, ένδειξη μεγάλων πυρκαϊών. Φθάνοντας στο στόμιο του λιμένος το πλοίο σταμάτησε και καθαίρεσε την πνευστή λέμβο του στοιχείου των ΟΥΚ, στην οποία και επιβιβάστηκαν προκειμένου να κάνουν επιτόπιο έλεγχο και να ασφαλίσουν την περιοχή όπου θα καταπλέαμε. Μετά περίπου 20 λεπτά ειδοποιηθήκαμε να καταπλεύσουμε. Το πλοίο προσέγγισε στο κέντρο περίπου του λιμένος. Το πλήρωμα ήταν σε συναγερμό και όσοι ήταν στα καταστρώματα φορούσαν αλεξίσφαιρα γιλέκα. Παραβάλαμε με την ΔΕ πλευρά, δίνοντας μόνο τους κάβους 1,2 και 6 και κρατώντας τις μηχανές σε λειτουργία για άμεσο απόπλου. Η εικόνα που αντικρύσαμε στο λιμάνι ήταν η εξής. Εκατοντάδες άνθρωποι όλων των ηλικιών κυκλοφορούσαν σε όλο το μήκος της προβλήτας και όρισμένοι οπλοφορούσαν φέροντες όπλα καλάσνικοφ με τα οποία απο καιρού εις καιρό έριχναν ριπές στον αέρα. Οι άνδρες των ΟΥΚ σχημάτιζαν στην

προβλήτα ένα νοτιό ημικύκλιο από την πλήρη έως την πρύμνη και σε μία μεγάλη ακτίνα εμποδίζοντας τον κόσμο να πλησιάσει το πλοίο. Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι σε όλη την διάρκεια της παραμονής μας και ενώ διάφοροι άνθρωποι σταματούσαν και έβλεπαν το πλοίο, ουδεμία στιγμή αντιληφθήκαμε κάποια κίνηση να πλησιάσουν περισσότερο απ' ό,τι επέτρεπαν οι άνδρες των ΟΥΚ ή να κινηθούν απειλητικά προς εμάς. Βέβαια όπως προείπα οι άνθρωποι που βρισκότουσαν στην ευρύτερη περιοχή του λιμένος ήταν εκατοντάδες και κανείς δεν γνώριζε πως θα αντιδρούσαν.

Αρκετά σύντομα έφθασε στον χώρο το λεωφορείο με επικεφαλής τον Έλληνα Στρατιωτικό Ακόλουθο στα Τίρανα και επιβάτες το προσωπικό της Ελληνικής πρεσβείας και άλλους Έλληνες. Η επιβίβαση διήρκησε λίγο και το πλοίο απέπελευσε χωρίς κάποιο πρόβλημα. Η πρώτη λοιπόν αυτή επιχείρηση ολοκληρώθηκε επιτυχώς.

Ήταν βραδυνές ώρες της 13^{ης} Μαρτίου όταν καταπλεύσαμε στην Κέρκυρα. Στην προβλήτα μας περίμενε ο Διοικητής του Ναυτικού Σταθμού Κερκύρας πλωτάρχης Δημητρόπουλος, και ο οποίος μου ανακοίνωσε ότι ο τότε Α/ΓΕΝ,

αείμνηστος Ναύαρχος Λ. Παλπογιώργος ΠΝ, ήθελε να επικοινωνήσω τηλεφωνικά μαζί του. Πράγματι ανέβηκα στην Διοίκηση και από τηλέφωνο ασφαλείας τηλεφώνησα στο γραφείο του Α/ΓΕΝ και ανέφερα την ταυτότητά μου. Αμέσως με συνεδесαν με τον Α/ΓΕΝ ο οποίος αφού με ρώτησε για την έκβαση της ηρωικής επιχείρησης με ενημέρωσε ότι είχε ληφθεί απόφαση κατόπιν αιτήματος από την Κινεζική πλευρά, το Ελληνικό Ναυτικό να αναλάβει την απομάκρυνση του προσωπικού της Κινεζικής πρεσβείας. Επειδή όμως η όλη επιχείρηση αφ' ενός αφορούσε ένα μεγάλο αριθμό ατόμων, αφ' ετέρου είχε πλέον και διεθνείς προεκτάσεις είχε αποφασισθεί να συγκροτηθεί Ναυτική Δύναμη με τη σύνθεση που προανέφερα. Με ενημέρωσε επίσης ότι η Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» ήδη έπλεε πάσει δυνάμει προς την Κέρκυρα. Τα πλοία θα απέπλεαν το πρωί και ο Διοικητής θα επιβιβαζόταν στην Φ/Γ εν πλώ με το Ε/Π, από το αεροδρόμιο Κερκύρας όπου θα έφθανε με την πρώτη ηρωική πτήση. Έπρεπε λοιπόν να περιμένω τον κατάπλου της Φ/Γ για να ενημερώσω τον Κυβερνήτη της για την εικόνα που είχα αποκομίσει από την ηρωική επιχείρηση.

Οι επιχειρησιακές οδηγίες ήδη συντάσσοντο και θα τις λαμβάναμε έγκαιρα. Η επικοινωνία με τον Α/ΓΕΝ έληξε εκεί, αφού όμως εξέφρασα τον προβληματισμό μου, του κατά πόσο τα εκατοντάδες άτομα που περιεφέροντο απαθή στην πρώτη επιχείρηση θα τηρούσαν την ίδια στάση και στην επόμενη.

Ήταν ήδη περαμένα μεσάνυχτα όταν η Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» αγκυροβόλησε έξω από τον λιμένα Κερκύρας. Επιβιβαζόμενος στο RIB της φρεγάτας, μεταφέρθηκα στο πλοίο όπου ενημέρωσα τον Κυβερνήτη και τους Αξιωματικούς του επιτελείου του πλοίου και του ΔΜΑ ΙΙ για την εικόνα που είχα αποκομίσει από την προηγούμενη επιχείρηση. Έγιναν κάποιες συζητήσεις και ανεχώρησα προκειμένου σε λίγες ώρες να αποπλεύσουμε.

Αποπλεύσαμε περί την 6^η πρωινή. Γύρω στις 8ημ και σε απόσταση περίπου 30 νμ βορείως της Κερκύρας, επιβιβάσθηκε στη Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» ο ΔΜΑ ΙΙ με το Ε/Π που τον ανέμενε στο αεροδρόμιο. Λίγο πριν φθάσουμε στις προσβάσεις του λιμένος Δυρραχίου και ενώ αναμέναμε τις

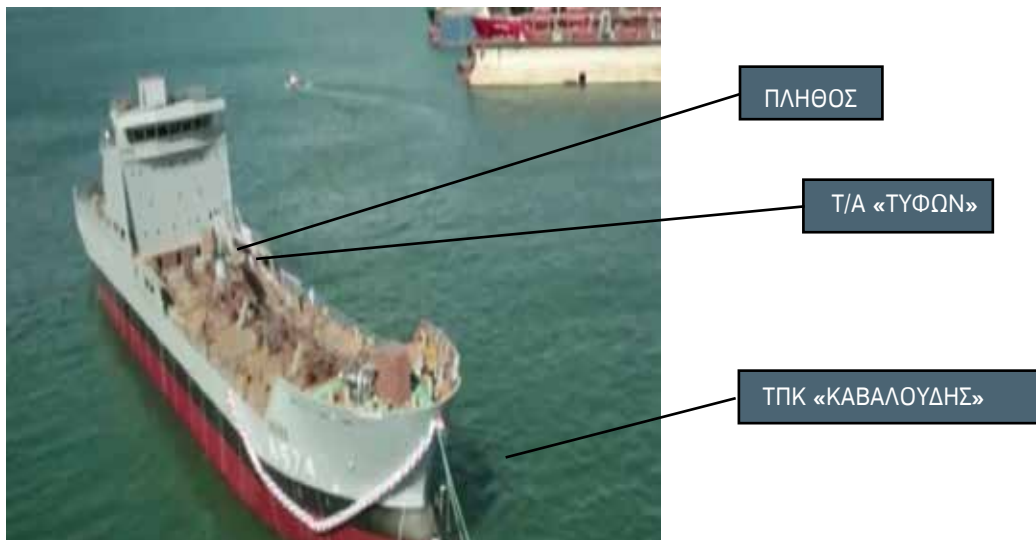
για την ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ», την προηγούμενη ημέρα, μία εσπευσμένη, αν παρουσιαζόταν ανάγκη, αποχώρηση ήταν σχετικά εφικτή, για την Φ/Γ θα ήταν σαφώς πιά δύσκολο, μια και θα ήταν περισσότερο εκτεθειμένη στο πλήθος και φυσικά πιά ευάλωτη σε πιθανή τρομοκρατική ενέργεια.

Φθάνοντας στις προσβάσεις του λιμένος σταματήσαμε χωρίς να αγκυροβολήσουμε και αναμέναμε τις τακτικές οδηγίες. Ένα στοιχείο ΟΥΚ αναχώρησε από τη Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» προκειμένου να κατοπτεύσει τον χώρο και να μεταφέρει την εικόνα στον Διοικητή. Η εικόνα της πόλης όπως την βλέπαμε από το πλοίο δεν είχε αλλάξει. Καπνοί υψώνονταν από διάφορα σημεία ενώ βλέπαμε πλέον πτήσεις μεταγωγικών Ε/Π από την πόλη προς πλοίο/α που ευρίσκοντο ανοικτά, ένδειξη ότι και άλλα κράτη διενεργούσαν ανάλογες επιχειρήσεις. Το στοιχείο των ΟΥΚ επέστρεψε στην Φ/Γ και μετά από λίγη ώρα ελάβαμε από τον ασύρματο τον τρόπο ενεργείας. Ένα στοιχείο που διαφοροποιούσε την κατάσταση στον λιμένα, σε σχέση με εκείνη της προηγούμενης

ακριβείς οδηγίες του ΔΜΑ ΙΙ, επικοινωνήσαμε με το επιτελείο του και με γνώμονα την εικόνα της προηγούμενης ημέρας προτείναμε η Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» να μην παραβάλει για κανένα λόγο. Αν

ημέρας είναι ότι παρά την γενικευμένη αναρχία που επικρατούσε, οι Αλβανικές αρχές (;) είχαν περιορίσει όλο τον κόσμο (που την προηγούμενη κυκλοφορούσε ελεύθερα) στην πύλη του λιμένος

Δυρράχιο Αλβανίας

κοντά στην πόλη (εκεί που παραβάλουν τα επιβατικά πλοία) πολύ μακριά από την είσοδο που σηματοδοτεί ο νότιος κυματοθραύστης.

Η ιδέα ενεργεία είχε ως εξής: Η ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» θα προσέγγιζε τον νότιο κυματοθραύστη και θα προσέδενε την πλώρη με ένα μόνο κάβο, κάθετα χωρίς να παραβάλλει. Θα τηρείτο δε σε αυτή τη θέση για όσο χρονικό διάστημα απαιτείτο με τις μηχανές. Η Τ/Α «ΛΑΙΛΑΨ» θα πήγαινε κοντά στο σημείο που ήταν συγκεντρωμένο το πλήθος. Θα πλησίαζε τόσο κοντά ώστε να δίνει την εντύπωση ότι επρόκειτο να παραβάλλει, να είναι δυνατή η επικοινωνία με το πλήθος, αλλά σε καμμία περίπτωση δεν έπρεπε να παραβάλλει. Σκοπός δηλαδή ήταν η απασχόληση του πλήθους ώστε να μην αντιληφθεί έγκαιρα την επιβίβαση που θα ελάμβανε χώρα στο σημείο που είχε προσδέσει η ΤΠΚ (Κάποια παραβεβλημένα πλοία καθώς και η ύπαρξη διάφορων ογκωδών αντικειμένων παρείχαν και μια φυσική κάλυψη στο σημείο πρόσδεσης της ΤΠΚ). Ουσιαστικά δηλαδή θα λειτουργούσε ως αντιπερισπασμός στην όλη επιχείρηση. Τέλος η Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» θα παρέμενε εκτός λιμένος, χωρίς να κάνει αισθητή την παρουσία της, ενώ τα πλωτά μέσα της θα μετέφεραν πολίτες από την άκρη του λιμενοβραχίονα στο πλοίο. Ένα στοιχείο των ΟΥΚ μέσα σε λέμβο θα περιπολούσε σε όλη τη διάρκεια της επιχείρησης ενώ οι υπόλοιποι θα

ακροβόλιζοντο κατά μήκος του λιμενοβραχίονα εξασφαλίζοντας το απροσπέλαστο της περιοχής.

Μόλις ολοκληρώθηκε η όλη κίνηση, αναφέρθηκε ετοιμότητα στο ΓΕΝ και αναμέναμε την άφιξη των Κινέζων πολιτών. Μετά από κάποιο διάστημα εμφανίστηκαν από τον χώρο του συγκεντρωμένου πλήθους (εκεί εξ άλλου είναι και η πύλη επικοινωνίας της πόλης με το εμπορικό λιμάνι) πούλμαν με ελληνικές και κινεζικές σημαίες στα παράθυρα, να κατευθύνονται προς τον λιμενοβραχίονα που είχε προσδέσει η ΤΠΚ. Πέρασαν πίσω από το συγκεντρωμένο πλήθος, χωρίς να παρακολουθήσουμε καμμία αντίδραση και συνέχισαν την πορεία τους. Μόλις έφθασαν απεβίβασαν τους επιβάτες τους και άρχισε η επιβίβαση. Εκτός από τους Κινέζους πολίτες διακρίναμε και πολίτες ισλαμικών χωρών από τις ενδυμασίες των γυναικών (μαντίλες, μακρυά φορέματα).

Η επιβίβαση γινόταν ταυτόχρονα και στη Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» με τη βοήθεια του RIB και της πετρελαιοκάτου. Στην ΤΠΚ η επιβίβαση γινόταν από το πρόστεγο με τη βοήθεια της κλίμακας του πλοίου, η οποία είχε προσαρμοσθεί κατάλληλα. Υπήρχε βέβαια προσωπικό, τόσο στην αποβάθρα όσο και στο πρόστεγο που βοηθούσε τον κόσμο να ανέβει. Είχαμε σχεδιάσει, προκειμένου να μην δημιουργηθεί συνωστισμός και κλείσιμο

διαδρόμων και καθόδων από προσωπικά αντικείμενα (βαλίτσες, τσάντες κλπ), όλες οι αποσκευές να μείνουν στο πρόσδετο, πίσω από το ασπίδιο του πυροβόλου 31. Ήταν, δευτερευούσης σημασίας εκείνη τη στιγμή το ενδεχόμενο να χαθεί ή να πέσει στη θάλασσα κάποια αποσκευή. Προείχε η ασφαλής και γρήγορη επιβίβαση των επιβατών. Σχεδιάζαμε να επιβιβαστούν γύρω στα 50 με 60 άτομα, καταμελημένα στις τραπεζαρίες ναυτών και υπαξιωματικών καθώς και στα υποφράγματα.

Η επιβίβαση προχωρούσε με κανονικούς ρυθμούς. Φυσικά ο ρυθμός επιβίβασης στην ΤΠΚ ήταν ταχύτερος από ότι στην Φ/Γ, δεδομένου ότι τα πλωτά μέσα χρειαζόντουσαν χρόνο για να καλύψουν την απόσταση μέχρι την Φ/Γ και να αποβιβάσουν τους επιβάτες τους. Όταν συμπληρώθηκε ο αριθμός που είχαμε υπολογίσει να επιβιβασθούν στην ΤΠΚ, σταματήσαμε και περιμέναμε να ολοκληρωθεί και η επιβίβαση των υπολοίπων στην Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ».

Όπως θα φανεί πιά κάτω, το γεγονός ότι η ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» δεν διετάχθη να αποπλεύσει (αφού είχε επιβιβάσει σχεδόν διπλάσιο αριθμό του πληρώματός της) και να αναμένει στις προσβάσεις του λιμένος την ολοκλήρωση της επιβίβασης στην Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ», αποδείχθηκε σωτήριο. Το πλήθος που ήταν εξ' αρχής συγκεντρωμένο στην περιοχή

της πύλης εισόδου του λιμένος και το οποίο η Τ/Α «ΛΑΙΛΑΨ» είχε διαταχθεί να απασχολεί με τις υποτιθέμενες προσπάθειες παραβολής της, αντιλήφθηκε τι ακριβώς συμβαίνει. Χωρίς να γνωρίζω αν υπήρχε αστυνομική δύναμη περιφρούρησης στην περιοχή, είδαμε ξαφνικά όλο αυτό το πλήθος να κατευθύνεται τρέχοντας προς το μέρος μας (περίπου 1500 μέτρα). Ενημερώθηκε αμέσως ο Διοικητής που καθ' όλη τη διάρκεια της επιχείρησης βρισκόταν στο χώρο επιβίβασης. Δεν ενθυμούμαι τον ακριβή αριθμό επιβατών που ανέμεναν εκείνη την στιγμή στην αποβάθρα, αλλά έγινε αμέσως αντιληπτό ότι ο χρόνος που απαιτείτο για να επιβιβασθούν στη Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» ήταν πολλαπλάσιος του χρόνου που τα πρώτα άτομα από το πλήθος θα έφθαναν εκεί. Οι στιγμές ήταν ιδιαίτερα κρίσιμες και έπρεπε να ληφθεί άμεσα μία απόφαση. Θα αποπλεύαμε χωρίς να ολοκληρωθεί η επιβίβαση; Θα προσπαθούσαν τα στελέχη των ΟΥΚ να τους σταματήσουν; Και με τι τρόπο. Ήταν σαφές ότι δεν μπορούσε να ασκηθεί βία σε άμαχο κυρίως πληθυσμό – δεν υπήρχαν εξ' άλλου και αντίστοιχες εντολές. Προτείναμε λοιπόν στο Διοικητή να επιβιβασθεί στην ΤΠΚ το σύνολο των εναπομεινάντων στην αποβάθρα επιβατών. Η πρόταση έγινε αμέσως δεκτή. Η επιβίβαση έγινε με γρήγορους ρυθμούς. Με την

ολοκλήρωσή της αποπλεύσαμε άμεσα. Παράλληλα με την επιβίβαση των τελευταίων επιβατών η ομάδα των ΟΥΚ είχε αρχίσει να αναδιπλώνεται ερχόμενη προς το μέρος μας. Η πετρελαιάκατος

με αποτέλεσμα να αλλάξει και η συμπεριφορά του. Για πρώτη φορά αισθανθήκαμε ότι χρειάστηκαν μερικά δευτερόλεπτα μέχρι το πλοίο, λόγω αδρανείας, να αρχίσει να κινείται.

της Φ/Γ είχε ήδη αναχωρήσει. Μόλις αποπλεύσαμε ο Διοικητής με τους τελευταίους άνδρες των ΟΥΚ επιβιβάσθηκαν στο RIB και στο σκάφος των ΟΥΚ και απομακρύνθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα με την ΤΠΚ. Για να γίνει αντιληπτός ο οριακός χρόνος που είχαμε στη διάθεσή μας μέχρι να αποπλεύσουμε, πριν φθάσει το πλήθος, η απόσταση που είχαμε απομακρυνθεί μέχρι να φθάσουν τα πρώτα άτομα στην αποβάθρα, δεν πρέπει να ξεπερνούσε τα 30 μέτρα. Είναι μια χαρακτηριστική σκηνή που φαίνεται καθαρά στα αντίστοιχα videos. Πόσα άτομα επιβιβάσθηκαν τελικά στην ΤΠΚ; Γύρω στα 130 πέραν του πληρώματός της. Υπήρχαν πλέον άτομα εκτός των εσωτερικών χώρων και στα καταστρώματα. Όποιος έχει υπηρετήσει στις ΤΠΚ, θα έχει αισθανθεί το «τίναγμα», την άμεση ανταπόκριση του πλοίου όταν γίνεται απόπλους και με τις τέσσερις μηχανές ταυτόχρονα. Πιο έντονη η κίνηση αυτή στο «πρόσω» αλλά όχι αμελητέα και στο «ανάποδα». Ο κόσμος που είχε επιβιβασθεί στο πλοίο, είχε αλλάξει το βύθισμά του

Φυσικά δεν ήταν δυνατόν να ταξιδέψουμε με όλο αυτό τον κόσμο. Μόλις βγήκαμε από το λιμάνι, πλησιάσαμε τη Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» και με τη βοήθεια των πλωτών της μέσω των μεταφέραμε όσους επι πλέον είχαμε επιβιβάσει. Η όλη αυτή διαδικασία κράτησε περίπου μία ώρα και στη συνέχεια ξεκινήσαμε για το λιμάνι της Κέρκυρας. Όλος ο πλους κύλησε ήρεμα χωρίς κανένα απρόοπτο. Θα έλεγα ότι πέρα από τα βασικά που μπορούσαμε να προσφέρουμε στους ανθρώπους, όπως νερό και κάποιο σαντουιτς, δεν υπήρχε και ούτε ζήτησαν κάτι επιπλέον.

Φθάνοντας στο εμπορικό λιμάνι της Κέρκυρας είδαμε την κινητοποίηση στην οποία εν τω μεταξύ είχε προβεί η Κινητική πρεσβεία. Πολυάριθμο προσωπικό (μαζί με τα ΜΜΕ) και δεκάδες πούλμαν ανέμεναν να παραλάβουν τους Κινέζους και τους άλλους πολίτες. Ο ΔΜΑ ΙΙ διέταξε η αποβίβαση να γίνει σταδιακά ξεκινώντας από τη Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ» και ακολούθως από την ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ». Εδώ αξίζει να αναφέρω ένα περιστατικό. Ενώ είχε

Ξεκινήσει η αποβίβαση από την Φ/Γ με ειδοποίησαν από την κλίμακα ότι μία ομάδα τριών Κινέζων ήθελε να με δει. Πράγματι πήγα μέχρι την κλίμακα. Επρόκειτο για ανθρώπους της πρεσβείας οι οποίοι στα Αγγλικά μου είπαν το εξής: «Ξέρετε, στο πλοίο σας επιβαίνει ο Πρέσβυς μας. Είναι δυνατόν να παρακάμψουμε τη διαδικασία και να αποβιβασθεί τώρα;». Μείναμε έκπληκτοι. Δεδομένου ότι ούτε κατά την επιβίβαση, ούτε στη διάρκεια του πλου, κάποιος από τους επιβαίνοντες μας είχε ενημερώσει ότι ανάμεσά τους ήταν ο πρέσβυς. Συμφώνησα και τους επέτρεψα να μπουν στο πλοίο. Μίλησαν με κάποιους και κατευθύνθηκαν προς το πρόστεγο όπου είδα σε λίγο από την ανθρωποθυρίδα του πρωραίου υποφράγματος να προβάλλει ένας σεβάσμιος άνδρας. Η έκκλησή μας οφείλεται στο γεγονός ότι αν γνωρίζαμε την ύπαρξη του πρέσβη, θα μπορούσε να είχε φιλοξενηθεί στους χώρους των Αξιωματικών. Δεν γνωρίζω ποιός λόγος επέβαλε την τήρηση της ανωνυμίας του, αλλά είχε μείνει για περίπου 3 ώρες σε ένα υπόφραγμα κλειστό από παντού.

Μετά το πέρας της αποβίβασης, η ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» επέστρεψε στο αγκυροβόλιο που της είχε διατεθεί στα πλαίσια της διασποράς της, όπου και παρέμεινε. Μετά τρεις περιπου ημέρες επισκέφθηκε το Διοικητή του ΝΑΣΚΕ μία δημοσιογράφος από κάποιο Αυστριακό έντυπο (αν ενθουμούμαι καλά). Την ενδιέφερε να μάθει κάποια βασικά στοιχεία της επιχείρησης (αριθμό επιβαίνοντων, διάρκεια κλπ) τα οποία ήδη βέβαια ήταν γνωστά στα Ελληνικά ΜΜΕ. Κυρίως όμως ενδιαφέρθηκε για τον τρόπο που καταφέραμε η όλη επιχείρηση να διεξαχθεί επιτυχώς χωρίς παρενέργειες. Είχε ήδη γίνει γνωστή η επιτυχία της επιχείρησης, και κυρίως το γεγονός ότι δεν παρουσιάστηκε κανένα πρόβλημα και υπήρχε ενδιαφέρον για την ιδέα ενεργείας. Της περιέγραψα το όλο σκεπτικό όπως το ανέλυσα πιο πάνω και έδειξε εντυπωσιασμένη από τον ρόλο αντιπερισπασμού που ανατέθηκε στην Τ/Α. Στο τέλος μας ευχαρίστησε και έφυγε.

Τελειώνοντας θα ήθελα να επισημάνω κάποιους παράγοντες που κατά την άποψή μου επέδρασαν θετικά στην επιτυχή έκβαση της όλης επιχείρησης.

Ο Χέλμουτ Κάρλ Φον Μόλτκε, Πρώσος Στρατάρχης είχε πεί ότι «Κανένα σχέδιο μάχης

δεν επιβιώνει μετά την πρώτη επαφή με τον εχθρό». Με άλλα λόγια όσο καλά προετοιμασμένο να είναι κάποιο σχέδιο, είναι απίθανο να λειτουργήσει ως έχει στο πραγματικό πεδίο επιχειρήσεων. Εδώ λοιπόν φαίνεται η ικανότητα του Διοικητού και του επιτελείου του, στο να μπορέσουν να προσαρμόσουν το υπάρχον σχέδιο στην κατάσταση που πράγματι αντιμετωπίζουν. Θεωρώ λοιπόν ότι η ιδέα ενεργείας, όπως αποδείχθηκε από το αποτέλεσμα, ήταν η πλεον ενδεδειγμένη.

Το γεγονός (τυχαίο ή προαποφασισμένο δεν γνωρίζω) ότι το πλήθος που την προηγουμένη κυκλοφορούσε ελεύθερα στο σύνολο του λιμένος, ήταν συγκεντρωμένο σε σημείο μακράν του χώρου που τελικά έγινε η επιβίβαση. Βέβαια θεωρώ ότι η παραμονή του εκεί σε όλη σχεδόν την διάρκεια της επιχείρησης οφέλεται καθαρά στον παραπλανητικό ρόλο της Τ/Α «ΛΑΙΛΑΨ». Αυτό εξ άλλου συνάγεται και από το γεγονός της μαζικής προσέγγισης στον χώρο επιβίβασης μόλις έγινε αντιληπτό το τι ακριβώς ελάμβανε χώρα. Εάν η κατάσταση ήταν εκείνη που είχαμε αντιμετωπίσει την προηγούμενη ημέρα αμφιβάλλω αν η επιχείρηση θα είχε επιτύχει.

Η μεγάλη πειθαρχικότητα και συμμόρφωση που επέδειξαν οι Κινέζοι πολίτες. Θεωρώ ότι αυτό οφείλεται στην πειθαρχικότητα που εκ φύσεως υπάρχει στον Κινεζικό λαό.

Τέλος οι πολύ καλές καιρικές συνθήκες που επέτρεψαν αφ' ενός μεν στην ΤΠΚ να παραμείνει προσοδεμένη με ένα κάβο στο ακρόμωλο καθ' όλη τη διάρκεια της επιχείρησης, αφ' ετέρου έδωσαν την δυνατότητα να γίνει εκτός λιμένος η μετεπιβίβαση του μεγαλύτερου μέρους των επιβατών στην Φ/Γ «ΑΙΓΑΙΟΝ».

Δείτε το βίντεο από τις τηλεοπτικές ειδήσεις της εποχής

Όταν οι «ιστορίες ανδρείας» στεγάστηκαν στο «χώρο των Μουσών»

Μαρία Γρηγοροπούλου

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος»

Πώς να καταγράψεις στα πλαίσια μια έκθεσης την ιστορία του ΠΝ μιας χώρας που η ναυτοσύνης της χάνεται στα βάθη των Ομηρικών στίχων; Ποιος θα είναι ο άξονας γύρω από τον οποίο θα χτιστεί δημιουργώντας στο σύγχρονο επισκέπτη τις εικόνες, εμπειρίες και βιώματα εμπλουτισμένα με συναίσθημα και προβληματισμό;

Και πώς να κλείσεις ιστορίες βαθιά ανθρώπινες που γεννήθηκαν σε αντίξοες συνθήκες, συνήθως απόλυτα απάνθρωπες όπως αυτές της περιόδου ενός πολέμου ή μιας επανάστασης, σε μερικά τετραγωνικά δίκως να τους στερήσεις την αίγλη που τους προσφέρει η ίδια τους η δυναμική, το πέρασμα του χρόνου και η καταγραφή τους σε ιστορικά αρχεία;

Και ίσως το σημαντικότερο ερώτημα: πώς να προτρέψεις παιδιά και εφήβους να παρατηρήσουν, να αισθανθούν, να ερευνήσουν, να ανακαλύψουν γεγονότα και ιστορίες ανθρώπων χωρίς να νιώσουν πως κάνουν ένα ακόμη γραμμικό πέρασμα ιστορικών γεγονότων σχεδόν ανάλογο των σχολικών τους βιβλίων.

Με άλλα λόγια πως οι ιστορίες μας θα ζωντανέψουν μέσα από εκθέματα, ψηφιακά και φυσικά, ενόπτες, εικόνες, ήχους, συμβολισμούς ώστε να μετατρέψουν την επίσκεψη μιας ομάδας παιδιών ή ενηλίκων σε διαδικασία που τρέφει την ψυχή και τις αισθήσεις;

Οι ιστορίες ανδρείας αποτελούν μία έκθεση που προσπαθεί να δώσει μια άλλη ματιά στην ιστορία. Συνειδητά και απόλυτα ανθρωποκεντρικά επιχειρεί να προβάλλει τους ανθρώπους που έζησαν τα γεγονότα ή τα δημιούργησαν!

Και αν το πλοίο δεν ταξιδεύει στις θάλασσες αλλά στο χρόνο; Και αν στο κουφάρι του αναζητήσουμε γνωστές ή άγνωστες μικρές ιστορίες; Και αν φτάνοντας στην πρύμνη του ο δρόμος μας βρει βουρκωμένους;

Η ιδέα της έκθεσης έχει ως εξής:

Στο κουφάρι ενός πλοίου, που συνθέτει το σκηνικό της έκθεσης, αναπτύσσονται όλα τα σημαντικά επεισόδια της πορείας του Πολεμικού Ναυτικού, μέσα από μικρές άγνωστες ιστορίες. Επιλεγμένα αντικείμενα που δεν έχουν ως τώρα

εκτεθεί παρουσιάζονται μαζί με φωτογραφικό υλικό, ηχητικά και οπτικά ντοκουμέντα, έτσι ώστε οι επισκέπτες να συμμετέχουν με όλες τους τις αισθήσεις, να κατανοήσουν, να συγκινηθούν και να προβληματιστούν.

Και τελικά το πλοίο άνοιξε πανιά και ξεκίνησε το ταξίδι του με ούριο άνεμο. Έπεσε όμως πάνω στον πρώτο και ίσως πιο επικίνδυνο ύφαλο. Πως ορίζεται η ανδρεία; Ορίζεται; Που θα αναζητήσουμε την πρώτη ύλη της;

Ανατρέχουμε στο χρόνο και στην Ελληνική γραμματεία.

Το ερώτημα διατυπώνεται στον Πλατωνικό διάλογο «Λάχης. Περί ανδρείας» περίπου στα 424π.Χ. και η στιχομυθία που γεννήθηκε από το ερώτημα που έθεσε ο Σωκράτης έρχεται σήμερα να χαρτογραφήσει την έκθεση στην οποία δομή και ενότητες ακολουθούν τον συλλογισμό του πλατωνικού διαλόγου.

Τι θα λέγατε λοιπόν για μία διαφορετική, με σωκρατικό για την ακρίβεια τρόπο, ανάγνωση των ιστοριών που πιθανόν ήδη να γνωρίζετε; Τι θα λέγατε για μια βόλτα στο χρόνο με σκοπό να ανακαλύψετε νέες ιστορίες που πιθανά δεν σας είναι ήδη γνωστές;

Τι θα λέγατε για μια βόλτα στην έκθεση «Ιστορίες ανδρείας»;

Επισκέπτες και «Ιστορίες Ανδρείας»

Και αν η ματιά του ενήλικα επισκέπτη βαραίνει από τις προσωπικές του άγκυρες, τι συμβαίνει με τα παιδιά και τους εφήβους; Το καθαρό τους βλέμμα, ο αυθορμητισμός και η ειλικρίνεια τους, ποια δυναμική ενεργοποιούν στο χώρο της έκθεσης;

« - Από πότε ταξιδεύουν οι Έλληνες στις θάλασσες; Από τότε που υπάρχει η ανθρωπότητα! »

« - Τι νιώθετε όταν βλέπετε τη φωτογραφία του Τούμπα; Είναι αυστηρός, φαίνεται από το χτένισμά του! »

Θα μπορούσα να καταγράψω πολλές συζητήσεις και ατάκες παιδιών μέσα στην έκθεση. Θα

χαμογελούσατε και κάποιοι από εσάς ίσως να εντυπωσιαζόσασταν κιόλας. Το σημαντικό όμως είναι η ουσία πίσω από την πιθανά χαριτωμένη γνώμη ενός παιδιού. Το καθρέφτισμα της δικής τους πραγματικότητας στην «ανάγνωση» ιστοριών.

Και ίσως αυτό έχει να έχει ενδιαφέρον από την ενήλικη σκοπιά ή ακόμη περισσότερο από τη σκοπιά του εκπαιδευτικού. Το πέρασμα της ιστορίας στις νεότερες γενιές. Να βρεθεί ο τρόπος εκείνος που θα νιώσουν τα παιδιά οικεία στο χώρο του μουσείου, και κατ' επέκταση στο χώρο της έκθεσης. Να ανοίξουν μάτια, να παρατηρήσουν, να αντλήσουν πληροφορίες και τελικά να βγάλουν μέσα από την εμπειρία της επίσκεψης τα δικά τους συμπεράσματα.

Όταν επισκεφτείτε την έκθεση ίσως σταθείτε από τους τυχερούς που θα αντικρίσουν ομάδες παιδιών να παίζουν ανάμεσα στις ιστορίες της Μπουμπουλίνας, του Τούμπα, του Κουντουριώτη, του Σαββάκη και άλλων πολλών. Μην απορησείτε. Θυμηθείτε μόνο πως μέσα από το παιχνίδι μαθαίνουν.

Μπορεί ακόμη να συναντήσετε ομάδα εφήβων. Παρατηρήστε τους διακριτικά, είναι έφηβοι μην ξεχνιέστε! Θα διαπιστώσετε πως συζητούν με αφορμή την έκθεση και τις ιστορίες της και να αναζητούν μέσα από το χθες να χτίσουν γερά τα θεμέλια για το αύριο τους.

Ίσως πάλι να συναντήσετε μικρές παρέες ενηλίκων. Εκείνοι είτε αναπολούν είτε διερευνητικά ακουμπούν το βλέμμα τους στις επιφάνειες και τα εκθέματα. Ποικίλες οι αντιδράσεις τους. Κάποιοι βουρκώνουν κάποιοι άλλοι είναι απόλυτα συγκρατημένοι. Πόσο τελικά ανοιχτοί είμαστε εμείς οι ενήλικες στην αναγνώριση και έκφραση του συναισθήματος μας;

Σε κάθε περίπτωση σας προτείνω να αναζητήσετε την εμπειρία αυτής της έκθεσης. «Χτίστηκε» με μεράκι, επιμονή και αγάπη. Θα το ανακαλύψετε σε κάθε της γωνιά.

Η Ταυτότητα της έκθεσης «Ιστορίες Ανδρείας»

Μια πρωτοποριακή έκθεση του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού, με τα πολύτιμα αντικείμενα του Πολεμικού Ναυτικού. Οι «ιστορίες ανδρείας» επιχειρούν μια άλλη προσέγγιση στην ενδιαφέρουσα, αλλά άγνωστη για όσους δεν έχουν προσωπική εμπλοκή μαζί της, ιστορία του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού, έτσι όπως αυτή εξελίσσεται από τα χρόνια της Επανάστασης του 1821 έως τις μέρες μας.

Site ιδρύματος : www.ime.gr, τηλ : 21 2254 5000

Τελετή απονομής βραβείων «Διαγωνισμού Μελετών & Φωτογραφίας του περιοδικού Ναυτική Επιθεώρηση» - Βιβλιοπαρουσίαση της νέας έκδοσης της ΥΙΝ με τίτλο «Τριήρης. Τακτική και Επιχειρησιακό Περιβάλλον στην αρχαία Ελλάδα».

Την Πέμπτη 29 Σεπτεμβρίου 2016, πραγματοποιήθηκε επί του Θ/Κ «Γ. ΑΒΕΡΩΦ», η τελετή απονομής βραβείων του ετήσιου διαγωνισμού Μελετών και Φωτογραφίας του περιοδικού Ναυτική Επιθεώρηση και η βιβλιοπαρουσίαση της νέας έκδοσης της ΥΙΝ με τίτλο «Τριήρης. Τακτική και Επιχειρησιακό Περιβάλλον στην αρχαία Ελλάδα».

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο υπαρχηγός ΓΕΝ, υποναύαρχος Δημοσθένης Χέλμης ΠΝ, ο Δήμαρχος Παλαιού Φαλήρου, Διονύσιος Χατζηδάκης, η Πρόεδρος του Ναυτικού Μουσείου Ελλάδος, Αναστασία Αναγνωστοπούλου - Παλούμπη, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ιστορίας Στρατού, Ταξίαρχος Νικόλαος Δελατόλας, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Γραμματειακής και Μεταφραστικής Υποστήριξης του Γ.Ε.Σ., Συναγματάρχης Όθων Κυπριωτάκης, πλήθος επισήμων και φίλων της ΥΙΝ.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με την απονομή των βραβείων στους νικητές του διαγωνισμού που ξεχώρισαν για τις μελέτες και τις φωτογραφίες που παρουσίασαν. Οι βραβευθέντες για το Δια-

γωνισμό Μελετών ήταν οι Πλωτάρχης Γ. Χρυσόχου ΠΝ, Αντιπλοίαρχος Μ. Παρασκευόπουλος ΠΝ, Πλωτάρχης Κ. Τσαπράκης ΠΝ, ενώ για το διαγωνισμό φωτογραφίας οι Κελευστής (Δ/ΥΛ) Ευάγγελος Καλογηράτος, Αρχικελευστής (ΝΟΣ) Ιωάννης Κατσαβός, Ανθυποπλοίαρχος (Ε) Σ. Φοίφα ΠΝ. Σημειώνεται ότι η καταληκτική ημερομηνία υποβολής πρωτότυπων εργασιών και φωτογραφιών για τον φετινό διαγωνισμό είναι η 31η Δεκεμβρίου 2016.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκε η νέα έκδοση της Υπηρεσίας Ιστορίας Ναυτικού «Τριήρης. Τακτική & Επιχειρησιακό Περιβάλλον στην Αρχαία Ελλάδα» της ερευνήτριας - συγγραφέως Κρίστου Εμίλιο - Ιωαννίδου. Το βιβλίο παρουσίασαν ο καθηγητής γεωπολιτικής και πρόεδρος του Τμήματος Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Ιωάννης Μάζης, ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Ιστορίας Ναυτικού, Πλοίαρχος Λεωνίδα Τσιαντούλας ΠΝ, καθώς και η ίδια η συγγραφέας.

Τέλος, έγινε η παρουσίαση του παιδικού παραμυθιού της ίδιας συγγραφέως, «Ναυσίμαχος, ο πιο μικρός κυβερνήτης Τριήρους». Την παράσταση έκλεψε η κόρη της, η μικρή Κασσάνδρα, η οποία παρουσίασε το παραμύθι μέσα από την δική της παιδική ματιά. Το παραμύθι αυτό κυκλοφόρησε ως ένθετο στο προηγούμενο τεύχος της Ναυτικής Επιθεώρησης.

Τη φωτογραφική και κινηματογραφική κάλυψη της εκδήλωσης προσέφερε η μη κερδοσκοπική ομάδα «Φρυκτωρίες». Περισσότερες φωτογραφίες στη σελίδα της YIN στο [flickr](#). Βίντεο από την εκδήλωση μπορείτε να δείτε στο κανάλι της YIN στο [youtube](#).

Δωρεές Κειμηλίων και Αρχαιακού Υλικού

Ο συντηρητής κ. Στέφανος – Άγγελος Μωραΐτης προσφέρθηκε να κάνει καθαρισμό και συντήρηση σε μία στολή αξιωματικού του ΠΝ περιόδου Μεσοπολέμου. Η ευχάριστη έκπληξη ήταν όταν κατά τη διάρκεια της συντήρησης διαπιστώθηκε (απο αναγραφή στο εσωτερικό της στολής) ότι αυτή ανήκει στον τότε Υποπλοίαρχο Αλέξανδρο Ράλλη ο οποίος στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου διετέλεσε κυβερνήτης των Υ/Β «ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ», «ΝΗΡΕΥΣ» και «ΠΙΠΙΝΟΣ».

Ο κ. Κωνσταντίνος Κουκλέλης μας παρέδωσε πλούσιο φωτογραφικό αρχαιακό υλικό του παππού του, Ναυάρχου Γρηγορίου Μεζεβίρη. Το υλικό καλύπτει την εποχή από το 1910 μέχρι και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Απεικονίζονται στιγμιότυπα σημαντικών γεγονότων του Ναυτικού από τους Βαλκανικούς Πολέμους, την Συμμαχική Επέμβαση στη Ρωσία, την εκστρατεία στην Μικρά Ασία, την περίοδο του Μεσοπολέμου, τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο καθώς και την Μεταπολεμική Περίοδο.

Ο τ. Πρόεδρος της Σ.Α. Σ.Μ.Υ.Ν. Επιστς.ε.α Ελευθέριος Σφακτός μας προσέφερε δημοσιεύσεις του θρυλικού ιερέα του θωρηκτού «Γεώργιος Αβέρωφ», Αρχιμανδρίτη Διονύσιου Παπανικολόπουλου, στο έντυπο «Καινή Κτίση» όπου περιγράφει την ζωή του ως ιερέας στο ΠΝ με έμφαση στην περίοδο του Β΄ παγκοσμίου Πολέμου.

Τους παραπάνω ευχαριστούμε θερμά

Για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη επικοινωνία μας μαζί σας, προτείνουμε να μας γνωστοποιήσετε την ηλεκτρονική διεύθυνσή σας, ώστε να σας αποστέλλουμε άμεσα ενημερώσεις για τις δραστηριότητες της ΥΙΝ καθώς και τις νέες εκδόσεις.

Επιπρόσθετα μπορείτε να μας ακολουθείτε στη σελίδα μας στο facebook

ΜΟΥΣΕΙΟ
Herakleidon[®]
ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΤΕΧΝΗ & ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

THE FIRST MUSEUM
UNDER THE SKY

ΠΛΕΥΣΙΣ VOYAGE

Ναυπηγική και Ναυσιπλοΐα των Ελλήνων από την αρχαιότητα έως τους νεότερους χρόνους
Greek Shipbuilding and Seafaring from antiquity to modern times

ΑΡΧΗ / FROM **01.10.2016** ▶ ΕΞΗ / TO **28.05.2017**

ΜΟΥΣΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ, ΚΤΙΡΙΟ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ 37, 118 51 ΘΗΣΣΙΟ
ΩΡΑΡΙΟ: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ & ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 10:00-18:00, ΠΕΜΠΤΗ 10:00-20:00
ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ: 4,00 € • ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ / ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ / ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

MUSEUM HERAKLEIDON, 37 APOSTOLOU PAVLOU STR BUILDING, 11851 THISSIO
HOURS: DAILY INCLUDING WEEKENDS 10:00-18:00, THURSDAY 10:00-20:00
GENERAL ADMISSION: 4.00 € • FAMILY TICKETS / GUIDED TOURS / SCHOOL PROGRAMS

museum@herakleidon-art.gr | www.herakleidon-art.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

EPSON
SUSTAINABLE VALUE

EPT

Jobapp

Prosimiso.GR

ONDECK

ΤΗΛΕΝΤΕΛΕΠΙΚΗ

ATHENS!

clickette

INTERBUS

monopol

WIZ

clickculture.gr

tornos

1848

artingr

EMBASSYNEWS.NET

www.ondeck.gr

www.tele-epiki.gr

www.athens1.gr

www.monopol.gr

Ιστορικά Παραλειπόμενα

Η ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΩΣ ΕΠΙΣΗΜΗ ΗΜΕΡΑ ΕΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Η μεγάλη αγαπημένη του Έλληνα ναυτικού, η σαγηνεύτρα θάλασσα, κρύβει και κινδύνους. Συχνά πυκνά θυμώνει και υψώνει κύματα. Αγωνία κυριεύει τον ναυτικό και αυθόρμητα ζητά υπέρλογη συμπαράσταση και βοήθεια. Στα αρχαία χρόνια υπήρχαν δεκάδες θαλασσινές θεότητες, όπως οι Νηρηίδες, ο Νηρεύς και ο Ωκεανός, των οποίων κυριαρχούσα μορφή ήταν ο Ποσειδώνας.

Η έλευση του Ιησού οδήγησε σε παρακμή τις παλαιές δοξασίες. Όμως, ο Άγιος προστάτης των ναυτικών κατά τους Μέσους Χρόνους δεν ήταν ο Άγιος Νικόλαος. Ήταν ο Άγιος Φωκάς. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι οι τότε ναυτικοί είχαν ως έθιμο να «προσκαλούν» τον προστάτη τους Άγιο να μοιραστεί το γεύμα τους και ένας εξ' αυτών εξαγόραζε τη μερίδα που προοριζόταν για τον Άγιο. Το ποσό που μαζευόταν δινόταν ως πράξη φιλανθρωπίας και ευχαριστίας στον Άγιο Φωκά, στους φτωχούς του λιμένα προορισμού του πλοίου.

Τα νεότερα χρόνια, τη θέση του προστάτη Αγίου των ναυτικών, πήρε ο Άγιος Νικόλαος. Η εικόνα του ως απτό δείγμα της συμπαράστασής του βρίσκεται σε όλα τα Πολεμικά Πλοία και συντροφεύει τους ναυτικούς μας.

Είναι όμως σε λίγους γνωστό το πότε ακριβώς καθιερώθηκε επίσημα από το ελληνικό κράτος η εορτή του Αγ. Νικολάου ως ημέρα εορτής (και αργία) για το Πολεμικό και Εμπορικό Ναυτικό. Αυτό συνέβη με το ΦΕΚ 263 / 8 Δεκ 1901, ύστερα από πρόταση του τότε υπουργού Ναυτικών Γ. Κόρπα προς τον βασιλιά Γεώργιο Α΄ και έγκρισή του. Από τότε εφαρμόζεται ανελλιπώς.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ Α'.

Αριθμός φύλλου 263

Σ. Δ' Αθήναι τῆς 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

1901

ΔΕΚΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

1. Δ. περί τροποῦ τῆς ἐπιπέδου ἀρχῆς καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου..... 2. Δ. περί τροποῦ τῆς ἐπιπέδου ἀρχῆς καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου..... 3. Δ. περί τροποῦ τῆς ἐπιπέδου ἀρχῆς καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου.....	4. Δ. περί τροποῦ τῆς ἐπιπέδου ἀρχῆς καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου..... 5. Δ. περί τροποῦ τῆς ἐπιπέδου ἀρχῆς καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου.....

Σ. Δ' Αθήναι τῆς 8 Δεκεμβρίου 1901.

Ἐγκύβητος.

Σ. Δ' Αθήναι τῆς 5 Δεκεμβρίου 1901.

ΠΡΑΞΕΙΣ

(1)
Περὶ τροποῦ τῆς ἐπιπέδου ἀρχῆς καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου.....

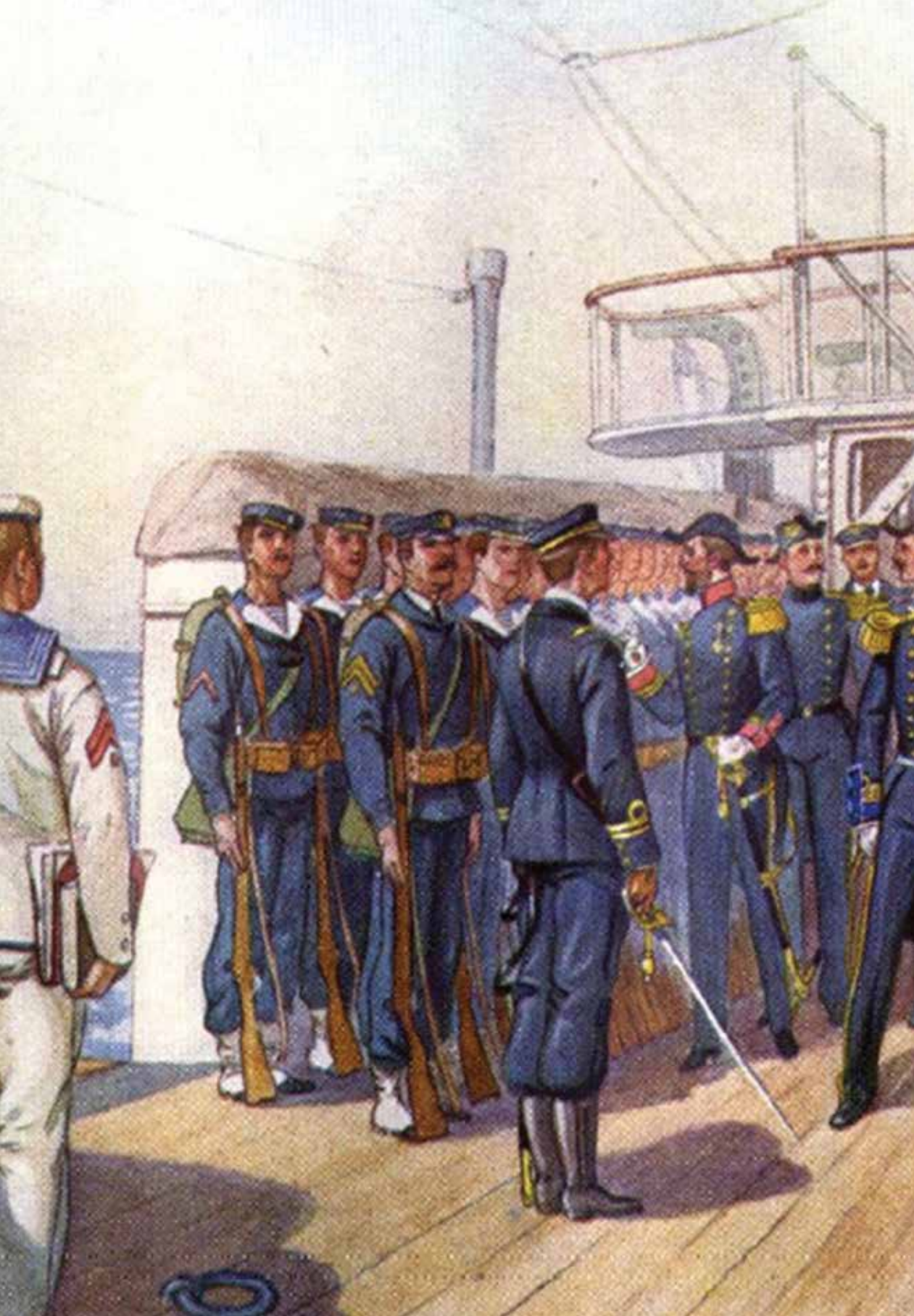
Μεγαλοκύβητος

Ἡ ἐπιπέδου ἀρχὴ καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου.....

Τὸ ἐπιπέδου ἀρχὴ καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου.....

Ἐγκύβητος καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου.....

Ἡ Ἐπιπέδου ἀρχὴ καὶ ἄλλου ἀποπέδου ἐκ Μοναχίου καὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῆς ἀποπέδου ἀποπέδου.....

Αναμνήσεις από
την ζωή στο ΠΝ

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΝΑΣ ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΣΑΚΟΣ

Του Αρχιπλοιάρχου ε.α. Γεώργιου Κανάκη ΠΝ

Μια φωτογραφία τραβηγμένη 47 χρόνια πριν που έχει αποτυπώσει 42 χαμόγελα με ύψος εύχαρες στρατιωτικό, όνειρα, επιδιώξεις, προσδοκίες...και από κάτω μια μπρούτζινη κέστρα με το λουκέτο ενός ναυτικού σάκου που κρύβει ζηλόφθονα μέσα του μια ολόκληρη ζωή.

Έχει φυλαγμένες εντός του τους κρότους από τα «Ει» των κλήσεων, τους συριγμούς των γενικών κινήσεων, το πλατάγισμα της Πολεμικής Σημαίας στον μεγάλο ιστό, τον Εθνικό Ύμνο, τους ήχους των σειρήνων κατά τις απάρσεις, τις εκφωνήσεις διαταγών από τα μεγάφωνα των πλοίων, τα κουδούνια συναγερμένων επιφανείας, τα κλάξον κατάδυσης, τις κανονιές, τις ακινησίες δεξιά, τον τρομακτικό γδούπο της εξαγωγής του καζανιού, την αναφορά στρέψης κυρίου στροβίλου, το σφύριγμα από τη ρύθμιση των ασφαλιστικών, τον οξύ βόμβο από τον στροβιλισμό του κυρίου στροφείου στην απογείωση...

Κρατά εγκλωβισμένες μυρουδιές ξεθυμασμένης κολόνιας Μενούνος λεμόνι από το κουτί καθαριότητας με το νοτισμένο πινέλο ξυρίσματος, μια ακνή γυναικεία μυρουδιά από μια βιαστική αγκαλιά αποχαιρετισμού έξω από την πύλη κάποια Κυριακή λίγο πριν τις 22:00, τον τοξικό κίτρινο καπνό που ξερνούσε η στρατσώνα από τα φουγάρα των Λιπασμάτων, τη βαπορίλα του εσωτερικού διαδρόμου, τη δυσώδη οσμή των σεντινών στο μηχανοστάσιο, τη τσιγαρίλα σε μια βάρδια που δεν λείει να τελειώσει, το φτηνό πατσουλί ενός οίκου ανοχής στη Κάσμπα στη Τύνιδα, τη ταγκιά ανθρωπίλα του

υποφράγματος, την αλμυρή γέυση της αμμοβολής με μουράβια σε μια δεξαμενή, τη δελεαστική ευωδία του δείγματος άριστου πληρώματος, την καυτερή μυρουδιά του υπέρθερμου...

Μέσα του ο σάκος, σαν κουτί της Πανδώρας, έχει φυλακίσει ανθρώπινες επιθυμίες, φιλίες, ερωτικούς καημούς, απογοητεύσεις, αδικίες, χαρές, αστεία, πλάκες, καψώνια, σουστές, «διάαας», καγκουρώ, γλοιωδίες, σπασιλίες, τα αστεράκια από μια άτσαλη χλέπα, τον στιγμιαίο πόνο μιας άγαρμης καπελιάς στο διάδρομο των υποδηματοθέσιων, επιθεωρήσεις, στερήσεις εξόδου, φυλακίσεις, εξόδους με εξαιρετική, εξόδους με τα οκτώ δέκατα, διαγωγές, ναυτικά και στρατιωτικά προσόντα, κοπάνες, παιδιές, άριστα, προάριστα, πρόδειπνα, δείπνα, τα άδικα ποντίσματα, την αγωνία μη συλληφθείς «φέρων πολιτικήν ενδυμασία», ποινές 3Χ3, μαθήματα, εφόλκια και πρωρατικά, βαθμολογίες, τα χρυσά και κόκκινα γαλονάκια των βαθμοφόρων, τη βιασύνη να τρέξεις να πάρεις πρώτος

σειρά στο τηλέφωνο, τα νωπά ίχνη μιας Ατλαντίδος στα σεντόνια μετά από μια ονείρωξη, εκπαιδευτικά ταξίδια, φυλακές οπτήρα και υποφράγματος, καθαρικούς αφοδευτηρίων, το θέατρο, το πέρασμα του Ισημερινού, βάρδιες, θεραπευτήριο, Μ.Θ., τους καθηγητές, τον γιατρό, την Μαρουσώ, τον Μαϊράγκα, την Barbara, τους Δ.Υ., τον Συσσιτιάρχη, τους Επιτηρητές, τον Υποδιοικητή, τον Διοικητή, τις κλήσεις ποινολογίου, τις αστοίχτες εμβάδες, το μάκτρο στο κρεβάτι για ποινή, τους διαγωνισμούς, τη μελέτη μετά τη κατάκλιση στα Άνω Δυτικά Αφοδευτήρια, τις χακί εξαρτήσεις, τα πεζικά, τα επισκεπτήρια κάθε πρώτη Πέμπτη του μήνα, τις τελετές και παρελάσεις, την μπάντα να παινίζει τον Ναύτη του Αιγαίου και τον Μωάμεθ, τους αγώνες με τη Σχολή Ευελπίδων, την αντιπροσωπία με τους κλακαδόρους και τη καμπάνα που έγραφε GOZO, το λουτρό στο Κεντρικό Κτήριο, την διακοσμητική ομάδα, τους χορούς, τον μεσόδομο, τους θαλαμάρχες, την ορκωμοσία ως Σημαιοφόροι.....

Έχει μέσα της χωμένες μεταθέσεις, Πολεμικά Πλοία, Υποβρύχια, Ελικόπτερα, Κυβερνήτες, Α΄ Μηχανικούς, Υπάρχους, Β΄ Μηχανικούς, καρέ Αξωματικών, Καπατσε, καταχωρήσεις στο ημερολόγιο πλοίου, στολές οκτάρες, φόρμες, ισχυροψυχία, χάρτες με χαραγμένες πορείες, σηματονόμους, αναφορές, το πορτέλο της δεσπέντζας, τον βαπορίσιο καφέ, το κάψιμο στο χέρι από το μανιτάρι του ρυθμιστή Leslie, τους φάκελους σημάτων, Υπολόγους Επιστασίας, οπλονόμους, ΚΑΔΑΥ, ΜΑΚ, ΠΕΑΚ, σήματα ΓΑΛΗ και ΠΩΚ, καντίνες, παιχνίδια τάβλι και χαρτιά, ψάρεμα από το επίστεγο, ασκήσεις, ναύκληρους με τον πάκτωνα, σήματα ΑΩ,, ΚΠΜ, Κέντρο Πρόωσης, χαλασμένα νερά του βραστήρα, τσιφάρια, κλεμμένο κοτόπουλο στη μπουγέλα, radar επιφανείας, αγάντα το spring στο πρόστεγο, μόλα όλα, φυλακές στη κλίμακα, επιστροφές μεθυσμένοι με την Π/ΑΚ, στη σειρά για μισθοδοσία από τον Ν. Επιμελητή, εκτός έδρας, αποστολές παραλαβών στο εξωτερικό, καταδύσεις, απονήψεις και προσνήψεις, άλματα αλεξιπτώτου, έρωτες, γάμους, αφίδες με σπαθιά, απονομές ηθικών αμοιβών, μετάλλια, διεμβολές, εκπαιδεύσεις στο εξωτερικό, πρεσβείες, το κίνημα του Ναυτικού, το Α/Τ «ΒΕΛΟΣ» στο Fiumichino, τα Κυπριακά, το Α/Γ «ΛΕΣΒΟΣ» του Πλωτάρχη Χανδρινού, τη βύθιση των Α/Τ «COTZATERPE», «ANTATERPE», τα Υ/Β που τα επέστρεψαν άπρακτα, την με-

ταπολίτευση, το χαμό του Νίκου στο Α/Τ «ΘΥΕΛΛΑ», τη Φούντα, NPGS, NATO, επιτελεία, ΓΕΝ, ΑΣ, ΦΕΣ, Εισηγητικά, Επιτελικές Μελέτες, αμφιμασχάλια οι δικαιούμενοι, ΝΣ, ΝΚ, δοκιμές εν όρμω και εν πλω, ΕΔΕ, αναφορές, διαζύγια, ΑΝΣ, κρίσεις, προαγωγές κατ επιλογή και κατ αρχαιότητα, κλάματα, λόγους από τελετές παράδοσης και παραλαβής, αναρρωτικές άδειες, γεννήσεις, κηδείες, τα παλικάρια που χάθηκαν στα Ίμια και στη Ψέριμο, τιμπτικές βολές...

Ο σάκος κρύβει επιθυμίες, συμφέροντα, αδικίες, επιδιώξεις, πολιτικά ρουσφέτια, φύλλα ποιότητας, απογοητεύσεις, αποστρατείες, συμβούλια κρίσεων, υποβολή παραίτησης, αιτήσεις επανάκρισης, σκληρή δουλειά, στερήσεις, δεσμεύσεις, υποχρεώσεις, υποσχέσεις που δεν τηρήθηκαν, ανείπωτα μίσση, ζήλιες, ματαιοδοξίες, μισαλλοδοξίες, κατά συνθήκη ψεύδη, συγκαλύψεις, τσακωμούς, εφάπαξ, συντάξεις, μετοχικό επίδομα, Βιβλιάρια Υγείας, σειρά για εξετάσεις στο ΝΝΑ, κουτσομπολιά, μπάνια στην Αγία Μαρίνα, εναγωνίες ματιές στα Κοινωνικά της Καθημερινής, αυτοί που φεύγουν στο site της ΕΑΑΝ, οι χήρες, τα παιδιά που σπούδασαν και παντρεύτηκαν, τις αγγελίες εύρεσης εργασίας, τις φωνές των εγγονιών, την καθημερινή δοκιμασία από τη κρίση, την ελπίδα...

Και μείς με το ναυτικό μας σάκο είμαστε παραταγμένοι σε κλήση και ο αρχαιότερος παίρνει απόντες. Και με στεντόρεια τη φωνή, όπως τότε.

Τάξη του 1969...Ει!

Ευπειθώς αναφέρω:

Οι: Παναγιώτης Στρατήγης, Γιώργος Φουρίκης, Γιάννης Ράκκας, Άγγελος Σολομός, Γιάννης Σολδάτος, Θόδωρος Πάντος, Σπύρος Κοκκινής, Στέλιος Ζούλης είναι απόντες δικαιολογημένοι... ανελήφθησαν στους ουρανούς εν σκηναίς δικαίων, εν κόλποις Αβραάμ...

Και εμείς με τον σάκο στον ώμο, συνεχίζουμε το ταξίδι ...

Αφιερωμένο με περισσή αγάπη στους συμμαθητές μου με ευχές για υγεία, χαρά, μακροπρόθεσμη και οικογενειακή πρόοδο!

Το ευθυμογράφημα που ακολουθεί συμπεριλαμβάνεται στο βιβλίο του Γιώργου Σπορίδη «Ναυτικές ιστορίες», που εκδόθηκε στην Αθήνα το 1959. Στο βιβλίο αυτό, ο συγγραφέας με τρόπο ως επί το πλείστον ζωνρό και εύθυμο, αλλά μερικές φορές ιδιαίτερα συγκινητικό, περιγράφει τη ζωή των ελληνικών πληρωμάτων στα πλοία του ΠΝ στη Μέση Ανατολή και την Ινδία κατά την περίοδο 1941 – 1943. Ο ίδιος ο συγγραφέας υπηρετούσε κατά την περίοδο αυτή ως Έφεδρος Σημαιοφόρος σε πολεμικό πλοίο. Το κείμενο παρατίθεται ως ακριβής ανατύπωση του πρωτότυπου.

Η Επιτροπή Σύνταξης

αυτό κοιμώται. Μ' αυτό ξεμερώνόταν. Αυτό μάς κοπάνηγε διαρκώς :

— Τό αλόκληρο, ρέ παιδιά! Τό αλόκληρο κι' ὅς πεθάω!

Νά γίνῃ ἀξιοματικός! Νά μῆ στό κορφέ μέ τό σπαθί του κι' ὄχι στά μουλωχτά καί στά κρυφά, γιατί τόν φώναζαν οἱ ἀξιοματικοί, παραβιάζοντας γιά χατήρι του τοὺς πῶ βασικούς κανονισμούς τοῦ Ναυτικοῦ. Αυτό ἐπιθυμοῦσε ἡ πλατειά καρδιά τοῦ Βαγγέλη. Κι' αὐτό τοῦ εὐχόντουσαν ὅσοι τόν ἀγαποῦσαν. Ὅλο τό λαρόβι.

Πέρασε κάμποσος καιρός. Κ' ἕνα πρωί, ἐκεῖ κατὰ τίς δέκα, φάνηκε ὁ Βαγγέλης καί περπάτηγε σάν μεθυσμένος. Φάνηκε ὁ

— Εἶναι γιὰ τὸν μπαμπά. Πάω λείπει στὸν πόλεμο!

Κρίκος στὸ πάνω κατάστραμα καί λές πῶς τὰ πόδια του τὸν πηγαινέσε κι' ὄχι αὐτὸς ἄρκεινα. Στὸ διπλανὸ παραπέτο στεκόταν ὁ ὕπαρχος κι' ἀγκάλιασε τὸ λιμάνι. Οὔτε πῶς τὸν χαιρέτησε ὁ Κρίκος. αὐτὸς ὁ τόσο τυπικός. Μόνο τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ μπράτσο καί τὸν τρένταξε :

— Κύριε ὕπαρχε, νά ἰδῶ τὸν κυβερνήτη!

Πῆγε ὁ ὕπαρχος νά πῆ κάτι. Ἄλλὰ τὸν εἶδε παραζαλισμένο

καὶ δὲν εἶπε λέξι. Ἡ μάλλον ἀνοίξε τὸ στόμα καὶ εἶχε μονάχα μιὰ κουβέντα :

— Ἐλα!

Μπήκε στὸ δωμάτιο τοῦ καπετάνιου ὁ ὑπαρχος κ' ἔμεινε μισὸ λεπτό. Στὸν κυβερνήτη ἐνὸς παλεμικοῦ δὲν παρουσιάζεται ὅποιος θέλει, ὅποτε θέλει. Ἄλλ' ὁ Κρίκος ἦταν ὁ Κρίκος. Κ' ἔγινε ἡ ἐξαίρεσις.

— Τί τρέχει, Βαγγέλη ;

— Ἡ Ἀννούλα, κύριε κυβερνήτα. Ἡ Ἀννούλα καὶ τὰ παιδιὰ περῶσανε ἀπέναντι κ' ἔρχονται!

Ποῖος δὲν ἤξερε τὴν Ἀννούλα καὶ τὰ παιδιὰ ; Μαζὶ μὲ τὸ γαλόν. ἦτανε οἱ ἄλλοι τρεῖς ὀλόκληρη ἡ ζωὴ τοῦ Βαγγέλη. Ἡ γυναίκα του, ὁ μικρὸς γυιὸς καὶ ἡ κορούλα του. Φωτογραφία τοὺς εἶχε ψηλὰ στὸ εἰκονοστάσι. Φύλαγε καὶ τὸ γροσάκι γιὰ χατηρί τους. Καὶ τώρα εἶχανε περῶσει ἀπέναντι κ' ἔρχόντουσαν. Ἀπέναντι ; Μιὰ κουβέντα. Ἄπ' τὸ Καστελλόριζο δὲν εἶναι παίξε - γέλασε νὰ περάσης τὸ μπουγάζι γιὰ τὴν Τουρκιά. Νά, ὅμως, πού τὸ εἶχαν καταφέρει! Καὶ τώρα θρискόντουσαν στὸ δρόμο.

Ἐνοιωσε ὁ Ὑδραῖος τὴ λαχτάρα, πού ἔκαιγε τὰ σωθικά τοῦ ἀνθρώπου πού εἶχε ἀπέναντί του. Νησιώτης ὁ ἴδιος, θαλασσινός, τὰ καταλάβαινε, τὰ ζοῦσε κάτι τέτοια.

— Τὰ καλορρίζικα, βρέ Κρίκο! Μὲ τίς εὐχές μου. Καλῶς νὰ τοὺς δεχθῆς.

Καὶ σκύβοντας, γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀκούσῃ ὁ ὑπαρχος, πού στεκόταν κλαρίνο στὴν πόρτα :

— Κι' ἂν θέλῃς τίποτα ψιλὰ, ἐδῶ εἴμαστε!

Δὲν ἤθελε γράσια ὁ Κρίκος. Ἄδεια ἤθελε. Αὐτός, πού δὲν ἔβγαινε ἀπ' τὸ καράδι, ζήτησε νὰ πατήσῃ τὴ στεριά. Καὶ τοῦ τὴν ἔδωσε ὁ καπετάνιος, χτυπώντας του στὴν πλάτη :

— Κι' ὅταν ἔλθουν, μὲ τὸ καλό, νὰ τοὺς φέρῃς ἀπάνω νὰ τοὺς φιλέψουμε, Βαγγέλη.

Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα ἔφυγε ὁ ἀρχικελευστής. Φόρεσε τὴν καλὴ του στολὴ ἀπὸ τσόχα, κοτσάρησε τὰ παράσημα, ἔβαλε τὸ πηλῆκιο στραβὰ καὶ τράβηξε γιὰ τὸ ντάκ. Τὸν εἶδαμε πού ἔστριψε τὴ γωνία, λὲς καὶ πετοῦσε. Αὐτός, ὁ καρναβόσκυλος.

Δυὸ μέρες τὸν χάσαμε τὸν Κρίκο. Καὶ τὴν τρίτῃ μέρα τὸ ἀπογεματάκι μιὰ σκιά μὲ δυὸ κουτσούβελα φάνηκε νὰ πλησιάζῃ τὸ καράδι. Μπᾶ! Δὲν ἦταν ὁ Κρίκος, ἀδελφέ! Αὐτός ὁ Κρίκος ; Ὁ Κρίκος εἶναι λεβέντης! Σέρνεται τούτος ἐδῶ! Δὲν εἶναι ὁ Βαγγέλης, ρὲ παιδιὰ!

Ἦταν ὁ Βαγγέλης. Σκονισμένος. Ἀξύριστος. Μὲ μάτι θολό. Μὲ στόμα κλειστὸ καὶ σφραγισμένο. Κίτρινος σὰν θειαφοκέρι. Κι' ἀπὸ τὸ χέρι ἔσερνε δυὸ παιδιὰ, πιὸ πολὺ πεθαμένα παρά ζωντανά.

Χύθηκε ὁ κόσμος στὸ κατὰστρωμα σὰ νὰ βάρεσε συναγερμός. Ὁ Κρίκος ; Τί συνέβη ; Κάτι κακό, ρὲ παιδιὰ!

Ναί, κάτι κακό, πολύ κακό είχε συμβῆ. Κι' ὄρφανά τὰ ἔφερε πίσω στοῦ καράβι τὰ παιδιὰ του ὁ ἀρχικελευστής. Ἐκεῖ, στήν Παλαιστίνη ἔγινε. Καθὼς περνοῦσε ἡ φάλαγγα μὲ τὰ γυναικόπαιδα, πλάκωσαν τὰ «Χαϊνκελ». Ἐφοδιοπομπὴ τὰ πέρασαν τὰ καμιόνια ; Ποιὸς τὸ ξέρει. Ἄνοιξαν τὰ πολυβόλα κ' ἔχυσαν φωτιά. Στὸ χαντάκι, δίπλα στὸν φαρδύ ἀσφαλτοστρωμένο δρόμο, ἔμεινε ἡ Ἄνω-ούλα. Χωρὶς πνοή. Μὲ δυὸ μικρὲς τρύπες στήν πλάτη. Δυὸ τόσες δὲ τρυπίτσες. Καὶ δυὸ παιδιὰ, πού σπαράζανε στὸ κλάμα.

Τὰ πήρανε, τὰ φέρανε, τοῦ τὰ παραδώσανε. Τί νὰ τὰ κάνη ; Πού νὰ τὰ πάη ; Τὸ καράβι, τὸ σπίτι του καὶ τὸ καταφύγιό του. Καὶ τὰ ἔφερε ἀπάνω.

Ἔτρεξε ὁ κυβερνήτης. Ἔτρεξε ὁ ὑπαρχος. Πήγαν στὸ Ἐπιτελεῖο, πήγαν στὸν ναύαρχο. Ἰκέτευσαν, παρεκάλεσαν, αὐτοί, οἱ ψημένοι στὴ θάλασσα καὶ στὴ φωτιά, γιὰ τὰ παιδιὰ, γιὰ τὰ ὄρφανά. Τοὺς ἄκουσε μὲ προσοχὴ ὁ γέρος. Τὸν ἤξερε τὸν Κρίκο, τὸν ἐκτιμοῦσε. Ἄρπαξε τὰ τηλέφωνα, φώναξε, μίλησε, παρεκάλεσε μὲ τὴ σειρά του. Πρόθυμες οἱ κυρίες τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἑλλημίδες μὲ τὰ ἄλλα τους. Καὶ πήραν τὰ ὄρφανά στὸ ὄρφανοτροφεῖο τῆς Κοινότητος.

Τὰ ἀποχαιρετήσαμε πάνω στὸ καράβι, ὅταν ἔφευγαν, σὰν νὰ ἦταν δικὰ μας παιδιὰ.

Τὰ φίλησε ὁ καπετάνιος. Καθάλλα στοὺς ὤμους κατέβασε τὴν μικρή, τὴν Ἀγγελικούλα, ἀπ' τὸ καράβι ὁ ὑπαρχος. Κι' ὅταν ἔφευγαν καὶ σταθίκαμε νὰ ξαποστάσουμε, νὰ πάρουμε ἀναπνοή, μάθαμε πὼς μᾶς ἔφυγε κι' ὁ Κρίκος. Γιὰ τὴν Ἀγγλία. Κάποια σχολή, πού πήγαζαν καὶ δικοὶ μας.

— Νὰ πάρω τὸ ἀλόκληρο, κύριε κυβερνήτα, εἶπε καθὼς ἔσφιγγε τὸ χέρι τοῦ καπετάνου. Ὅχι γιὰ μένα. Γιὰ κείνα! Καταλαβαίνεις ;

Καταλάβαινε. Κ' ἐκεῖνος. Κ' ἑμεῖς. Κι' ὅταν ἕνα ἀπογευματάκι μᾶς ἔφυγε ὁ Βαγγέλης, μᾶς φάνηκε ἄδειο τ' ἀντιτορπιλικό.

Πέρασε καρὸς. Ταξίδια. Περιπολίες. Καὶ πάλι ταξίδια. Καὶ πάλι περιπολίες. Κι' ὅποτε βρισκόμαστε στήν Ἀλεξάνδρεια, πηγαίναμε νὰ ἰδοῦμε τὰ παιδιὰ : τὸν Μάνο καὶ τὴν Ἀγγελικούλα, πού μεγάλωναν παντέρημα, μονάχα, ὄρφανά, στὴ μεγάλη πολιτεία. Κι' ἄλλο κάτι τοὺς φέρναμε, ἄλλο κάτι τὰ φιλεύσαμε τὰ παιδιὰ τοῦ Κρίκου. Τὰ παιδιὰ τοῦ καραβιοῦ.

Πρῶτ', ξημερώματα, ἔμπηξε τὴ φωνή, σὰν νὰ τὸν χτύπησε μαχαίρι, ὁ μαρκονιστὴς ὁ Νώντας. Κι' ὤρμησε ἀπ' τὸν ἀσύρματο μ' ἕνα χαρτί στὸ χέρι γιὰ τὸ δωμάτιο τοῦ κυβερνήτη.

Τρόμαξε ὁ ἄλλος.

— Τί τρέχει, θρέ ;

Ἄπλωσε τὸ χαρτί ὁ καλὸς ὁ Νώντας. Ἄπλωσε γέλοι ὁ καπε-

τάνιος να τὸ διαβάσει. Καὶ μὲ τὴν πρώτη ματιά τοῦ ἔπεσε τὸ σήμα καταγῆς, σὰν νὰ τοῦ χτύπησε ἀστροπελέκι τὸ χέρι.

Κ' ἔλεγε τὸ χαρτί :

« Ἀρχικελευστής ἀρμενιστῆς Κρίκος Εὐάγγελος ἐφονεύθη σήμερον ἐν Μάλτα κατὰ τὴν διάρκειαν ἀεροπορικῆς ἐπιδρομῆς. Οὗτος εὐρίσκετο καθ' ὁδὸν πρὸς Ἀλεξάνδρειαν ».

Σκοτώθηκε ὁ Κρίκος! Ἦταν πολλοὶ ποὺ δὲν θέλησαν νὰ τὸ πιστέψουν. Κάποιο λάθος θὰ ἔγινε! Πῆρε ὁ κυβερνήτης τὰ τηλέφωνα στὸν Ἄλφα Σίγμα. Ἦταν ἀλήθεια. Σταμάτησε στὸ γυρισμὸ στὴν Μάλτα τὸ καράβι, ποὺ τὸν ἔφερε ἀπ' τὴν Ἀγγλία, κ' ἔκει τὸν βρῆκε ὁ θάνατος. Ὅπως καὶ τὴν Ἀνούλα του, πρὶν λίγους μῆνες. Ὅ,τι γράφει δὲν ξεγράφει ἢ ἀτιμῆ ἢ Μοῖρα!

Πένθος πλάκωσε στὸ καράβι. Σκουλοτύφλης κι' ἀμίλητος ὁ κόσμος. Σκώπῃ, σὰν νὰ κηδεύσαμε ἀπάνω στὶς λαμαρίνες τὸν νεκρό. Κλείστηκε ὁ κυβερνήτης καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἰδῆ κανένα. Ἀμίλητος, κατακίτρινος, ὁ ὑπαρχος. Κι' ἀπάνω στὴ θλίψι καὶ τὴ σιγαλιά, νὰ καὶ φάνηκαν ἀπὸ μακριὰ δυὸ σκιές.

Τί τρέχει; Τί συμβαίνει; Κυριακῆ, βρε παιδιά! Κυριακῆ! Ξεχάσατε; Λησμονήσατε; Ἔρχονται. Ἔρχονται ὁ Μάνος κ' ἡ Ἀγγελικούλα, ἕξη χρονῶν ὁ ἕνας, τεσσάρων ἡ ἄλλη, νὰ φῶνε στὸ καράβι ὅπως κάθε Κυριακῆ. Μέχρι τὸ ντόκ τὰ ἔφερε κάποια κυρία. Κι' ἀπὸ κεῖ ἀνέβαιναν μονάχα, σοβαρὰ - σοβαρὰ, καθαρὰ, περιποιημένα.

Ἀναστατώθηκε τ' ἀντιτορπιλικό. ὤρμησε ὁ κυβερνήτης στὸ ἀπάνω κατάστρωμα κ' ἔβγαλε κραυγὴ φοβερή :

— Τὸ νοῦ σας, μωρέ! Τὸ νοῦ σας! Σὰν νὰ μὴ ἔγινε τίποτα! Σὰν νὰ μὴ συνέβη τίποτα! Τὸν κρέμασα ὅποιον πῆ κουβέντα, ὅποιον δείξη ὅτι ἔγινε ὅ,τι ἔγινε! Τὸ νοῦ σας! Μὴν κλάψουν οἱ μαννάδες σας!

Ἀνέβηκαν τὰ δυὸ παιδιά ἀπάνω. Καλῶς τὴν Ἀγγελικούλα, καλῶς τὸν Μάνο! Σκοτώθηκε ὁ κόσμος νὰ τὰ περιποιηθῆ. Στὶς μηχανὲς νὰ τοὺς δείξη ὅ,τι θέλουν ὁ μηχανικός, στὰ κανόνια ὁ πυράρχης, στὸ ραντάρ, στὸ δωμάτιο τοῦ πηδαλίου. Δικό τους τὸ καράβι ἐκείνη τὴν Κυριακῆ.

Ἀνήσυχτα φαινότουσαν. Σὰν κάτι νὰ ἔψαχναν. Σὰν κάποιον νὰ γύρευαν. Καί, τέλος, μετὰ πολλὰ, κοκκινίζοντας λιγάκι, πῆρε τὸ θάρρος ὁ Μάνος :

— Θέλουμε νὰ ἰδοῦμε τὸν καπετάνιο.

Τὸν καπετάνιο; Μάλιστα. Ἀμέσως. Ἀγγελιαφόρος! Τὰ παιδιά θέλουν τὸν κυβερνήτη. Γιὰ τρέξε!

Στὸ καρρὲ εἶχε κατέβει ὁ Ὑδραῖος. Καὶ κάτι κουβέντιαζε μὲ τοὺς ἀξιωματικούς.

— Τὰ παιδιά; Μάλιστα. Νὰ ἔλθουν.

Ἐπῆγαν. Μπήκαν μὲ δισταγμὸ, σὰν νὰ χτυποῦσε πολὺ ἡ καρδούλα. Πρῶτα τὸ ἀγόρι. Μετὰ τὸ κορίτσι. Στάθηκαν ἐκεῖ, δίπλα

στην πόρτα. Γύρισαν και τὰ κύτταξαν οἱ ἀξιωματικοί. Περίμενε ὁ κυβερνήτης. Τί τὸν ἤθελαν;

Ἐκανε δυὸ βήματα ἔμπρὸς ὁ μικρὸς. Ἐρριξε βλέμμα γύρω σὰν νὰ ζητοῦσε κουράγιο. Κ' ἔπειτα, τραβώντας μετὰ τὸ χέρι ἕνα μικρὸ δέμα ἀπὸ τὴν τσέπη τῆς ζακέτας του, τὸ πρότεινε στὸν κυβερνήτη. Ἦταν ἕνα δέμα κακοφτιαγμένο, τυλιγμένο σὲ στρατσόχαρτα, δεμένο μετὰ χοντρὸ σπάγγο.

— Εἶναι γιὰ τὸν μπαμπά, εἶπε ἀπλᾶ. Γιὰ τὸν μπαμπά, ποὺ λείπει στὸν πόλεμο.

— Εἴκοσι πλάκες σοκολάτα, πρόσθεσε κελαιδιστὰ ἡ μικρή. Μᾶς δίνουν ἀπὸ μισὴ κάθε μέρα. Τίς φυλάξαμε γιὰ τὸν μπαμπά!

— Θὰ τοῦ τίς στείλετε; ρώτησε ὁ μικρὸς μετὰ ἀγωνία. Παλὺ σᾶς παρακαλοῦμε νὰ τοῦ τίς στείλετε. Καὶ νὰ τοῦ πῆτε πῶς εἶναι ἀπὸ τὸν Μάνο καὶ τὴν Ἀγγελικούλα. Τίς μαζέψαμε γι' αὐτόν.

Ἐπαψαν τὰ γέλια. Ἐπαψαν οἱ φωνές. Ἐπαψαν οἱ ψίθυροι. Κίτριμος σὰν τὸ φλουρί ὁ κυβερνήτης. Ἐκανε δυὸ βήματα μπροστά! Ἐτρεμαν τὰ χεῖλη. Ἐκανε νὰ μιλήσῃ καὶ κάτι σὰν λυγμὸς βγήκε ἀπὸ τὸ λαρυγγί. Ἀπλώσε τὸ χέρι, φούχτωσε τὸ πακέτο.

— Ἐχει καλῶς, Μάνο. Ἐλεῖ καλῶς, Ἀγγελικούλα. Θὰ τὰ στείλω στὸν μπαμπά. Θὰ τοῦ πῶ ὅτι εἴσασθε καλὰ παιδιὰ. Ὅτι τὸν ἀγαπάτε παλὺ. Ἐχει καλῶς, Μάνο. Ἐχει καλῶς, Ἀγγελικούλα.

Ἐνας λυγμὸς δὲν τὸν ἄφησε νὰ πῆ περισσότερα. Γύρισε νὰ πάρῃ κουράγιο ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Βουρκωμένα μάτια γύρω του. Ἐσκυψε τὸ κεφάλι.

Τράβηξαν πρὸς τὴν πόρτα τὰ ὄρφανὰ. Χαμόγελο ὑπέρτατης χαρᾶς ζωγραφιζόταν στὰ προσωπάκια. Ἐστρίψαν κ' ἔφυγαν.

Τὸ καρρὲ ἄδειασε σιγά - σιγά. Σιωπηλό. Ἀμίλητο.

— Ὑπαρχε, εἶπε σὲ μιὰ στιγμή σιγά ὁ κυβερνήτης. Ὑπαρχε. Ὅταν βγοῦμε ἔξω. Στ' ἀνοιχτά. Κατάλαβες; «Ἐν κύματι θαλάσσης» τὸ πακέτο. Καὶ νὰ μὴ ξεχάσουμε νὰ τὸ φωνάξουμε. Νὰ τὸ φωνάξουμε δυνατὰ: «Εἶναι ἀπὸ τὸν Μάνο καὶ τὴν Ἀγγελικούλα!». Ἴσως ἀκούσῃ...

Τουρκία

25 Αυγούστου

Στα μέσα Αυγούστου ανακοινώθηκε ότι πραγματοποιήθηκε στην Ιταλία στις εγκαταστάσεις της Alenia, η παρθενική πτήση του πρώτου Αεροσκάφους Ναυτικής Συνεργασίας

Το πρώτο ATR-72-600TMPA (Turkish Maritime Patrol Aircraft) εκτελεί την παρθενική πτήση στην Ιταλία.

(ΑΦΝΣ) του Τουρκικού Ναυτικού (Turk Deniz Kuvvetleri – TDK) τύπου ATR-72-600TMPA (Turkish Maritime Patrol Aircraft), 11 χρόνια μετά από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης προμήθειας (Ιούλιος 2005). Πρόκειται για την δοκιμαστική πτήση πτητικής αξιολόγησης ελέγχου και πιστοποίησης συστημάτων του αρχικού αεροσκάφους της παρτίδας. Το αεροσκάφος αποτελεί τμήμα της παραγγελίας έξι ATR-72 600TMPA, στο πλαίσιο του προγράμματος Meltem-3, το οποίο αρχικώς προέβλε-

πε την προμήθεια 10 ΑΦΝΣ τύπου ATR-72-500MPA. Όμως λόγω τεχνικών προβλημάτων που οδήγησαν σε καθυστερήσεις και υπέρβαση του αρχικού προϋπολογισμού οι δύο πλευρές συμφώνησαν στην τροποποίηση της αρχικής σύμβασης και στην επιλογή έξι ΑΦΝΣ τύπου ATR-72-600TMPA συν δύο τύπου ATR-72-600TMUA (Turkish Maritime Utility Aircraft), τα οποία θα παραδίδονταν χωρίς τον εξοπλισμό αποστολής. Ο νέος τύπος διαθέτει ψηφιακό κόκπιτ με οθόνες LCD και ισχυρότερους κινητήρες. Τα δύο TMUA παρελήφθησαν το Καλοκαίρι του 2013 και ήδη εκπαιδεύονται χειριστές προκειμένου να προετοιμασθεί το έδαφος μέχρι την άφιξη των «επιχειρησιακών». Αξίζει να σημειωθεί ότι στο πρώτο αεροσκάφος είχε προηγουμένως ολοκληρωθεί με ευθύνη της Τουρκικής Αεροδιαστημικής Βιομηχανίας (TAI) το σύστημα AMASCOS (Airborne MARitime Situation and COntrol System) της Thales, βάσει του προγράμματος Meltem-2. Σημειώνεται πως το συγκεκριμένο σύστημα αποστολής έχει ολοκληρωθεί και στα 6 CN-235D/K του TDK τα οποία επιχειρούν από το 2014. Το πρώτο ΑΦΝΣ του τύπου θα παραδοθεί στο TDK τον προσεχή Φεβρουάριο, ενώ η παραλαβή των υπολοίπων πέντε θα έχει ολοκληρωθεί έως τα τέλη του 2018.

20 Σεπτεμβρίου

Η τουρκική εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού Havelsan ανακοίνωσε ότι ολοκλήρωσε με επιτυχία τεσσάρων συστημάτων για τα υποβρύ-

Ειδήσεις από το Περισκόπιο

Σύνταξη ειδήσεων: Ιωάννης Σ. Θεοδωράτος

για Type 214TN κλάσης Piri Reis. Πρόκειται για: α) Το σύστημα ελέγχου πυρός αμυντικής μάχης υποβρυχίου (SDCFCS: Submarine Defence Combat Firing Control System), β) το σύστημα διανομής πληροφοριών υποβρυχίου (SIDS: Submarine Information Distribution System), γ) το σύστημα ανάλυσης κατάστασης

Εξι σκάφη έρευνας και διάσωσης τύπου Damen SAR 1906 θα παραλάβει τη Τουρκική Ακτοφυλακή χρηματοδοτούμενα από τον IMO

κινήσεων στόχου (STMA: Situational Target Movement Analysis) και δ) το διασυνδεδεμένο σύστημα ανάλυσης επίδοσης (OPAS: Online Performance Analysis System). Η εταιρεία γνωστοποίησε πως και για τα τέσσερα προαναφερόμενα συστήματα έχει καταθέσει σχετικά δικαιολογητικά με σκοπό την απόκτηση δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας. Ο γενικός διευθυντής της εταιρείας Ahmet Hamdi Atalay επεσήμανε ότι: «Ενθαρρύνουμε προγράμματα ανάπτυξης που θα μπορούν να αποκτήσουν δικαιώματα ευρεσιτεχνίας. Προβλέπω σημαντική άνοδο στις

αιτήσεις μας για ευρεσιτεχνία στο εγγύς μέλλον». Η εταιρεία επένδυσε το 2015 περί τα 27 εκατ ευρώ σε προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης. Επίσης αναπτύσσει άλλα δύο σημαντικά και φιλόδοξα προγράμματα σχετικά με υποβρύχια: α) Το ολοκληρωμένο σύστημα διοίκησης και ελέγχου σόναρ (SEDA: Sonar Integrated Submarine

Command and Control) και β) το εθνικό σύστημα ελέγχου πυρός τορπιλών (TORAKS: Torpedo Firing Control System). Όλα τα συστήματα αναπτύσσονται για να ολοκληρωθούν στα έξι νέα υποβρύχια Type 214TN η έναρξη παραδόσεως των οποίων προγραμματίζεται για το 2020. Τα συγκεκριμένα συστήματα αποτελούν παράλληλα τη βάση εξέλιξης αντίστοιχων συστημάτων, τα οποία όταν ετοιμαστούν θα ολοκληρωθούν με τη σειρά

τους στα επόμενες γενεές, εγχώριας σχεδίασης, ανάπτυξης και παραγωγής τουρκικά υποβρύχια.

8 Οκτωβρίου

Στις εγκαταστάσεις των ναυπηγείων Selah στην Τούζλα καθελκύστηκε το πρώτο εκ των δύο πλοίων λογιστικής υποστήριξης (LSV: Logistics Support Vessel) που ναυπηγούνται για την κάλυψη των αναγκών του Τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού. Πρόκειται για το «Yüzbaşı Güngör Durmuş» (A574). Το 2015 τοποθετήθηκε η τρόπιδα του πρώτου πλοίου. Τα LSV είναι εκτοπίσματος 6.200 τόνων, έχουν μήκος 105,42 μέτρων, πλάτος 16,8 μέτρα και βύθισμα 8,40

Στιγμιότυπο από την καθέλκυση του A574

μέτρα και μπορούν να πλεύσουν με ταχύτητα 12 κόμβους. Το προωστήριο σκεύος αποτελείται από δύο πετρελαιοκινητήρες ισχύος 1.520 Kw ο καθένας. Το πλήρωμα αποτελείται από 70 άτομα και στον τομέα του οπλισμού φέρουν δύο σταθεροποιημένα πολυβόλα STAMP διαμετρήματος 12,7 χλστ. Επίσης έχουν δυνατότητα μεταφοράς 4.000 τόνων καυσίμου (F76 MDO) για τον ανεφοδιασμό ναυτικών μονάδων επιφανείας, 330 τόνων καυσίμου (JP5) για τον ανεφοδιασμό ελικοπτέρων και 550 τόνων πόσιμο υδάτος. Η κλάση έχει σχεδιαστεί ώστε να διαθέτει διαμέρισμα χειρουργικών επεμβάσεων και νοσηλείας. Στο κατάστρωμα του σκάφους μπορούν να προσ-απονηωθούν βαρέα ελικόπτερα.

26 Οκτωβρίου

Η κορβέτα «Büyükkada» F512 τύπου MILGEM κατέπλευσε στο Καράτσι προωθώντας την πώληση σκαφών του τύπου στο Πακιστάν. Οι δύο χώρες συζητούν την ναυπήγηση στα εγχώρια ναυπηγία έκδοσης της κορβέτας, σύμφωνα με τις επιχειρησιακές απαιτήσεις του Πακιστανικού Ναυτικού. Το πλοίο θα μετάσχει σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες προκειμένου να επιδειχθούν οι δυνατότητες του και να εξαχθούν συμπεράσματα αλλά και ερωτήματα που αφορούν την απόδοση των επιμέρους συστημάτων του

2 Νοεμβρίου

Στις 28 Οκτωβρίου συνεδρίασε η Εκτελεστική Επιτροπή Αμυντικής Βιομηχανίας (SSIK) η οποία ενέκρινε την υλοποίηση εξοπλιστικών προ-

γραμμάτων για τις Τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων των 25 ελικοπτέρων S-70B-28 του Τουρκικού Ναυτικού (TDK). Όπως έγινε γνωστό μετά από μερικές ημέρες κατά τη συνεδρίαση αποφασίστηκε ο εξοπλισμός των Seahawk με το νέο τουρκικής σχεδίασης και ανάπτυξης (της Roketsan) κατευθυνόμενο βλήμα μικρού βεληνεκούς κατά στόχων επιφανείας με την ονομασία Temren («αιχμή βέλους»). Το Temren αποτελεί τη

ναυτική έκδοση του L-UMTAS το οποίο επιτυγχάνει βεληνεκή της τάξης των οκτώ χιλιομέτρων. Το βάρους 38 κιλών βλήμα προορίζεται να αντικαταστήσει τα AGM-114K Hellfire II. Στα μελλοντικά σχέδια προβλέπεται η ανάπτυξη έκδοσης με ακόμη μεγαλύτερο βεληνεκές και πυροκεφαλή. Οι πρώτες δοκιμές πεδίου του βλήματος πραγματοποιήθηκαν τον Ιανουάριο του 2015.

8 Νοεμβρίου

Στο πλαίσιο της στρατηγικής σχεδίασης και ανάπτυξης της Τουρκικής Ακτοφυλακής (Türk Sahil Güvenliği) με σκοπό την αναβάθμιση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων της στον τομέα Έρευνας και Διάσωσης (Search And Rescue – SAR) με σκοπό την ενίσχυση των διεκδικήσεων έναντι της χώρας μας, η Τουρκία πραγματοποίησε ένα ακόμη βήμα. Συγκεκριμένα επήλθε συμφωνία συνεργασίας με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (International Organization for Migration - IMO) από τον οποίο χρηματοδοτείται η σύμβαση ναυπήγησης έξι σκαφών έρευνας και διάσωσης τύπου Damen SAR 1906 με τη συνεργασία των ολλανδικών ναυπηγείων Damen («B.V.Scheepswerf Damen Gorinchem») στην Αττάλεια. Τα πλοία θα χρησιμοποιηθούν στην αντιμετώπιση των προσφυγικών ροών και των περιστατικών διάσωσης. Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι εφόσον η Τουρκία αμφισβητεί τα ελληνικά όρια, ακούγεται ως οξύμωρο η συμφωνία ενίσχυσής της και μάλιστα με κονδύλια του IMO, την ίδια περίοδο κατά την οποία η χώρα μας υφίσταται πίεση και αντιμετωπίζει την αναθεωρητική πολιτική της

Άγκυρας στο Αιγαίο. Βάσει της συμφωνίας τα πρώτα δύο σκάφη θα παραδοθούν τον προσεχή Μάιο και Ιούνιο. Τα τύπου Damen 1906 είναι αλουμινένια κατασκευής μήκους 19 μέτρων, παντός καιρού, έχοντας την ικανότητα της αυτοανόρθωσης (σ.σ. Δηλαδή της επαναφοράς σε ορθή θέση) με δυνατότητα μεταφοράς 120 ναυαγών. Η καμπίνα του κυβερνήτη είναι κατασκευασμένη από συνθετικά υλικά, ενώ η συνολική σχεδίαση προέρχεται από την τεχνολογία Axe Bow με την πλώρη να φέρει σχήμα πέλεκυ. Αναπτύσσουν υψηλή ταχύτητα που φθάνει τους 33+ κόμβων.

Αναπαράσταση του Ares 150 Hercules.

Σημειώνεται ότι το ΛΣ/Ελληνική Ακτοφυλακή έχει προμηθευτεί τον τύπο Damen Stan Patrol 5509, στο πλαίσιο προγράμματος το οποίο χρηματοδοτείται κατά μεγάλο μέρος από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων της ΕΕ.

ενώ η ναυπήγηση τους πραγματοποιείται στα ναυπηγεία Ares που εδρεύουν στην Αττάλεια της Τουρκίας. Σύμφωνα με το πρόγραμμα παραδόθηκαν δύο περιπολικά και ένα περιπολικό τύπου Ares 110 Hercules τα οποία για την πρόωσή τους φέρουν κινητήρες MTU και υδροπρωθητές Rolls-Royce Kamewa. Αλλα δύο περιπολικά, ένα τύπου Ares 75 και ένα Ares 110 Hercules θα παραδοθούν μέχρι τα τέλη του τρέχοντος έτους. Επίσης έχουν ολοκληρωθεί οι προκαταρκτικές εργασίες για τη ναυπήγηση του πρώτου περιπολικού τύπου Ares 150, το οποίο θα κατελκυστεί μέχρι τα τέλη του 2017. Η Rolls-Royce θα παραδώσει 46 κινητήρες και υδροπρωθητές συνολικού κόστους υψηλότερου των 16,8 εκατ ευρώ. Ωστόσο πρέπει να αναφερθεί ότι κατά τις δοκιμές του πρώτου περιπολικού παρουσιάστηκαν προβλήματα στο σύστημα πρόωσης, με αποτέλεσμα να ζητηθεί η παρέμβαση της Τουρκικής Ακτοφυλακής.

Γαλλία

Κατάρ

25 Οκτωβρίου

Η Διοίκηση Ακτοφυλακής του Κατάρ παρέλαβε τα πρώτα από τα συνολικά 17 περιπολικά περιπολικά τύπου Ares 75, τα οποία παρήγγειλε στα τουρκικά ναυπηγεία Ares. Τα περιπολικά αποτελούν σχεδίαση της βρετανικής BMT

16 Σεπτεμβρίου

Στις εγκαταστάσεις των γαλλικών ναυπηγείων DCNS κατελκύστηκε η πέμπτη φρεγάτα πολλαπλών ρόλων τύπου FREMM για λογαριασμό του Γαλλικού Ναυτικού. Η «Bretagne» αποτελεί μια εκ των έξι φρεγατών του τύπου που θα παραλάβει το Γαλλικό Ναυτικό μέχρι το 2019. Οι φρεγάτες τύπου FREMM έχουν επιλεγεί επίσης από την Ιταλία, το Μαρόκο και την Αί-

Τα αποκαλυπτήρια της FTI στην EURONAVALE 2016

γυπτο. Τον Ιανουάριο του 2014, οι Μαροκινοί παρέλαβαν τη φρεγάτα «Mohammed VI», ενώ οι Αιγύπτιοι τον Ιούνιο του 2015 παρέλαβαν την «Tahya Misr». Σημειώνεται ότι οι FREMM αποτελούν κοινό σχεδιαστικό προϊόν της DCNS σε συνεργασία με την ιταλική Fincantieri. Στην Γαλλία κωδικοποιούνται ως «κλάση Aquitaine» και στην Ιταλία ως «κλάση Bergamini». Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, το Ιταλικό Ναυτικό θα επιχειρεί με έξι FREMM γενικών καθηκόντων και τέσσερις με ειδικευση στον ανθυποβρυχιακό πόλεμο, ενώ το Γαλλικό Ναυτικό θα επιχειρεί με έξι ανθυποβρυχιακές και δύο με ειδικευση στον τομέα της αεράμυνας.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης της διακρατικής συνεργασίας στον τομέα της ναυπηγικής βιομηχανίας, οι Ιταλοί πρότειναν στους Γάλλους την εμπάθυση της συνεργασίας των δυο χωρών με επίκεντρο τις ναυπηγήσεις με τελικό στόχο τη δημιουργία του ναυτικού αντιστοίχου της «Airbus». Σύμφωνα με ρεπορτάζ της αμερικανικής αμυντικής επιθεώρησης «Defense News», κατά τη διάρκεια συνεδρίου του Κέντρου Διεθνών Σπουδών (Centro Studi Internazionali) που διεξήχθη στις 27 Σεπτεμβρίου στην Ρώμη, ζητήθηκε η συγκρότηση συμμαχίας με την DCNS, κάνοντας μάλιστα αναφορά στο «πνεύμα της Ευρώπης». Μάλιστα ο ναύαρχος Ματέο Μπισιέγκλια, επικεφαλής ναυτικών προμηθειών

του Ιταλικού GEN, άσκησε κριτική στην «κομματιασμένη» ευρωπαϊκή ναυπηγική βιομηχανία, τονίζοντας πως αντί να συνεργάζονται για την προώθηση των FREMM στο, εξωτερικό, οι δυο συνεταιίροι καταλήγουν να ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλον.

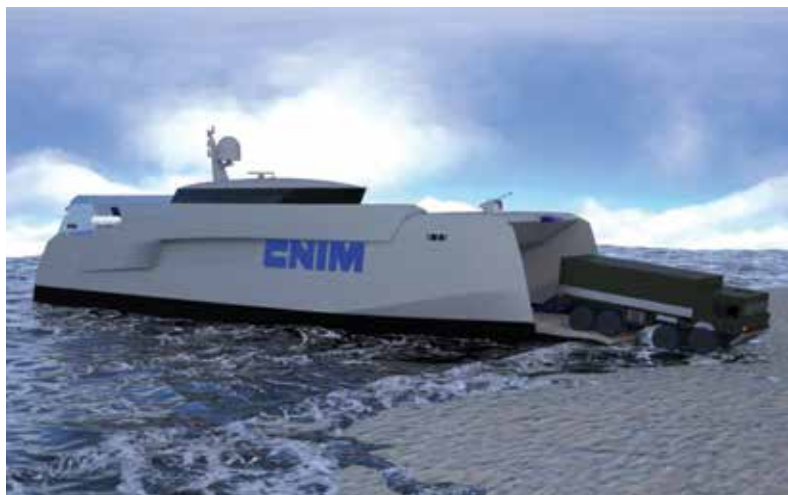
19 Οκτωβρίου

Στο πλαίσιο της διεθνούς έκθεσης ναυτικών συστημάτων EURONAVALE 2016 που διεξήχθη

στο Παρίσι, αποκαλύφθηκε το μοντέλο της νέας φρεγάτας πολλαπλών ρόλων FTI (Frégate de Taille Intermédiaire or Mid-Size Frigate), από τον υπουργό Άμυνας, Ζαν Ιβ Λε Ντριάν. Το γαλλικό Ναυτικό προγραμματίζει την απόκτηση πέντε νέων φρεγατών με έναρξη των παραδόσεων το 2023. Η νέα κλάση σχεδιάστηκε για την κάλυψη των νέων επιχειρησιακών αναγκών όπως αυτές διατυπώνονται στη Λευκή Βίβλο. Συνολικά προβλέπεται η ναυπήγηση 15 φρεγατών με σκοπό την αντικατάσταση των παλαιών τύπου La Fayette. Η FTI αντικατοπτρίζει τη νέα επιχειρησιακή φιλοσοφία, η οποία διαφέρει από τις γνωστές FREMM, όσο και τις τύπου Horizon, οι οποίες είναι εξειδικευμένες στον τομέα της αεράμυνας. Διαθέτοντας εκτόπισμα της τάξης των 4.000 τόνους και κατάλληλο αμυντικό εξοπλισμό οι FTI θα μπορούν να αντεπεξέρχονται ακόμη και στα πλέον απαιτητικά επιχειρησιακά περιβάλλοντα.

6 Νοεμβρίου

Η γαλλική Διεύθυνση Αμυντικών Προμηθειών (DGA: Direction Générale de l'Armement) προχώρησε στην ανάθεση συμβολαίου με σκοπό τη διάλυση των έξι παροπλισμένων πυρηνοκίνητων υποβρυχίων βαλλιστικών βλημάτων (SSBN) τύπου La Redoutable. Η DCNS θα εκτελέσει τα καθήκοντα του κυρίου αναδόχου ενώ οι υποκατασκευαστές θα αναλάβουν τη λήψη μέτρων προστασίας με σκοπό την αποτροπή ρύπανσης και τη διαχείριση των απορριμμάτων καθώς

Το L-CAT σε ψηφιακή αναπαράσταση.

και την αφαίρεση του αμιάντου.

Τα υποβρύχια του τύπου ναυπηγήθηκαν μεταξύ 1964 και 1982 και αντικαταστάθηκαν από τέσσερα υποβρύχια κλάσης Triomphant τα οποία εισήλθαν σε υπηρεσία μεταξύ 1997 και 2010. Πρώτο θα αποσυναρμολογηθεί και διαλυθεί το La Redoutable ξεκινώντας με την αφαίρεση του πυρηνικού αντιδραστήρα.

6 Νοεμβρίου

Μία εντυπωσιακή πρωτότυπη καινούρια έκδοση του αποβατικού καταμαράν L-CAT παρουσίασε η γαλλική CNIM (Constructions industrielles de la Méditerranée) κατά τη διάρκεια της EURONAVAL 2016.

Σε αντίθεση με την υφιστάμενη, η οποία σχεδιάστηκε για να επιχειρεί σε συνδυασμό με πλοία αμφιβίων επιχειρήσεων το οποίο διαθέτει δεξαμενή τύπου «ship-to-shore», η νέα έκδοση αναπτύχθηκε για να επιχειρεί αυτόνομα από ακτή σε ακτή («shore-to-shore») ή από επάκτια υποδομή (λιμένα, προβλήτα, κ.λπ.) προκειμένου να ανταποκριθεί στα νέα καθήκοντα διαθέτει μεγαλύτερη επιχειρησιακή εμβέλεια (800 ναυτικά μίλια με πλήρες φορτίο ή 1.000 ναυτικά μίλια χωρίς φορτίο), αυξημένη δυνατότητα μεταφοράς φορτίου (100 μετρικούς τόνους σε σχέση με τους 80 του L-CAT Ship-to-Shore), κατάστρωμα φόρτωσης εμβαδού

127 τετραγωνικών μέτρων καθώς και ίδια μέσα επικοινωνιών και αυτοπροστασίας (δύο τηλεχειριζόμενοι σταθμοί οπλισμού και θωράκιση στις κρίσιμες περιοχές). Το L-CAT Shore-to-Shore είναι εξοπλισμένο με το σύστημα διαχείρισης μάχης LYNCEA, ανάπτυξης της γαλλικής NEXEYA. Εκτός των αμφιβίων επιχειρήσεων, το L-CAT

Shore-to-Shore είναι ιδανικό για επιχειρήσεις παροχής βοήθειας σε φυσικές καταστροφές, εκκένωση πολιτών κ.α. Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει να το εξοπλίσει με το sonar συρόμενης διάταξης CAPTAS-1, παρέχοντας δυνατότητες εντοπισμού υποβρυχίων σε μικρότερου μεγέθους ναυτικά. Το L-CAT Shore-to-Shore επιτυγχάνει μέγιστη ταχύτητα 15 κόμβων με πλήρες φορτίο και 22 κόμβους κενό. Το μήκος του ανέρχεται σε 32,6 μέτρα (L-CAT Ship-to-Shore: 30 μέτρα), το πλάτος του στα 13,2 μέτρα (L-CAT Ship-to-Shore: 12,6 μέτρα), μέγιστο βύθισμα 2,35 μέτρα (κατά την προσγειώση είναι 0,95 μέτρα) και έχει δυνατότητα μεταφοράς 22 κυβικών μέτρων καυσίμου. Το Γαλλικό Ναυτικό επιχειρεί με τέσσερα L-CAT Ship-to-Shore, ενώ επιπλέον δύο μονάδες της ίδιας έκδοσης παραδόθηκαν πρόσφατα στο Ναυτικό της Αιγύπτου, προκειμένου να συνεπιχειρούν με τα δύο πλοία αμφιβίων επιχειρήσεων τύπου Mistral. Το φουτουριστικό L-CAT έχει προταθεί από την Marinette Marine (θυγατρική της Fincantieri) για το πρόγραμμα MSV(L) [Maneuver Support Vessel (Light)]: ελαφρύ σκάφος υποστήριξης ελιγμού) του Στρατού των ΗΠΑ, που αποσκοπεί στην αντικατάσταση του στόλου των πεπαλαιωμένων αποβατικών μηχανοκινήτων Landing Craft Mechanized (LCM-8).

Αυτοί που έφυγαν

Αποστρατείες

Εκδηλώσεις - Αποστολές

Ανακοινώσεις Τύπου

Νέες Εκδόσεις

Συνδρομές

Δελτίο Ενημέρωσης

Υποναύαρχος (Ι) ε.α.

Νικόλαος Κατσούλος ΠΝ

Απεβίωσε την 3η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1926 στο Ν. Αρκαδίας. Το 1947 εισήλθε στη Στρατιωτική Ιατρική Σχολή, το 1952 ονομάστηκε Ανθυπίατρος, το 1953 μετετάγη στο Β.Ν. ως Σημαιοφόρος Ιατρός και προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1957 σε Υποπλοίαρχο, το 1966 σε Πλωτάρχη, το 1969 σε Αντιπλοίαρχο, το 1975 σε Πλοίαρχο, το 1979 σε Αρχιπλοίαρχο, το 1982 σε Υποναύαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Υποναύαρχος (Ι) ε.α.

Κωνσταντίνος Ζής ΠΝ

Απεβίωσε την 16η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1930 στο Ν. Σερρών. Το 1947 εισήλθε στη Δύναμη του Λόχου Μαθητών της Στρατιωτικής Ιατρικής Σχολής, το 1954 ονομάστηκε Ανθυπίατρος, το 1955 μετετάγη στο Β.Ν. ως Σημαιοφόρος Ιατρός και προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1961 σε Υποπλοίαρχο, το 1966 σε Πλωτάρχη, το 1970 σε Αντιπλοίαρχο, το 1979 σε Πλοίαρχο, το 1983 σε Αρχιπλοίαρχο, το 1984 σε Υποναύαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Υποναύαρχος (Ο) ε.α

Κωνσταντίνος Βαρελάς ΠΝ

Απεβίωσε την 15η Νοεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1932 στην Αθήνα. Το 1955 εισήλθε στη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Οικονομικών, το 1956 αποφοίτησε ευδοκίμως, το 1958 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1962 σε Υποπλοίαρχο, το 1969 σε Πλωτάρχη, το 1974 σε Αντιπλοίαρχο, το 1981 σε Πλοίαρχο, το 1985 σε Αρχιπλοίαρχο και Υποναύαρχο και το 1993 τέθηκε σε αποστρατεία.

Υποναύαρχος (Ο) ε.α.

Λεωνίδας Γιαλλελής ΠΝ

Απεβίωσε την 29η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1942 στο Ν. Μεσσηνίας. Το 1964 εισήλθε στο ΠΝ ως Δόκιμος Σημαιοφόρος Οικονομικός,

επιτυχών σε διενεργηθέντα διαγωνισμό στη σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Οικονομικών. Το 1968 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1971 σε Υποπλοίαρχο, το 1976 σε Πλωτάρχη, το 1982 σε Αντιπλοίαρχο, το 1988 σε Πλοίαρχο, το 1993 σε Αρχιπλοίαρχο, το 1995 σε Υποναύαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Αρχιπλοίαρχος (Μ) ε.α.

Αντώνιος Κακαράς ΠΝ

Απεβίωσε την 7η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1945 στο Ν. Φωκίδος. Το 1962 εισήλθε στη ΣΝΔ, το 1966 αποφοίτησε ως Σημαιοφόρος Μηχανικός, το 1970 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1974 σε Υποπλοίαρχο, το 1978 σε Πλωτάρχη, το 1983 σε Αντιπλοίαρχο, το 1989 σε Πλοίαρχο, το 1990 σε Αρχιπλοίαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Πλοίαρχος ε.ε

Αριστείδης Παπαποστόλου ΠΝ

Απεβίωσε την 8η Νοεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1966 στην Αθήνα. Το 1983 εισήλθε στη ΣΝΔ, το 1987 αποφοίτησε ως Σημαιοφόρος Μάχιμος, το 1990 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1994 σε Υποπλοίαρχο, το 1999 σε Πλωτάρχη, το 2005 σε Αντιπλοίαρχο και το 2013 σε Πλοίαρχο. Τον τελευταίο χρόνο υπηρετούσε στο ΓΕΝ/ΔΚΒ.

Πλοίαρχος (Ν) ε.α

Βασιλική Μαζανίτου ΠΝ

Απεβίωσε την 31η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1926 στο Ν. Ιωαννίνων. Το 1949 εισήλθε στο Σώμα Α/Ν του Στρατού με το βαθμό της Εφ. αδελφής Β΄ τάξεως, το 1953 της απενεμήθη ο βαθμός της Εφ. Ανθυπολοχαγού, το 1954 μονιμοποιήθηκε στο Στράτευμα και στο Σώμα Αξιωματικών αδελφών Νοσοκόμων με τον βαθμό της αδελφής Α΄ τάξεως (Ανθυπολοχαγού), το 1957 προήχθη σε Υπολοχαγό, το 1959 μετετάγη στο Β. Ναυτικό με το βαθμό της Ανθυποπλοίαρχου, το 1966 προήχθη σε Υποπλοίαρχο, το 1970 σε

Πλωτάρχη, το 1980 προήχθη στο βαθμό της Διευθύνουσας (Πλοίαρχος) και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος ε.α.

Δημήτριος Στάθης ΠΝ

Απεβίωσε την 1η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1930 στα Κύθηρα Ν. Αττικής. Το 1947 εισήλθε στη ΣΝΔ, το 1952 αποφοίτησε ως Σημαιοφόρος Μάχιμος, το 1955 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1959 σε Υποπλοίαρχο, το 1965 σε Πλωτάρχη, το 1968 σε Αντιπλοίαρχο και το 1980 τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος ε.α.

Σωτήριος Σωτηρόπουλος ΠΝ

Απεβίωσε την 28η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1936 στην Αθήνα. Το 1953 εισήλθε στη ΣΝΔ, το 1957 αποφοίτησε ως Σημαιοφόρος Μάχιμος, το 1960 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1966 σε Υποπλοίαρχο, το 1969 σε Πλωτάρχη, το 1974 σε Αντιπλοίαρχο και το 1979 τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος ε.α.

Γεράσιμος Ανδρικόπουλος ΠΝ

Απεβίωσε την 7η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1959 στο Ν. Κορινθίας. Το 1977 εισήλθε στη ΣΝΔ, το 1981 αποφοίτησε ως Σημαιοφόρος Μάχιμος, το 1984 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1988 σε Υποπλοίαρχο, το 1993 σε Πλωτάρχη, το 1997 σε Αντιπλοίαρχο και το 2000 τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος (Μ) ε.α.

Στέφανος Θωμάκος ΠΝ

Απεβίωσε την 16η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1954 στο Ν. Λακωνίας. Το 1973 εισήλθε στη ΣΝΔ, το 1977 αποφοίτησε ως Σημαιοφόρος Μηχανικός, το 1980 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1984 σε Υποπλοίαρχο, το 1989 σε Πλωτάρχη, το 1991 σε Αντιπλοίαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Χαράλαμπος Παναγιωτόπουλος ΠΝ

Απεβίωσε την 17η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1927 στο Ν. Ηλείας. Το 1949 κατετάγη

στο ΠΝ ως Δίοπος εθελοντής (Ρ/Ε), το 1950 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1953 προήχθη σε Υποκελευστή Α΄, το 1957 σε Κελευστή, το 1961 σε Αρχικελευστή, το 1969 σε Σημαιοφόρο, το 1971 σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1974 σε Υποπλοίαρχο, το 1979 σε Πλωτάρχη, το 1982 σε Αντιπλοίαρχο και το 1983 τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Δημήτριος Πούλος ΠΝ

Απεβίωσε την 4η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1931 στο Ν. Αττικής. Το 1948 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης Μαθητής Τεχνίτης, το 1951 ονομάστηκε Ναύτης Α΄ (ΧΑΛΚ), το 1953 προήχθη σε Δίοπο, το 1956 σε Υποκελευστή Β΄, το 1965 σε Κελευστή, το 1970 σε Ανθυπασπιστή, το 1974 σε Σημαιοφόρο, το 1977 σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1981 σε Υποπλοίαρχο, το 1983 σε Πλωτάρχη και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Στυλιανός Σιδέρης ΠΝ

Απεβίωσε την 31η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1933 στο Ν. Αττικής. Το 1947 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναυτόπαις, το 1950 ονομάστηκε Ναύτης Β΄ πρότακτος (ΣΗΜ), το 1951 προήχθη σε Δίοπο, το 1954 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1958 προήχθη σε Υποκελευστή Α΄, το 1962 σε Κελευστή, το 1966 σε Αρχικελευστή, το 1968 σε Σημαιοφόρο, το 1971 σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1975 σε Υποπλοίαρχο, το 1981 σε Πλωτάρχη, το 1982 σε Αντιπλοίαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Βαρθής Λαντζουράκης ΠΝ

Απεβίωσε την 29η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1941 στο Ν. Ηρακλείου. Το 1958 κατετάγη στο ΠΝ ως Μαθητής Τεχνίτης, το 1962 ονομάστηκε Δίοπος (Η/Τ), το 1966 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1969 σε Επικελευστή, το 1972 σε Αρχικελευστή, το 1978 σε Ανθυπασπιστή, το 1984 σε Σημαιοφόρο, το 1987 σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1988 σε Υποπλοίαρχο, το 1989 σε Πλωτάρχη, το 1993 σε Αντιπλοίαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Αντιπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Εμμανουήλ Δαναλιός ΠΝ

Απεβίωσε την 24η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1943 στο Ν. Αττικής. Το 1958 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναυτόπαις, το 1961 ονομάσθηκε Δίποπος (ΜΗΧ), το 1964 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1967 σε Επικελευστή, το 1971 σε Αρχικελευστή, το 1977 σε Ανθυπασπιστή, το 1982 σε Σημαιοφόρο, το 1985 σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1987 σε Υποπλοίαρχο, το 1990 σε Πλωτάρχη - Αντιπλοίαρχο και το 1991 τέθηκε σε αποστρατεία.

Πλωτάρχης (Ε) ε.α

Νικόλαος Μέλλος ΠΝ

Απεβίωσε την 2α Νοεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1932 στο Ν. Αρκαδίας. Το 1947 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναυτόπαις, το 1950 ονομάσθηκε Ναύτης Β΄ πρότακτος (ΠΥΡ) και τον ίδιο χρόνο Ναύτης Α΄ (Η/Λ), το 1951 ονομάσθηκε Δίποπος, το 1954 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1957 σε Υποκελευστή Α΄, το 1961 σε Κελευστή, το 1965 σε Αρχικελευστή, το 1969 σε Σημαιοφόρο, το 1971 σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1974 σε Υποπλοίαρχο, το 1979 σε Πλωτάρχη και το 1980 τέθηκε σε αποστρατεία.

Πλωτάρχης (Ε) ε.α.

Σπυρίδων Κοσκινιάς ΠΝ

Απεβίωσε την 15η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1940 στη ν. Κέρκυρα. Το 1958 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης (ΜΟΥΣ), το 1966 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1969 προήχθη σε Επικελευστή, το 1972 σε Αρχικελευστή, το 1978 σε Ανθυπασπιστή, το 1984 σε Σημαιοφόρο, το 1987 σε Ανθυποπλοίαρχο - Υποπλοίαρχο, το 1991 σε Πλωτάρχη και το 1992 τέθηκε σε αποστρατεία.

Πλωτάρχης (Ε) ε.α.

Ιωάννης Γκουσέτης ΠΝ

Απεβίωσε την 14η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1952 στο Ν. Αττικής. Το 1968 εισήλθε στη ΣΔΥΤΕΝ ως Δόκιμος Υπαξιωματικός, το 1971 προήχθη σε Δόκιμο Κελευστή (ΕΦΑΡ), το 1973 σε Κελευστή, το 1976 σε Επικελευστή, το 1979 σε Αρχικελευστή, το 1985 σε Ανθυπασπιστή, το 1989 σε Σημαιοφόρο, το 1992 σε

Ανθυποπλοίαρχο, το 1996 σε Υποπλοίαρχο, το 2000 σε Πλωτάρχη και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Υποπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Αντώνιος Αλβέρτος ΠΝ

Απεβίωσε την 29η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1929 στο Ν. Αττικής. Το 1946 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης Μαθητής Τεχνίτης, το 1948 ονομάσθηκε Ναύτης Α΄ (Τ/ΠΒ), το 1950 προήχθη σε Δίποπο, το 1954 σε Υποκελευστή Β΄, το 1957 σε Υποκελευστή Α΄, το 1962 σε Κελευστή, το 1966 σε Αρχικελευστή, το 1968 σε Σημαιοφόρο, το 1972 σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1979 σε Υποπλοίαρχο και το 1980 τέθηκε σε αποστρατεία.

Υποπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Γεώργιος Μαρόπουλος ΠΝ

Απεβίωσε την 14η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1930 στο Ν. Αττικής. Το 1946 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης Β΄ και τον ίδιο χρόνο ονομάσθηκε Ναύτης Α΄ (ΕΦΑΡ), το 1951 προήχθη σε Δίποπο, το 1955 σε Υποκελευστή Β΄, το 1956 σε Υποκελευστή Α΄, το 1960 σε Κελευστή, το 1964 σε Αρχικελευστή, το 1968 σε Σημαιοφόρο, το 1971 σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1974 σε Υποπλοίαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Υποπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Παναγιώτης Καλομπράτσος ΠΝ

Απεβίωσε την 23η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1934 στο Ν. Θεσσαλονίκης. Το 1956 κατετάγη στο ΠΝ ως ναύτης στρατεύσιμος, το 1956 ονομάσθηκε Επίκουρος Σημαιοφόρος Οικονομικός, το 1968 προήχθη σε Ανθυποπλοίαρχο, το 1991 σε Υποπλοίαρχο και το 1993 τέθηκε σε αποστρατεία.

Υποπλοίαρχος (Ε) ε.α.

Αθανάσιος Κυριόπουλος ΠΝ

Απεβίωσε την 11η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1945 στο Ν. Μεσσηνίας. Το 1960 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναυτόπαις, το 1964 ονομάσθηκε Δίποπος (ΔΙΑΧ), το 1967 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1970 σε Επικελευστή, το 1973 σε Αρχικελευστή, το 1979 σε Ανθυπα-

σπιστή, το 1984 σε Σημαιοφόρο, το 1987 σε Ανθυποπλοίαρχο - Υποπλοίαρχο και το 1989 τέθηκε σε αποστρατεία.

**Υποπλοίαρχος (Ε) ε.α.
Σπυρίδων Κλούδας ΠΝ**

Απεβίωσε την 1η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1946 στη ν. Κέρκυρα. Το 1961 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναυτόπαις, το 1964 ονομάσθηκε Δίοπος (ΜΗΧ), το 1967 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1970 σε Επικελευστή, το 1973 σε Αρχικελευστή, το 1979 σε Ανθυπασπιστή, το 1985 σε Σημαιοφόρο, το 1988 σε Ανθυποπλοίαρχο - Υποπλοίαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

**Ανθυποπλοίαρχος (Ε) ε.α.
Ιωάννης Ασπιώτης ΠΝ**

Απεβίωσε την 3η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1932 στη ν. Κέρκυρα. Το 1948 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης Μαθητής (Τ/ΠΥΡ), το 1950 ονομάσθηκε Ναύτης Α΄, το 1952 προήχθη σε Δίοπο, το 1959 σε Υποκελευστή Α΄, το 1964 σε Κελευστή, το 1968 σε Ανθυπασπιστή, το 1974 σε Σημαιοφόρο, το 1977 σε Ανθυποπλοίαρχο και το 1979 τέθηκε σε αποστρατεία.

**Ανθυποπλοίαρχος (ΦΑΡ) ε.α.
Θεοφάνης Ευαγγέλου ΠΝ**

Απεβίωσε την 13η Νοεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1932 στον Ν. Πρεβέζης. Το 1959 κατετάγη προσωρινώς ως μαθητευόμενος Δίοπος Φάρων στη Φαρική Βάση και το 1960 κατετάγη οριστικώς ως Μόνιμος Δίοπος, το 1963 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1968 σε Κελευστή, το 1971 σε Αρχικελευστή, το 1977 σε Ανθυπασπιστή, το 1984 σε Σημαιοφόρο, το 1987 σε Ανθυποπλοίαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

**Ανθυποπλοίαρχος (Ε) ε.α.
Γεώργιος Γκλίστης ΠΝ**

Απεβίωσε την 28η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1935 στο Ν. Αττικής. Το 1950 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης Μαθητής (ΛΕΒ), το 1952 ονομάσθηκε Ναύτης Α΄, το 1954 προήχθη σε Δίοπο, το 1959 σε Υποκελευστή Β΄, το 1962 σε Υποκελευστή Α΄, το 1966 σε

Κελευστή, το 1970 σε Ανθυπασπιστή, το 1974 σε Σημαιοφόρο, το 1977 σε Ανθυποπλοίαρχο και το 1980 τέθηκε σε αποστρατεία

**Ανθυποπλοίαρχος (Ε) ε.α.
Σταμάτιος Φραγκίσκος ΠΝ**

Απεβίωσε την 29η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1937 στο Ν. Ευβοίας. Το 1951 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναυτόπαις, το 1955 ονομάσθηκε Δίοπος (ΑΡΜ), το 1958 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1962 σε Υποκελευστή Α΄, το 1966 σε Αρχικελευστή, το 1969 σε Ανθυπασπιστή, το 1974 σε Σημαιοφόρο, το 1977 σε Ανθυποπλοίαρχο και το 1979 τέθηκε σε αποστρατεία.

**Ανθυποπλοίαρχος (Ε) ε.α.
Ιωάννης Λαδής ΠΝ**

Απεβίωσε την 9η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1942 στο Ν. Λακωνίας. Το 1963 κατετάγη στο ΠΝ ως Υποκελευστής Β΄ (ΑΡΧ), το 1967 προήχθη σε Υποκελευστή Α΄, το 1970 σε Αρχικελευστή, το 1977 σε Ανθυπασπιστή, το 1981 σε Σημαιοφόρο, το 1984 σε Ανθυποπλοίαρχο και το 1989 τέθηκε σε αποστρατεία.

**Ανθυποπλοίαρχος (Ε) ε.α.
Βασίλειος Γκίκας ΠΝ**

Απεβίωσε την 1η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1942 στο Ν. Αττικής. Το 1957 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναυτόπαις, το 1960 ονομάσθηκε Δίοπος (ΤΗΛ), το 1963 προήχθη σε Υποκελευστή Β΄, το 1967 σε Υποκελευστή Α΄, το 1970 σε Αρχικελευστή, το 1976 σε Ανθυπασπιστή, το 1982 σε Σημαιοφόρο, το 1985 σε Ανθυποπλοίαρχο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

**Ανθυποπλοίαρχος (Ε) ε.α.
Χρήστος Κουζέλης ΠΝ**

Απεβίωσε την 12η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1943 στο Ν. Αιτωλοακαρνανίας. Το 1960 κατετάγη στο ΠΝ ως Μαθητής Τεχνίτης (ΛΕΜΒ), το 1964 ονομάσθηκε Δίοπος, το 1967 προήχθη σε Κελευστή, το 1971 σε Επικελευστή, το 1974 σε Αρχικελευστή, το 1980 σε Ανθυπασπιστή, το 1984 σε Σημαιοφόρο, το 1989 σε Ανθυποπλοίαρχο και το 1990 τέθηκε σε αποστρατεία.

Σημαιοφόρος (Ε) ε.α.

Ευάγγελος Κομνηνός ΠΝ

Απεβίωσε την 16η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1934 στο Ν. Αττικής. Το 1961 κατετάγη στο ΠΝ ως Υποκελευστής Β΄ (ΜΗΧ), το 1966 προήχθη σε Υποκελευστή Α΄, το 1969 σε Αρχικελευστή, το 1974 σε Ανθυπασπιστή, το 1978 σε Σημαιοφόρο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Σημαιοφόρος (Ε) ε.α.

Χαράλαμπος Κωστομοίρης ΠΝ

Απεβίωσε την 16η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1940 στο Πολιχνίτο ν. Λέσβου. Το 1958 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης, το 1961 προήχθη σε Δίοπο (Α/Υ), το 1965 σε Υποκελευστή Α΄, το 1968 σε Υποκελευστή Β΄, το 1971 σε Αρχικελευστή, το 1977 σε Ανθυπασπιστή, το 1978 σε Σημαιοφόρο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Σημαιοφόρος (Ε) ε.α.

Κωνσταντίνος Βασιλικός ΠΝ

Απεβίωσε την 15η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1944 στην Αθήνα. Το 1957 κατετάγη στον Πόρο ως Ναυτόπαις, το 1960 ονομάσθηκε Δίοπος (ΜΗΧ), το 1963 προήχθη σε Υποκελευστή Α΄, το 1964 σε Υποκελευστή Β΄, το 1968 σε Επικελευστή, το 1971 σε Αρχικελευστή, το 1977 σε Ανθυπασπιστή, το 1980 σε Σημαιοφόρο και τον ίδιο χρόνο τέθηκε σε αποστρατεία.

Σημαιοφόρος (Ε) ε.ε.

Δημήτριος Λαδάκης ΠΝ

Απεβίωσε την 7η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1976 στη ν. Χίο. Το 1996 εισήλθε στη ΣΜΥΝ, το 1998 ονομάσθηκε Κελευστής, το 2001 προήχθη σε Επικελευστή, το 2004 σε Αρχικελευστή, το 2010 σε Ανθυπασπιστή, το 2015 σε Σημαιοφόρο. Τον τελευταίο χρόνο υπηρετούσε στη ΝΣ/ΔΝΟ.

Ανθυπασπιστής (ΜΟΥΣ) ε.α.

Νικόλαος Αθανασόπουλος ΠΝ

Απεβίωσε την 24η Σεπτεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1969 στο Ν. Μεσσηνίας. Το 1988 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης, το 1989

ονομάσθηκε Δίοπος (ΜΟΥΣ), το 1991 προήχθη σε Κελευστή, το 1994 σε Επικελευστή, το 1998 σε Αρχικελευστή, το 2005 σε Ανθυπασπιστή και το 2014 τέθηκε σε αποστρατεία.

Αρχικελευστής (ΗΝ/ΔΒ) ε.α.

Νικόλαος Κουτσοδήμος ΠΝ

Απεβίωσε την 3η Αυγούστου 2016. Γεννήθηκε το 1959 στο Ν. Αττικής. Το 1973 κατετάγη στο ΠΝ ως μαθητής Τεχνίτης, το 1977 ονομάσθηκε Δόκιμος Κελευστής (ΗΝ/ΔΒ), το 1979 προήχθη σε Κελευστή, το 1983 σε Επικελευστή, το 1986 σε Αρχικελευστή και το 1990 τέθηκε σε αποστρατεία.

Κελευστής (Τ/ΠΒ) ε.ε.

Ευστάθιος Λιόντος

Απεβίωσε την 21η Οκτωβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1977 στο Ν. Ιωαννίνων. Το 2003 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης, το 2004 προήχθη σε Δίοπο και το 2009 σε Κελευστή. Τον τελευταίο χρόνο υπηρετούσε στο ΤΠΚ «ΞΕΝΟΣ».

Κελευστής (ΗΛ/ΗΤ) ε.ε.

Νικόλαος Λασκαρίδης

Απεβίωσε την 9η Νοεμβρίου 2016. Γεννήθηκε το 1980 στην Αθήνα. Το 2003 κατετάγη στο ΠΝ ως Ναύτης, το 2004 προήχθη σε Δίοπο, το 2009 σε Κελευστή. Τον τελευταίο χρόνο υπηρετούσε στο ΓΕΝ/ΔΚΒ.

**Εκ μέρους του Πολεμικού Ναυτικού
εκφράζονται τα πιο ειλικρινή
συλλυπητήρια**

**προς τις οικογένειες και τους συγγενείς
των εκλιπόντων.**

**Ευχόμεθα ο Πανάγαθος να τους
προσφέρει παρηγορία και δύναμη ψυχής.**

ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΙΕΣ

ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΙΕΣ

- Τέθηκε σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία ο **Πλοίαρχος Υγειονομικού / Ιατρός** Βαϊτσος Τελεμένης

- Προήχθη στο βαθμό του **Πλοίαρχου** και τέθηκε σε αποστρατεία μετά από αίτησή του ο **Αντιπλοίαρχος Μάχιμος** Δημήτριος Ραφτογιάννης

- Τέθηκε σε αποστρατεία, μετά από αίτησή του, ο **Αντιπλοίαρχος Μάχιμος** Ιωάννης Βόρδος

- Προήχθησαν στο βαθμό του **Αντιπλοίαρχου** και τέθηκαν σε αποστρατεία μετά από αίτησή τους οι παρακάτω **Πλωτάρχες (Ε)**: Θεόδωρος Αρβανίτης, Θεόδωρος Ρέτζης

- Τέθηκε σε αποστρατεία, μετά από αίτησή του, ο **Πλωτάρχης Μηχανικός** Θωμάς Λιόντος

- Τέθηκε σε αποστρατεία μετά από αίτησή του ο **Πλωτάρχης (Ε)**: Παναγιώτης Μόσχος

- Προήχθησαν στο βαθμό του **Πλωτάρχη** και τέθηκαν σε αποστρατεία μετά από αίτησή τους οι παρακάτω **Υποπλοίαρχοι (Ε)**: Ιωάννης Νεοφώτιστος, Χρυστίνα Πανακάκη, Εμμανουέλα Παπαδάκη, Ηλέκτρα Τσάπαλη, Ελευθερία Παπαφραντζέσκου, Ελένη Καραχάλιου, Βασιλική Ίσαρη, Ελένη Δέτσι, Αγγελική Λυμπέρη, Δέσποινα Καρδιόλακα

- Τέθηκε σε αποστρατεία, μετά από αίτησή της, η **Υποπλοίαρχος Υγειονομικού / Νοσηλευτικής** Θεοδώρα Καλατζή

- Τέθηκαν σε αποστρατεία, μετά από αίτησή τους, οι παρακάτω **Ανθυποπλοίαρχοι (Ε)**: Παναγιώτης Μπεσσής, Πέτρος Αλεξόπουλος

- Τέθηκε σε αποστρατεία, μετά από αίτησή του, ο **Σημαιοφόρος (Ε)** Γεώργιος Κωνσταντούλης

- Τέθηκε σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία ο **Σημαιοφόρος (ΜΟΥΣ)** Ανδρέας Τραιιοφόρος

- Τέθηκαν σε αποστρατεία, μετά από αίτησή τους, οι παρακάτω **Ανθυπασπιστές**: Παναγιώτης Δαλάκας (ΜΗΧ), Ελισάβετ Αιβατόγλου (ΤΗΛ), Ιωάννα Λάκα (ΔΙΑΧ/Χ), Δημήτριος Βάρδας (ΗΛ/ΗΤ), Ιωάννης Νικολάου (ΜΗΧ), Δέσποινα Ελευθερίου (ΔΙΑΧ-Χ/Τ), Παρασκευή Αλειφτήρα (ΤΗΛ)

- Προήχθησαν στο βαθμό του **Ανθυπασπιστή** και τέθηκαν σε αποστρατεία μετά από αίτησή τους οι παρακάτω **Αρχικελευστές ΕΜΘ**: Νικόλαος Κουλιανός (ΗΝ/ΔΒ), Αθανάσιος Φωκάς (ΘΑΛ), Παναγιώτης Κωνσταντόπουλος (ΔΙΑΧ)

- Τέθηκε σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία ο **Αρχικελευστής (Τ/ΜΕΚ)** Σπυρίδων Τσινούκας

- Προήχθη στο βαθμό του **Αρχικελευστή** και τέθηκε σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία ο **Επικελευστής ΕΜΘ (ΜΗΧ)** Κυριάκος Παπαδόδημας

- Προήχθη στο βαθμό του **Αρχικελευστή** και τέθηκε σε αποστρατεία μετά από αίτησή του, ο **Επικελευστής ΕΜΘ (ΣΗΜ)** Θεόδωρος Πιτσιρίκος

- Τέθηκε σε αποστρατεία, μετά από αίτησή του, ο **Επικελευστής ΕΜΘ (Τ/ΠΒ)** Ευστράτιος Κουρεμπής

- Προήχθησαν στο βαθμό του **Επικελευστή** και τέθηκαν σε αποστρατεία μετά από αίτησή τους, οι παρακάτω **Κελευστές ΕΠΟΠ**: Βασίλειος Βασιλειάδης (ΗΛ/ΗΤ), Παναγιώτης Παπαβασιλείου (Τ/ΠΒ)

- Τέθηκε σε αποστρατεία μετά από αίτησή του, ο **Κελευστής (Τ/ΟΠΛ/ΠΒ)** Ευάγγελος Γοργομάτης

- Τέθηκε σε αποστρατεία μετά από αίτησή του, ο **Κελευστής ΕΠ.ΟΠ (Τ/ΜΗΧ/ΜΕΚ)** Παύλος Καράϊ

1. Συμμαχικές – Διακρατικές Ασκήσεις

□ Την 4η Αυγούστου 2016 το Α/Γ «ΧΙΟΣ», στο πλαίσιο συμμετοχής του στο ΘΕΠ της ΣΜΥΝ, εκτέλεσε συνεκπαίδευση PASSEX με το πλοίο FPB 42 του ΠΝ Κροατίας στις προσβάσεις λιμένος Σπλιτ.

□ Την 8η Αυγούστου 2016 το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», στο πλαίσιο συμμετοχής του στο ΘΕΠ της ΣΝΔ, εκτέλεσε συνεκπαίδευση PASSEX με το πλοίο Κ/Β MACELLARIU του ΠΝ Ρουμανίας στις προσβάσεις λιμένος Κωσταντζας.

□ Την 10η Αυγούστου 2016 το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», στο πλαίσιο συμμετοχής του στο ΘΕΠ της ΣΝΔ, εκτέλεσε συνεκπαίδευση PASSEX με το πλοίο ΝΘΗ BS TSIBAR 32 του ΠΝ Βουλγαρίας, στις προσβάσεις λιμένος Κωσταντζας.

□ Την 11η Αυγούστου 2016 το Α/Γ «ΧΙΟΣ», στο πλαίσιο συμμετοχής του στο ΘΕΠ της ΣΜΥΝ, εκτέλεσε συνεκπαίδευση PASSEX με πλοία Αλβανικού ΠΝ σε λιμένα Δυρραχίου.

□ Την 18η Αυγούστου 2016 το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», στο πλαίσιο συμμετοχής του στο ΘΕΠ της ΣΝΔ, συμμετείχε σε Άσκηση Ε-Δ 'ΣΑΛΑΜΙΣ 1/06' (SAREX) με συμμετοχή ΕΚΣΕΔ Λάρνακας και ενός (1) Ε/Π SAR AW-139.

□ Την 22α Αυγούστου 2016 το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», στο πλαίσιο συμμετοχής του στο ΘΕΠ της ΣΝΔ, εκτέλεσε συνεκπαίδευση PASSEX με το πλοίο ΤΠΚ YAFFA του ΠΝ Ισραήλ.

□ Την 9η Σεπτεμβρίου 2016, το ΝΘΗ «ΕΥΡΩΠΗ» απέπλευσε από ΝΣ, στο πλαίσιο συμμετοχής του στη συμμαχική άσκηση Ναρκοπολέμου ' 'OLIVES NOIRES' ' η οποία διεξήχθη στη θαλάσσια περιοχή της Νοτιοανατολικής Γαλλίας (Κόλπος Λεόντων) από 16 έως 30 Σεπ, με συμμετοχή μονάδων Γαλλίας, Γερμανίας, Ισπανίας και πλοίων δύναμης SNMCMG-2 (ΠΓΥ «ΑΛΙΑΚΜΩΝ» Γερμανικό ΝΘΗ FULDA και το Τουρκικό ΝΘΗ AMASRA).

□ Την 15η Σεπτεμβρίου 2016, το Φ/Γ «ΣΠΕΤΣΑΙ», εκτέλεσε συνεκπαίδευση PASSEX με τη Νατοϊκή δύναμη SNMG-2(πλοία ομάδος 2), η οποία αποτελούνταν από τα ΗΜCS CHARLOTTETOWN και ITS FASAN, στην περιοχή των Κυκλάδων.

□ Από 03 έως 21 Οκτωβρίου 2016 το ΝΘΗ «ΕΥΡΩΠΗ» συμμετείχε στη Επιχειρησιακή Εκπαίδευση/Αξιολόγηση MAREVAL, η οποία διεξάγεται στη LA SPETZIA (ΙΤΑΛΙΑ) από μέλη του Ιταλικού Πολεμικού Ναυτικού.

□ Την 26 Οκτωβρίου 2016, το ΠΓΥ «ΑΛΙΑΚΜΩΝ» συμμετείχε σε συνεκπαίδευση PASSEX μεταξύ της SNMCMG 2, πλοίου Ισπανικού Ναυτικού ESPS INFANTA CRISTINA και πλοίου Τυνησιακού Ναυτικού ΤΠΚ LA GALITE , σε προσβάσεις λιμένα La Goulette

2. Επισκέψεις Ξένων Αντιπροσωπειών

□ Από 20 έως 26 Οκτωβρίου 2016, ο Αρχηγός Ενόπλων Δυνάμεων του Κουβέιτ, συνοδευόμενος από τους Αρχηγούς Ναυτικού και Αεροπορίας, επισκέφτηκε το ΓΕΕΘΑ. Στο πλαίσιο της επίσκεψης ο Αρχηγός ΓΕΝ, την 24η Οκτωβρίου, συναντήθηκε με τον Κουβεϊτιανό ομόλογο του στο ΓΕΝ, για θέματα συνεργασίας μεταξύ των δύο Ναυτικών.

3. Συμμαχικές – Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

α. Επιχείρηση UNIFIL MAROPS

□ Από 27 Ιουλίου έως 29 Αυγούστου 2016, το ΤΠΚ «ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ» συμμετείχε στην επιχείρηση ' 'UNIFIL MAROPS' ', στη θαλάσσια περιοχή Λιβάνου. Την 29η Αυγούστου αντικαταστάθηκε στην εν λόγω επιχείρηση από το ΤΠΚ «ΣΙΜΙΤΖΟΠΟΥΛΟΣ». Τα δύο πλοία κατά το πλου τους από και προς ΝΣ αντίστοιχα συνέδραμαν παράλληλα στην επιχείρηση ' 'ACTIVE ENDEAVOUR' ' σε ρόλο ' 'Associated Support' '.

□ Από 29 Αυγούστου έως 30 Σεπτεμβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΣΙΜΙΤΖΟΠΟΥΛΟΣ» συμμετείχε στην επιχείρηση «UNIFIL MAROPS», στη θαλάσσια περιοχή

Λιβάνου. Την 30η Σεπτεμβρίου αντικαταστάθηκε στην εν λόγω επιχείρηση από το ΤΠΚ «ΡΙΤΣΟΣ». Τα δύο πλοία κατά το πλου τους από και προς ΝΣ αντίστοιχα συνέδραμαν παράλληλα στην επιχείρηση ‘‘ACTIVE ENDEAVOUR’’ σε ρόλο ‘‘Associated Support’’.

□ Από 28 Σεπτεμβρίου έως 3 Νοεμβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΡΙΤΣΟΣ» συμμετείχε στην επιχείρηση ‘‘UNIFIL MAROPS’’, στη θαλάσσια περιοχή Λιβάνου. Την 3η Νοέμβριου αντικαταστάθηκε από το ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ». Τα δύο πλοία κατά το πλου τους από και προς ΝΣ αντίστοιχα συνέδραμαν παράλληλα στην επιχείρηση ‘‘ACTIVE ENDEAVOUR’’ σε ρόλο ‘‘Associated Support’’.

□ Από 03 Νοέμβριου 2016 το ΤΠΚ «ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ» συμμετέχει στην επιχείρηση ‘‘UNIFIL MAROPS’’, στη θαλάσσια περιοχή Λιβάνου.

β. Επιχείρηση ‘‘ACTIVE ENDEAVOUR’’ (OAE)

□ Το ΠΝ συμμετέχει στην επιχείρηση OAE με 1 ΤΠΚ ή Κ/Φ καθ’ όλο το έτος (με έδρα το ΝΣ υπό 12ωρη ετοιμότητα).

Συμμετέχουσες μονάδες:

□ Από 01 Αυγούστου έως 30 Νοεμβρίου 2016, με το ΤΠΚ «ΜΠΛΕΣΣΑΣ» εν όρμω ΝΣ.

□ Το ΠΝ συμμετέχει στην επιχείρηση OAE με 1 Υ/Β εν πλω ανά δίμηνο και για 15 ημέρες. Συμμετέχουσες μονάδες: Από 30 Οκτωβρίου το Υ/Β «ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ», σε ρόλο ‘‘Direct Support’’, στην Ανατ. Μεσόγειο.

□ Από 29 Ιουλίου έως 13 Αυγούστου 2016, το Α/Γ «ΧΙΟΣ» στο πλαίσιο θερινού εκπαιδευτικού πλου της ΣΜΥΝ, συμμετείχε παράλληλα στην επιχείρηση OAE σε ρόλο ‘‘Associated Support’’.

□ Από 13 έως 23 Αυγούστου το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ 2016», στο πλαίσιο θερινού εκπαιδευτικού πλου της ΣΝΔ, συμμετείχε παράλληλα στην επιχείρηση OAE σε ρόλο ‘‘Associated Support’’.

γ. Συμμετοχή σε Μόνιμες Ναυτικές Δυνάμεις NATO

□ Από τις 17 Φεβρουαρίου 2016, η Δύναμη SNMG-2 διεξάγει περιπολίες στη θαλάσσια περιοχή του Α. Αιγαίου, στο πλαίσιο της νατοϊκής δραστηριότητας ‘‘NATO’S SUPPORT TO ASSIST WITH THE REFUGEE AND MIGRANT CRISIS IN THE AEGEAN SEA’’.

□ Οι παρακάτω μονάδες συμμετείχαν/συμμετέχουν στην Νατοϊκή Συμμαχική Δύναμη «SNMG-2».

- Από την 06 Ιουλίου έως 08 Αυγούστου 2016, το ΤΠΚ «ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ».
- Από 08 Αυγούστου έως 07 Σεπτεμβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΡΙΤΣΟΣ».
- Από 07 Σεπτεμβρίου έως 18 Οκτωβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ».
- Από 13 Νοεμβρίου, το ΤΠΚ «ΤΡΟΥΠΑΚΗΣ».

□ Οι παρακάτω μονάδες στο πλαίσιο υποστήριξης ανωτέρω επιχείρησης, επιχείρησαν-ουν υπό την τακτική διοίκηση του Διοικητή SNMG-2 ως ακολούθως:

- Από 18 Ιουλίου έως 17 Αυγούστου 2016, η Κ/Φ «ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ».
- Από 6 Αυγούστου έως 5 Σεπτεμβρίου 2016, το Κ/Φ «ΜΑΧΗΤΗΣ».
- Από 17 Αυγούστου έως 20 Σεπτεμβρίου 2016, το Κ/Φ «ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ»
- Από 5 Σεπτεμβρίου έως 3 Οκτωβρίου 2016, το ΝΘΗ «ΕΥΝΙΚΗ»
- Από 20 Σεπτεμβρίου έως 2 Νοεμβρίου 2016, το Κ/Φ «ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ»
- Από 3 Οκτωβρίου έως 11 Νοεμβρίου 2016, το Κ/Φ «ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ»
- Από 2 Νοεμβρίου 2016, το Κ/Φ «ΚΡΑΤΑΙΟΣ»
- Από 11 Νοεμβρίου 2016 το Κ/Φ «ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ»

□ Στην Δύναμη SNMG-2 συμμετέχουν-χαν τα κάτωθι πλοία:

- Φρεγάτα FGS KARLSRUHE, Γερμανίας (Πλοίο έδρας Διοικητού) (από την 19 Ιουνίου έως 01 Σεπτεμβρίου 2016)

- Φρεγάτα FGS DE RUYTER (Πλοίο έδρας Διοικητού) (από 01 Σεπτεμβρίου 2016).
- Κορβέτα MERSEY Hv. Βασίλειο (από 21 Ιουλίου 2016)
- Φρεγάτα KOSCIUSZKO Πολωνία (από 6 έως 31 Αυγούστου 2016)
- ΤΠΚ BARTIN, Τουρκίας (από 18 Αυγούστου έως 29 Αυγούστου 2016)
- ΤΠΚ BEYKOZ, Τουρκίας (από 29 Σεπτεμβρίου 2016)

□ Από 29 Ιουλίου 2016 έως 16 Ιανουαρίου 2017, η Ελλάδα έχει αναλάβει την διοίκηση της Μόνιμης Νατοϊκής Αντιναρκικής Δύναμης SNMCNG 2 με Διοικητή τον Πλοίαρχο Π. Παπαγεωργίου ΠΝ. Στην δύναμη συμμετέχει το ΠΓΥ ΑΛΙΑΚΜΩΝ ως πλοίο διοικήσεως, το Γερμανικό Ναρκοθηρευτικό FULDA και το Τουρκικό Ναρκοθηρευτικό AMASRA. Την 17η Αυγούστου πλοίο απέπλευσε από ΝΣ και κατέπλευσε στους κάτωθι λιμένες:

- Κατάνια Ιταλίας από 19 έως 22 Αυγούστου 2016.
- Νάπολι Ιταλίας από 26 έως 29 Αυγούστου 2016.
- Λιβόρνο Ιταλίας από 02 έως 05 Σεπτεμβρίου 2016.
- Τουλόν από 12 έως 19 Σεπτεμβρίου και από 22 έως 24 Σεπτεμβρίου 2016.
- Από 07 έως 10 Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε σε λιμένα Μασσαλίας
- Από 14 έως 16 Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε σε λιμένα Πάλμα (Μαγιόρκα).
- Την 17η Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε σε λιμένα Αλγερίου (Αλγερία) όπου και παρέμεινε έως και την 20η Οκτωβρίου 2016.
- Την 23η Οκτωβρίου κατέπλευσε σε λιμένα LA GOULETTE (Τυνησίας), όπου και παρέμεινε έως και την 26 του μηνός.
- Από 30 έως 31 Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε σε λιμένα CAGLIARI (Ιταλίας).
- Από 04 έως 07 Νοεμβρίου 2016, κατέπλευσε σε λιμένα ΝΑΠΟΛΙ (Ιταλίας).
- Από 11 έως 14 Νοεμβρίου 2016, κατέπλευσε σε λιμένα Κερκύρας.

δ. Συμμετοχή σε Αποστολές Ευρωπαϊκής Ενώσεως

□ Από 17 Αυγούστου έως 03 Σεπτεμβρίου 2016, το Υ/Β «ΠΟΝΤΟΣ» συμμετείχε στην επιχείρηση ‘‘ΕUNAVFOR MED-OP SOPHIA’’, με σκοπό την αποτροπή των προσφυγικών / μεταναστευτικών ροών στην περιοχή της Κεντρικής Μεσογείου.

4. Κοινωνική προσφορά των Ενόπλων Δυνάμεων

α. Αποστολές Εσωτερικού – Εξωτερικού

□ Από 31 Ιουλίου έως 7 Αυγούστου διατέθηκε το ΤΠΚ ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ ως πλοίο συνοδείας στην 25η Ιστιοπλοϊκή Εβδομάδα Ιονίου. Κατά τη διάρκεια του αγώνα τα πλοία κατέπλευσαν στους λιμένες Κέρκυρας, Ιτέας, Πατρών, Ιθάκης, Αστακού και Ζακύνθου.

□ Από 10 έως 12 Αυγούστου 2016, διατέθηκε το Υ/Φ «ΚΕΡΚΙΝΗ» για την υδροδότηση της Ιεράς Μονής Φανερωμένης στη νήσο Σαλαμίνα.

□ Από 21 Σεπτεμβρίου έως 20 Οκτωβρίου 2016 διατέθηκε το Α/Γ «ΧΙΟΣ» για μεταφορά εκφορτωτικών μηχανημάτων στη Ν. Θάσο στο πλαίσιο συνδρομής των Ε.Δ στις πληγείσες περιοχές.

□ Από 9 έως 17 Οκτωβρίου 2016, διεξήχθη Πρόγραμμα Προληπτικής Ιατρικής Αναβαθμισμένης Δυνατότητας σε νήσους του Αν. Αιγαίου. Για την ανωτέρω δράση διατέθηκε το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» και μια Διακλαδική Υγειονομική ομάδα δώδεκα (12) Ιατρών και Νοσηλευτών (Ακτινολόγος, Οδοντίατρος, Καρδιολόγος, Γυναικολόγος, Ουρολόγος, Χειρουργός, Ωτορινολαρυγγολόγος, Παιδίατρος, Νοσηλεύτης, Βοηθ. Νοσηλεύτη, Βοηθ. Μικροβιολόγου και Βοηθ. Ακτινολόγου), η οποία επέβαινε επί του πλοίου. Στο πλαίσιο του ανωτέρω προγράμματος, το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» κινήθηκε ως ακολούθως:

- Την 10η Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε στη ν. Ψαρά, όπου εξετάστηκαν συνολικά 41 κάτοικοι.
- Τις 11 και 12 Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε στον Εύδηλο ν. Ικαρίας, όπου εξετάστηκαν συνολικά 281 κάτοικοι.
- Την 13η Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε στη ν. Αμοργό, όπου εξετάστηκαν συνολικά

κά 70 κάτοικοι.

- Τις 14 και 15 Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε στη ν. Αμοργό, όπου εξετάστηκαν συνολικά και τις 2 ημέρες 96 κάτοικοι.
- Την 16η Οκτωβρίου 2016, κατέπλευσε στη ν. Αστιπάλεια, όπου εξετάστηκαν συνολικά 75 κάτοικοι.

□ Στο πλαίσιο συμμετοχής του ΠΝ στο πρόγραμμα Προληπτικής Ιατρικής σε σύμπραξη με σωματείο ‘‘Ανοιχτή Αγκαλιά’’ σε νήσους νοτιοανατολικού Αιγαίου Φούρνοι και Λειψοί, διατέθηκε το Κ/Φ «ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ» για μεταφορά ομάδος (16 ιατρών) και φαρμακευτικού υλικού ως ακολούθως :

- Την 11 Οκτωβρίου 2016, από ν. Σάμο σε ν. Φούρνοι
- Την 14 Οκτωβρίου 2016, από ν. Φούρνοι σε ν. Λειψοί
- Την 17 Οκτωβρίου 2016, από ν. Λειψοί σε ν. Κω.

□ Την 16η Οκτωβρίου 2016 διατέθηκε το ΤΠΚ «ΜΠΛΕΣΣΑΣ» για την μεταφορά Ιεράς εικόνας Παναγίας Εκατονταπυλιανής από ν. Πάρο σε λιμένα Πειραιά.

□ Την 27η Οκτωβρίου 2016 διατέθηκε το Κ/Φ «ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ» για τη μεταφορά, στο πλαίσιο εορταστικών εκδηλώσεων εθνικής επετείου 28ης Οκτωβρίου, της συνοδείας της Α.Μ Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος από τη Μύρινα Λέσβου στη ν. Άγιο Ευστράτιο, και την 28 του μηνός για την επιστροφή της συνοδείας στη Μύρινα.

β. Κατάσβεση πυρκαγιών – Περιπολίες – Επιτήρηση

□ Από 30 Ιουλίου έως 5 Αυγούστου 2016, κατόπιν αιτήσεως της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας στο πλαίσιο εφαρμογής σχεδίου εκτάκτων αναγκών ‘‘ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ’’ , διατέθηκαν από ΝΣ και ΚΕ ΠΑΛΑΣΚΑΣ, για την κατάσβεση πυρκαγιάς στη Βόρεια Εύβοια, δύο (2) ειδικά εκπαιδευμένες ομάδες προσωπικού 10 ατόμων.

□ Την 15η Αυγούστου 2016, κατόπιν αιτήσεως του Δήμου Λέρου, το ΠΝ συμμετείχε στην κατάσβεση πυρκαγιάς στην τοποθεσία Παντέλι Λέρου, με διάθεση από την ΥΝΤΕΛ προσωπικού 10 ατόμων και ενός πυροσβεστικού οχήματος .

□ Την 15η Αυγούστου 2016, κατόπιν αιτήσεως του Δήμου Χανίων, διατέθηκαν από το ΝΚ προσωπικό 03 ατόμων και ενός πυροσβεστικού οχήματος για την κατάσβεση πυρκαγιάς στην τοποθεσία Έλος Κισάμου .

□ Την 24η Αυγούστου 2016, κατόπιν αιτήσεως του Δήμου Χανίων, διατέθηκαν από το ΝΚ προσωπικό 03 ατόμων και ενός πυροσβεστικού οχήματος για την κατάσβεση πυρκαγιάς στην τοποθεσία Κίσσαμο Χανίων.

□ Την 11η Σεπτεμβρίου 2016, κατόπιν αιτήσεων των τοπικών Π.Υ, διατέθηκαν τέσσερα (4) βυτιοφόρα οχήματα και είκοσι (20) άτομα συνολικά, από ΝΚ και ΝΣ για κατάσβεση πυρκαγιών σε θαμνώδεις εκτάσεις στην Σούδα (περιοχή Τσικαλάρια), και στην Σαλαμίνα (περιοχή Κανάκια), αντίστοιχα

□ Την 17η Σεπτεμβρίου 2016, διατέθηκαν από την ΥΝΤΕΛ, κατόπιν αιτήματος Π.Υ Λέρου, προσωπικό δέκα (10) ατόμων, ένα (1) Π/Σ όχημα και μια (1) Καμιονέτα προκειμένου να συνδράμουν στην κατάσβεση πυρκαγιάς Υπαίθρου, στην περιοχή Σκουμπαρδά Λέρου.

γ. Έρευνα – Διάσωση

□ Την 2η Αυγούστου 2016, διατέθηκε ένα Ε/Π S-70 για τη μεταφορά ασθενούς από το επιβατηγό πλοίο «ΚΡΗΤΗ II», το οποίο έπλεε στη θαλάσσια περιοχή βορείως ν. Κρήτης, στο Α/Δ Ηρακλείου.

□ Την 4η Αυγούστου 2016, το ΝΘΗ «ΚΑΛΛΙΣΤΩ» συμμετείχε σε επιχείρηση έρευνας-διάσωσης κινδυνεύοντος σκάφους με επιβαίνοντες εβδομήντα (70) Πρόσφυγες- Μετανάστες, στη θαλάσσια περιοχή ΝΑ Λέσβου.

□ Την 14η Αυγούστου 2016, το ΤΠΚ «ΡΙΤΣΟΣ» και το Κ/Φ «ΜΑΧΗΤΗΣ», συμμετείχαν σε επιχεί-

ρση Ε-Δ κινδυνεύουσας λέμβου, στη θαλάσσια περιοχή ανατολικά νήσου Λέσβου.

□ Την 16η Αυγούστου 2016, διατέθηκε ένα Ε/Π S-70 στην επιχείρηση Ε-Δ στη θαλάσσια περιοχή δυτικά-νοτιοδυτικά Ν. Αίγινας σε σύγκρουση δύο σκαφών με 24 επιβαίνοντες.

□ Την 29η Αυγούστου 2016, διατέθηκε Ε/Π S-70B για συμμετοχή του σε Έρευνα – Διάσωση πληρώματος από βυθιζόμενο σκάφος σε θαλάσσια περιοχή Νότια – ΝΑ Ν. Σύρου .

□ Την 8η Σεπτεμβρίου 2016, διατέθηκε Ε/Π S-70B για συμμετοχή του σε Έρευνα – Διάσωση πληρώματος ιστιοπλοϊκού σε θαλάσσια περιοχή Ν. Κυθήρων.

□ Την 22α Σεπτεμβρίου 2016, διατέθηκε Ε/Π S-70B για συμμετοχή του σε Έρευνα - Διάσωση ενός (1) υποβρύχιου Αλιεία στη θαλάσσια περιοχή Πόρτο Κάγιο Ακρωτηρίου Ταΐναρου.

□ Την 26η Σεπτεμβρίου 2016, διατέθηκε Ε/Π S-70B για συμμετοχή του σε Έρευνα – Διάσωση ενός (1) ορειβάτη στο Όρος Γκιώνα Ν. Φωκίδας.

□ Τις 16 και 17 Οκτωβρίου 2016, διατέθηκαν δύο (2) Ε/Π S-70 για επιχείρηση Ε-Δ ενός αεροσκάφους τύπου CESNA, το οποίο κατέπεσε σε περιοχή Καλαβρύτων Νομού Αχαΐας.

□ Την 30 και την 31 Οκτωβρίου 2016, διατέθηκαν, ένα Ε/Π S-70 και το Φ/Γ «ΛΗΜΝΟΣ» αντίστοιχα, σε επιχείρηση Ε-Δ ενός αλιευτικού σκάφους, το οποίο βρίσκεται σε δυσχερή θέση, στη θαλάσσια περιοχή νοτίως Καλαμάτας.

□ Την 1η Νοεμβρίου 2016 διατέθηκε το Κ/Φ «ΜΑΧΗΤΗΣ» σε επιχείρηση Ε-Δ ακυβέρνητου Ιστιοπλοϊκού σκάφους στη θαλάσσια περιοχή Δυτικά ν. Χίου.

□ Την 6η Νοεμβρίου 2016, βραδινές ώρες έως πρωινές ώρες 7ης Νοεμβρίου διατέθηκε Ε/Π S-70 για συμμετοχή του σε Έρευνα - Διάσωση αγνοούμενου υποβρύχιου αλιεία στη περιοχή Δικαστικά Μαραθώνα.

δ. Αεροδιακομιδές

Ουδεμία.

5. Εκδηλώσεις – Επισκέψεις

□ Το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», στο πλαίσιο συμμετοχής του στο ΘΕΠ της ΣΝΔ, κινήθηκε ως ακολούθως:

□ Από 29 Ιουλίου έως 1 Αυγούστου 2016, κατέπλευσε στο λιμένα Κατάνιας Ιταλίας. Από 05 έως 08 Αυγούστου 2016, κατέπλευσε στο λιμένα Κωσταντζας Ρουμανίας. Την 05 Αυγούστου ο κυβερνήτης του πλοίου, συνοδευόμενος από επιτελή ΣΝΔ, επισκέφθηκε τον Αρχηγό Στόλου του ΠΝ Ρουμανίας, καθώς και τις τοπικές αρχές.

□ Από 8 έως 10 Αυγούστου 2016, κατέπλευσε στο λιμένα Βάρνας Ρουμανίας. Την 09 Αυγούστου ο κυβερνήτης του πλοίου, συνοδευόμενος από επιτελή ΣΝΔ, πραγματοποίησαν εθιμοτυπικές επισκέψεις στις τοπικές στρατιωτικές και πολιτικές αρχές ενώ αντιπροσωπεία Ναυτικών Δοκίμων πραγματοποίησε επίσκεψη στο Ναυτικό Μουσείο Βάρνας. Την 10 Αυγούστου, απέπλευσε από λιμένα Βάρνας Βουλγαρίας και την 14 Αυγούστου κατέπλευσε σε λιμένα Λεμεσού όπου επέβη στο πλοίο ο Διοικητής ΣΝΔ συνοδευόμενος από Α/ΓΕΕΦ και επιτελείο ΓΕΕΦ/ΔΝ. Την 15 και την 17 Αυγούστου, πραγματοποιήθηκε επισκεπτήριο κοινού στο πλοίο. Την 16η Αυγούστου πραγματοποιήθηκε επίσκεψη Κυβερνήτου και Επιστολέα ΣΝΔ στην Πρεσβεία της Ελλάδος στην Κύπρο και στο ΓΕΕΦ ενώ αντιπροσωπεία ΣΝΔ πραγματοποίησε επίσκεψη σε αρχαίο θέατρο Κούριου. Την 18η Αυγούστου εκτελέστηκε κατάθεση στεφάνου σε μνημείο Αφανούς Ναύτου Λεμεσού από Κυβερνήτη πλοίου, συνοδευόμενο από Επιτελή ΣΝΔ και αντιπροσωπεία Ναυτικών Δοκίμων. Την 22α Αυγούστου, απέπλευσε από λιμένα Χάιφα και την 24η Αυγούστου κατέπλευσε σε λιμένα Σούδας

□ Από 24 έως 27 Αυγούστου 2016, παρέμεινε σε λιμένα Σούδας. Την 25η Αυγούστου πραγματοποιήθηκε επίσκεψη Αντιπροσωπείας Ν. Δοκίμων και συνοδών Αξιωματικών σε Αρχαι-

ολογικό χώρο Κνωσού, Αρχαιολογικό μουσείο Ηρακλείου και Ναυτικό μουσείο Χανίων. Την 27η Αυγούστου απέπλευσε από λιμένα Σούδας και την 29η Αυγούστου κατέπλευσε ΝΣ περατωμένης της αποστολής του

□ Το Α/Γ «ΧΙΟΣ», στο πλαίσιο συμμετοχής του στο ΘΕΠ της ΣΜΥΝ, κινήθηκε ως ακολούθως:

□ Από 31 Ιουλίου έως 4 Αυγούστου 2016, κατέπλευσε στο λιμένα Σπλίτ Κροατίας. Την 31η Ιουλίου ο Κυβερνήτης πραγματοποίησε επίσκεψη στο Αρχηγείο του Κροατικού ΠΝ όπου συναντήθηκε με εκπροσώπους του, καθώς και τον Αντιδήμαρχο του Σπλίτ. Στην επίσκεψη η οποία βιντεοσκοπήθηκε από τοπικά τηλεοπτικά κανάλια συζητήθηκαν θέματα που αφορούν το σκοπό της εκτέλεσης του ΘΕΠ/ΣΜΥΝ και της επίσκεψης του Α/Γ «ΧΙΟΣ» στο ΣΠΛΙΤ. Από 5 έως 08 Αυγούστου κατέπλευσε στο λιμένα Μπαρ Μαυροβουνίου. Την 6η Αυγούστου αντιπροσωπία Δοκίμων Υπαξιωματικών πραγματοποίησε ενημερωτική επίσκεψη σε πολεμικό πλοίο ΠΝ Μαυροβουνίου.

□ Από 09 έως 11 Αυγούστου 2016, το Α/Γ «ΧΙΟΣ» κατέπλευσε στο λιμένα Δυρραχίου Αλβανίας. Την 09 Αυγούστου ο Κυβερνήτης του πλοίου, συνοδευόμενος από επιτελή ΣΜΥΝ, επισκέφθηκε τον Αρχηγό του ΠΝ Αλβανίας, καθώς και τις τοπικές αρχές. Την 10 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε επισκεπτήριο κοινό στο πλοίο.

□ Την 11η Αυγούστου 2016, απέπλευσε από λιμένα Δυρραχίου Αλβανίας και κατέπλευσε σε λιμένα Τήνου στο πλαίσιο συμμετοχής του ΠΝ στις εορταστικές εκδηλώσεις Κοιμήσεως της Θεοτόκου και της '76ης επετείου βυθίσεως του Κ/Δ ΕΛΛΗ'.

□ Την 15η Αυγούστου 2016, το Α/Γ «ΧΙΟΣ» απέπλευσε από λιμένα ν. Τήνου και κατέπλευσε σε λιμένα Ηρακλείου Κρήτης την 17 Αυγούστου. Την 18 Αυγούστου απέπλευσε από λιμένα Ηρακλείου Κρήτης και κατέπλευσε σε ΝΣ την 21 Αυγούστου όπου και ολοκλήρωσε τη συμμετοχή του στο ΘΕΠ της ΣΜΥΝ.

□ Την 5η Αυγούστου 2016, το Κ/Φ «ΜΑΧΗΤΗΣ» κατέπλευσε στον Άγιο Ευστράτιο, στο πλαίσιο συμμετοχής του στις εορταστικές εκδηλώσεις της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος. Κυβερνήτης και αντιπροσωπεία του πληρώματος παρέστη στις εκδηλώσεις.

□ Την 6η Αυγούστου 2016, το ΠΠ «ΠΗΓΑΣΟΣ» συμμετείχε στις εορταστικές εκδηλώσεις της 192ης επετείου από τη Ναυμαχία της Μυκάλης, στο Πυθαγόρειο της Σάμου. Στις εκδηλώσεις συμμετείχαν ο Διοικητής του Ναυτικού Σταθμού, ο Κυβερνήτης και αντιπροσωπεία πληρώματος.

□ Την 14η Αυγούστου 2016, η Φ/Γ «ΝΑΒΑΡΙΝΟΝ», το Α/Γ «ΧΙΟΣ» και το ΤΠΚ «ΜΠΛΕΣΣΑΣ» κατέπλευσαν στο λιμένα ν. Τήνου στο πλαίσιο συμμετοχής του ΠΝ στις εορταστικές εκδηλώσεις Κοιμήσεως της Θεοτόκου και της '76ης επετείου βυθίσεως του Κ/Δ ΕΛΛΗ'. Στις εν λόγω εκδηλώσεις ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ως εκπρόσωπος της Κυβέρνησης συνοδευόμενος από τον Αρχηγό ΓΕΝ, άγημα καθώς και η μπάντα του Πολεμικού Ναυτικού συμμετείχαν στην δοξολογία και την περιφορά της εικόνας της Θεοτόκου, ενώ το ΤΠΚ «ΜΠΛΕΣΣΑΣ» κινήθηκε σε στίγμα βύθισης Κ/Δ ΕΛΛΗ προκειμένου να πραγματοποιηθεί ρίψη στεφάνου.

□ Από 14 έως 15 Αυγούστου 2016, το ΝΘΗ «ΕΥΡΩΠΗ» συμμετείχε στις εορταστικές εκδηλώσεις Κοιμήσεως της Θεοτόκου στον όρμο Παροικία ν. Πάρου. Τιμές στις εκδηλώσεις στον Ιερό Ναό Παναγίας Εκατονταπυλιανής Πάρου απέδωσε άγημα πλοίου και η μπάντα του Πολεμικού Ναυτικού καθώς και ο Διευθυντής ΓΕΝ/ΔΕΞ ως εκπρόσωπος του Αρχηγού ΓΕΝ.

□ Από 27 έως 28 Αυγούστου 2016, το ΝΘΗ «ΕΥΝΙΚΗ» κατέπλευσε στην ν. ΎΔΡΑ για συμμετοχή στις εορταστικές εκδηλώσεις '81^{ης} επετείου από τον θάνατο ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ' (ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΕΙΑ). Στις ανωτέρω εκδηλώσεις, τον Αρχηγό ΓΕΝ εκπροσώπησε ο Διευθυντής Δ' Κλάδου ΓΕΝ.

Την 28η Αυγούστου 2016, η Κ/Φ «ΑΡΜΑΤΩ-

ΛΟΣ» κατέπλευσε στην ν. Κάλυμνο για συμμετοχή στις εορταστικές εκδηλώσεις '192^{ns} επετείου ΝΑΥΜΑΧΙΑΣ του ΓΕΡΟΝΤΑ'. Κυβερνήτης πλοίου, ένοπλο άγημα και αντιπροσωπεία πληρώματος συμμετείχαν σε δοξολογία- επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνου σε Ηρώο Ναυμάχων. Ακολούθως, μετά την επιβίβαση επί του πλοίου πολιτικών – θρησκευτικών - στρατιωτικών Αρχών και επιπλέον πενήντα (50) ατόμων, πραγματοποιήθηκε ρίψη στεφάνου στη θάλασσα εντός Ν. Καλύμνου.

□ Την 6η Σεπτεμβρίου 2016, ο Αρχηγός ΓΕΝ μετέβη στο ΝΣ και παρακολούθησε ενημέρωση στο ΑΣ επί θεμάτων Διοικήσεως Φρεγατών ενώ στη συνέχεια πραγματοποίησε ομιλία στο προσωπικό της διοίκησης. Η επίσκεψη και η ομιλία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο αλληλοενημέρωσης της ηγεσίας με το προσωπικό του ΠΝ.

□ Από 10 έως 11 Σεπτεμβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ» κατέπλευσε σε λιμένα Σπετσών, στο πλαίσιο συμμετοχής του στις εορταστικές εκδηλώσεις επετείου Ναυμαχίας Σπετσών – 'ΑΡΜΑΤΑ 16'' και μεταφορά Αρχηγού ΓΕΑ, Αρχηγού Στόλου, Δημάρχου Περάματος και λοιπών επισήμων. Κυβερνήτης πλοίου, ένοπλο άγημα και αντιπροσωπεία πληρώματος παρέστησαν στις εκδηλώσεις, ενώ πραγματοποιήθηκε και τις δύο ημέρες επισκεπτήριο κοινού επί του πλοίου με το σύνολο των επισκεπτών να αγγίζει τα χίλια πεντακόσια (1500) άτομα.

□ Την 13η Σεπτεμβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΝΤΕΓΙΑΝΝΗΣ» συμμετείχε στις εορταστικές εκδηλώσεις στη ν. Μεγίστη, για την 73^η Επέτειο της Απελευθέρωσης της νήσου. Κυβερνήτης και αντιπροσωπεία πληρώματος, καθώς και ο Διοικητής ΝΑΣΡΟ, παρέστησαν στις ανωτέρω εκδηλώσεις.

□ Από 16 έως 18 Σεπτεμβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΝΤΕΓΙΑΝΝΗΣ» κατέπλευσε στην ν. Πάρο στο πλαίσιο συμμετοχής του στις εκδηλώσεις για το αφιερωματικό έτος 2016 'Η Ελλάδα στην Ρωσία'.

□ Από 16 έως 18 Σεπτεμβρίου το ΝΘΗ «ΚΑΛ-

ΛΙΣΤΩ» συμμετείχε ως πλοίο ασφαλείας στο παγκόσμιο πρωτάθλημα Υ/Β Αλιείας στη Ν. Σύρο.

Από 17 έως 18 Σεπτεμβρίου 2016, Υ/Β «ΠΙΠΙΝΟΣ» συμμετείχε στις κάτωθι εορταστικές εκδηλώσεις:

- Εκδήλωση μνήμης Ανθυπασπιστή (ΑΡΜ) Ν. Καραδούκα στην ν. Σκόπελο.
- 209^η Επέτειος Μνήμης Ύψωσης 1^{ης} Ελληνικής σημαίας στην ν. Σκιάθο.
- 73^η Επέτειος βύθισης Υ/Β «ΚΑΤΣΩΝΗΣ» στην ν. Σκιάθο.

Στις ανωτέρω εκδηλώσεις παρέστη και ο Διοικητής Υποβρυχίων ως εκπρόσωπος του Αρχηγού ΓΕΝ, ο οποίος κατέθεσε στεφάνι στο μνημείο πεσόντων Υ/Β «ΚΑΤΣΩΝΗΣ».

□ Την 26η Σεπτεμβρίου 2016, η Φ/Γ «ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ» και το Κ/Φ «ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ» κατέπλευσαν στο λιμένα Λακκί ν. Λέρου στο πλαίσιο συμμετοχής τους στην 73^η Επέτειο Βύθισης του Α/Τ «ΟΛΓΑ». Στην εν λόγω εκδήλωση παρέστησαν ο Αρχηγός ΓΕΝ συνοδευόμενος από τον Υπασπιστή του, ΔΔΜΝ, θρησκευτικές και πολιτικές αρχές Ν. Λέρου. Κυβερνήτης πλοίου, αντιπροσωπεία, τμήμα μπάντας ΠΝ και ένοπλα αγήματα συμμετείχαν στις ανωτέρω εκδηλώσεις.

□ Την 28η και 29η Σεπτεμβρίου 2016, πραγματοποιήθηκαν εορταστικές εκδηλώσεις για την επέτειο της Ναυμαχίας της Σαλαμίνας 'ΣΑΛΑΜΙΝΙΑ 2016'' όπου παραβρέθηκαν ο Διοικητής ΝΣ και ο Υπαρχηγός ΑΣ, όπου αποδόθηκαν οι τιμές από αγήματα και την Μπάντα του ΠΝ. Πραγματοποιήθηκε πλους της Τριήρους ΟΛΥΜΠΙΑΣ με πλήρωμα Ναυτικούς Δόκιμους και Δόκιμους Υπαξιωματικούς.

□ Την 8η Οκτωβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ» κατέπλευσε στη Μύρινα Λήμνου, όπου ο κυβερνήτης και αντιπροσωπεία του πληρώματος του πλοίου συμμετείχαν στις εορταστικές εκδηλώσεις για την 104η επέτειο της απελευθέρωσης της νήσου.

□ Την 20η Οκτωβρίου 2016, στο πλαίσιο εορτα-

στικών εκδηλώσεων 189ns επετείου Ναυμαχίας του Ναβαρίνου, η Φ/Γ «NABAPINON» κατέπλευσε στο λιμένα Πύλου Μεσσηνίας. Κυβερνήτης πλοίου, αντιπροσωπεία πληρώματος καθώς και ένοπλο άγημα, συμμετείχαν στην δοξολογία Μητροπολιτικού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου, στην κατάθεση στεφάνων και στην παρέλαση. Πραγματοποιήθηκε επισκεπτήριο κοινού στο πλοίο (503 επισκέπτες).

□ Την 26η Οκτωβρίου 2016, το ΤΠΚ «ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ», στα πλαίσια εορταστικών στο λιμένα το πλοίο επισκέφθηκαν επίσης ο Δήμαρχος της πόλης και ο Διοικητής της Σχολής Πεζικού. Το πλοίο απέπλευσε την ίδια ημέρα από λιμένα Χαλκίδος και κατέπλευσε την επομένη, 27 Οκτωβρίου, στο λιμένα Θεσσαλονίκης.

□ Από 24 έως 29 Οκτωβρίου 2016, πραγματοποιήθηκε ο χειμερινός εκπαιδευτικός πλους της ΣΝΔ και ΣΜΥΝ με τα Α/Γ «ΛΕΣΒΟΣ» και το Α/Γ «ΡΟΔΟΣ» αντίστοιχα. Ανωτέρω πλοία μαζί με το ΤΠΚ «ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ» (από 27 Οκτωβρίου), κατέπλευσαν, από 26 έως 28 Οκτωβρίου 15, στο λιμένα Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια συμμετοχής στις εορταστικές εκδηλώσεις εθνικής επετείου 28ης Οκτωβρίου. Την 27 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκαν επί των πλοίων επισκεπτήρια κοινού, στα οποία προσήλθαν συνολικά 2.861 άτομα (1.324 στο ΤΠΚ «ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ», 772 στο Α/Γ «ΛΕΣΒΟΣ» και 765 στο Α/Γ «ΡΟΔΟΣ»).

□ Από 28 έως 30 Οκτωβρίου 2016, στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων για την εθνική επέτειο της 28ης Οκτωβρίου, η Φ/Γ «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ», το ΤΠΚ «ΜΠΛΕΣΣΑΣ» και το Υ/Β «ΠΟΝΤΟΣ» κατέπλευσαν στο λιμένα Πειραιά. Πραγματοποιήθηκαν και τις τρεις ημέρες επί των πλοίων επισκεπτήρια κοινού, στα οποία προσήλθαν συνολικά 8.385 άτομα (3.950 στη Φ/Γ «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ», 2.365 στο ΤΠΚ «ΜΠΛΕΣΣΑΣ» και 1.800 στο Υ/Β «ΠΟΝΤΟΣ»), ενώ κατά τον πλού από ΝΣ προς Πειραιά της Φ/Γ «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ», την 28η Οκτωβρίου 2016, επέβησαν επί του πλοίου απόστρατοι και πολιτικοί υπάλληλοι του ΠΝ, καθώς και συνεργείο Ιδιωτικού Τηλεοπτικού Σταθμού.

□ Την 3η Νοεμβρίου 2016, τελέστηκε στην ΝΒ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ επιμνημόσυνη δέηση πεσόντες του ΠΝ κατά την εκτέλεση του καθήκοντος τόσο σε καιρό πολέμου όσο και ειρήνης. Στην τελετή παρέστη ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ, καθώς και οι Αρχηγοί ΓΕΝ, ΛΣ, ΠΣ και ΑΣ και λοιποί επίσημοι.

6. Διάφορα Θέματα

□ Από 20 Ιουλίου έως 29 Αυγούστου 2016, το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» συμμετέχει στο θερινό εκπαιδευτικό πλου της ΣΝΔ. Την 29 Αυγούστου κατέπλευσε στο ΝΣ.

□ Από 28 Ιουλίου έως 21 Αυγούστου 2016, το Α/Γ «ΧΙΟΣ» συμμετείχε στο θερινό εκπαιδευτικό πλου της ΣΜΥΝ. Στις 21 Αυγούστου κατέπλευσε στο ΝΣ.

□ Την 15η Αυγούστου 2016, διατέθηκε ένα Ε/Π S-70 για μετακίνηση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του Αρχηγού ΓΕΝ, στη ν. Τήνο, στο πλαίσιο συμμετοχής του ΠΝ στις εορταστικές εκδηλώσεις Κοιμήσεως της Θεοτόκου και της 76ης επετείου βυθίσεως του Κ/Δ ΕΛΛΗ΄΄.

□ Την 17η Αυγούστου 2016, διατέθηκε ένα Ε/Π S-70 για μεταφορά του Αρχηγού ΓΕΝ και ΑΣ από Ε/Δ ΣΔΑΜ σε Φ/Γ «NABAPINON» και αντίστροφα για παρακολούθηση επιχειρησιακής εκπαίδευσης στο πλαίσιο φυλακής σκοπών του πλοίου..

□ Από την 21 Ιουλίου 2014, συνολικά 10 Πολεμικά Πλοία διεξάγουν περιπολίες στο ανατολικό Αιγαίο στο πλαίσιο συνδρομής του ΠΝ στο ΛΣ-ΕΛ. ΑΚΤ για τον έλεγχο της παράνομης μετανάστευσης και στο πλαίσιο ετοιμότητας Έρευνας – Διάσωσης.

□ Από 20 Ιουλίου έως 29 Αυγούστου 2016, το ΠΓΥ «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» συμμετείχε στο θερινό εκπαιδευτικό πλου της ΣΝΔ. Κατά τον πλου του το πλοίο κατέπλευσε στους λιμένες Βενετίας και Κατάνιας (Ιταλία), Κωσταντζας (Ρουμανία), Βάρνας (Βουλγαρία), Λεμεσού (Κύπρου), Χάιφα (Ισραήλ) και στις 29 Αυγούστου κατέπλευσε ΝΣ περατούμενης της αποστολής του.

□ Την 28η Αυγούστου και την 6η Σεπτεμβρίου 2016, στο πλαίσιο συσφίξεως των σχέσεων ΠΝ

και κοινού, η Τριήρης ΟΛΥΜΠΙΑΣ πραγματοποίησε ολιγόωρο πλου στον Φαληρικό Όρμο.

□ Την 31η Αυγούστου 2016, έλαβε χώρα στο ΓΕΝ η τελική συντονιστική σύσκεψη (Final Coordination Conference) της Άσκησης Dynamic Master 16, η οποία θα διεξαχθεί από 14-25 Νοεμβρίου 2016, με συνολικά 16 συμμετέχοντες από 9 χώρες.

□ Την 6η Σεπτεμβρίου 2016, διεξήχθη σεμινάριο στη ΣΕΝΤ με θέμα "Θαλάσσια Ασφάλεια – Διεθνείς Εξελίξεις σε Επίπεδο NATO – ΕΕ", με μέριμνα ΓΕΝ/Α1.

□ Την 12η Σεπτεμβρίου 2016, Υπεβλήθη Σχέδιο Π.Δ, για την τροποποίηση των ορίων απαγορευμένης ζώνης Ν.Ο. Σούδας κατόπιν αποδέσμευσης του κτηριακού συγκροτήματος φρουρίου INTZEΔΙΝ, το οποίο ευρίσκεται στον κ.ΥΕΘΑ.

□ Από 13 έως 15 Σεπτεμβρίου 2016, διεξήχθη στην Αθήνα ο έκτος (6ος) κύκλος συνομιλιών ,σε επίπεδο ΓΕΝ, μεταξύ των Πολεμικών Ναυτικών Ελλάδος και Ισραήλ. Στο πλαίσιο αυτών των συνομιλιών ο Αρχηγός ΓΕΝ, την 14 Σεπτεμβρίου ,συναντήθηκε στο γραφείο του με τον Αρχηγό Στόλου του Πολεμικού Ναυτικού του Ισραήλ.

□ Από 19 έως 20 Σεπτεμβρίου 2016, διεξήχθη η άσκηση 'ΒΡΟΝΤΗ 2/16' στη θαλάσσια περιοχή Σαρωνικού Κόλπου και Μυρτώου πελάγους, με συμμετοχή 4 Κ/Φ.

□ Από 20 έως 22 Σεπτεμβρίου 2016, διεξήχθη η άσκηση 'ΑΣΤΡΑΠΗ 4/16' στη θαλάσσια περιοχή Σαρωνικού Κόλπου και Μυρτώου πελάγους, με συμμετοχή 12 Φ/Γ, 3 Ε/Π, 2 ΠΓΥ, 2 Υ/Β και 2 Ρ/Κ.

□ Από 20 έως 23 Σεπτεμβρίου 2016, ο Αρχηγός ΓΕΝ μετέβη στις ΗΠΑ, για συμμετοχή του στις εργασίες του 22ου International Sea power Symposium, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις της Σχολής Πολέμου του USN στο Newport, Rhode Island .

□ Την 22α Σεπτεμβρίου 2016, διεξήχθη η άσκηση 'ΟΡΜΗ 4/16' στη θαλάσσια περιοχή Σαρωνικού Κόλπου και κόλπου Μεγάρων, με συμμετοχή 7 ΤΠΚ.

□ Από την 12η Σεπτεμβρίου 2016, έχει υποβληθεί Σχέδιο Π.Δ, για την τροποποίηση των ορίων απαγορευμένης ζώνης Ν.Ο. Σούδας, κατόπιν αποδέσμευσης του κτηριακού συγκροτήματος φρουρίου INTZEΔΙΝ, το οποίο ευρίσκεται στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας

□ Από 27 έως 29 Οκτωβρίου 2016, επιτελής διευθύνσεως Α1/ΓΕΝ συμμετείχε στο Συνέδριο 'MARITIME RECONNAISSANCE AND SURVEILLANCE 2016' που διεξήχθη στη Ρώμη, στο οποίο και έκανε παρουσίαση με θέμα 'Maritimes Security Challenges in the Eastern Mediterranean & Aegean Sea'.

□ Από 03 έως 07 Οκτωβρίου 2016 διεξήχθη η διακλαδική άσκηση 'ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ 16' με την συμμετοχή πλοίων του ΑΣ και όλων των Ναυτικών Διοικήσεων του ΠΝ.

□ Από 10 έως 13 Οκτωβρίου 2016, ο Αρχηγός ΓΕΝ πραγματοποίησε επίσκεψη στη Βουλγαρία κατόπιν επίσημης πρόσκλησης του Βούλγαρου ομολόγου του. Κατά την εν λόγω επίσκεψη υπογράφηκε από τον Αρχηγό ΓΕΝ Μνημόνιο Συνεργασίας (MoU) μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελλάδας και του αντίστοιχου της Βουλγαρίας, που αφορά στην επιβίβαση στελεχών του βουλγαρικού ναυτικού επί πλοίων του ΠΝ κατά τη συμμετοχή τους σε πολυεθνικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις NATO, ΕΕ και ΗΕ.

□ Από 17 έως 20 Οκτωβρίου 2016, ο Αρχηγός ΓΕΝ, κατόπιν προσκλήσεως του Γάλλου ομολόγου του, επισκέφθηκε τη διεθνή έκθεση EURONAVAL, η οποία διεξήχθη στο Παρίσι. Η έκθεση διοργανώνεται ανά διετία από GICAN / French Industry Association for Shipbuilders and Outlitlers) υπό την αιγίδα του γαλλικού Υπουργείου Αμύνης.

□ Πραγματοποιήθηκαν με μέριμνα ΑΣ/ΔΕΠΑ, Επιχειρησιακές Αξιολογήσεις, ως ακολούθως:

□ ΕΜΑ στο ΝΘΗ «ΕΥΡΩΠΗ» την 30 Αυγούστου 2016.

□ ΒΕΜΙ στο ΝΘΗ «ΕΥΡΩΠΗ» από 5 έως 6 Σεπτεμβρίου 2016.

- ΕΜΑ στη Φ/Γ «ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ» από 13 έως 14 Σεπτεμβρίου 2016.
- ΕΜΑ στη Φ/Γ «ΛΗΜΝΟΣ» από 13 έως 14 Σεπτεμβρίου 2016.
- ΕΜΑ στη Φ/Γ «ΣΠΕΤΣΑΙ» από 14 έως 15 Σεπτεμβρίου 2016.
- ΒΕΜΙ στη Φ/Γ «ΛΗΜΝΟΣ» από 20 έως 21 Σεπτεμβρίου 2016, στο πλαίσιο ασκήσεως ‘ΑΣΤΡΑΠΗ 6/16’.
- ΠΕΜΙ στο ΤΠΚ «ΒΟΤΣΗΣ» από 21 έως 22 Σεπτεμβρίου 2016, στο πλαίσιο ασκήσεως ‘ΑΣΤΡΑΠΗ 6/16’.
- ΠΕΜΙ στη Φ/Γ «ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ» από 20 έως 22 Σεπτεμβρίου 2016, στο πλαίσιο ασκήσεως ‘ΑΣΤΡΑΠΗ 6/16’.
- ΕΜΑ στην Φ/Γ «ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ» από 21 έως 22 Σεπτεμβρίου 2016, στο πλαίσιο ασκήσεως ‘ΑΣΤΡΑΠΗ 6/16’.
- ΕΜΑ στην Φ/Γ «ΑΔΡΙΑΣ» την 22α Οκτωβρίου 2016, στο πλαίσιο ασκήσεως ‘ΑΣΤΡΑΠΗ 6/16’.
- ΕΜΑ στην Φ/Γ «ΑΔΡΙΑΣ» από 19 έως 20 Οκτωβρίου 2016.
- ΒΕΜΙ στο ΠΤΜ «ΚΕΡΚΥΡΑ» την 4η Οκτωβρίου 2016.
- ΒΕΜΙ στο Υ/Β «ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ» από 19 έως 20 Οκτωβρίου 2016.
- ΕΜΑ στην Κ/Φ «ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ» την 22α Οκτωβρίου 2016.

ΕΞΟΥΔΕΤΕΡΩΣΗ ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΩΝ ΑΠΟ ΟΜΑΔΕΣ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

α.α	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	3 - 8 - 2016	Στη θαλάσσια περιοχή Βαρέα Μεγάρων.
2	31 / 8 - 1 / 9 / 2016	Στη θαλάσσια περιοχή Κακό Λαγκάδι Πόρου Σκάλας ν. Κεφαλληνίας – Μούντα ν. Κεφαλληνίας.
3	15 - 16 / 9 / 2016	Στη θαλάσσια περιοχή ν. Σκοπέλου
4	20 - 9 - 2016	Στη θαλάσσια περιοχή Αγίου Στεφάνου ν. Κύθνου.
5	21 - 22 / 9 / 2016	Στη θαλάσσια περιοχή Βάρδια ν. Φολέγανδρου.

Επιμνημόσυνη Δέηση για τους Πεσόντες του Πολεμικού Ναυτικού

Από το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού ανακοινώνεται ότι την Πέμπτη 03 Νοεμβρίου 2016, στη Ναυτική Βάση ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, τελέσθηκε επιμνημόσυνη δέηση για τους πεσόντες του Πολεμικού Ναυτικού σε καιρό πολέμου και ειρήνης, κατά την εκτέλεση του καθήκοντος. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων στο μνημείο των πεσόντων. Στην τελετή παρέστησαν ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ Ναύαρχος Ευάγγελος Αποστολάκης ΠΝ, ο Αρχηγός ΓΕΝ Αντιναύαρχος Γεώργιος Γιακουμάκης ΠΝ, ο Αρχηγός του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής Αντιναύαρχος ΛΣ Σταμάτιος Ράπτης, ο Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος Αντιστράτηγος ΠΣ Βασίλειος Καπέλιος και εκπρόσωποι των λοιπών Γενικών Επιτελείων των Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας. Επίσης παρευρέθησαν μέλη του Ανώτατου Ναυτικού Συμβουλίου, Επίτιμοι Αρχηγοί, αντιπροσωπείες Αξιωματικών και Υπαξιωματικών, εν αποστρατεία στελέχη του Πολεμικού Ναυτικού, βετεράνοι του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, αντιπροσωπείες Ναυτικών Δοκίμων και Δοκίμων Υπαξιωματικών, καθώς και συγγενείς των πεσόντων.

Ομιλία Αρχηγού ΓΕΝ στο Προσωπικό του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού

Από το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού ανακοινώνεται ότι την Τετάρτη 02 Νοεμβρίου 2016, ο Αρχηγός

ΓΕΝ Αντιναύαρχος Γεώργιος Γιακουμάκης ΠΝ συνέχισε τον κύκλο των προσωπικών επαφών με στελέχη του Πολεμικού Ναυτικού με ομιλία στο προσωπικό του ΓΕΝ. Σκοπός των ομιλιών του Αρχηγού ΓΕΝ είναι η ενημέρωση των στελεχών του Πολεμικού Ναυτικού για την παρούσα κατάσταση, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το ΠΝ και τις δράσεις που αναλαμβάνονται όπως επίσης και η αμφίδρομη επικοινωνία με το προσωπικό.

Οριοθέτηση Διαύλου Ναυσιπλοΐας

Κατά την χρονική περίοδο από 8 έως 29 Οκτωβρίου 2016, η Υπηρεσία Φάρων (Υ.Φ.) του Πολεμικού Ναυτικού, πραγματοποίησε εργασίες άρμωσης/

συναρμολόγησης και πόντισης δεκατεσσάρων (14) φωτισομαντήρων ανοιχτής θαλάσσης, για τη σήμανση και οριοθέτηση του διαύλου ναυσιπλοΐας

ο οποίος βρίσκεται στις προσβάσεις του λιμένα Αλεξανδρουπόλεως. Κύρια δραστηριότητα της Υ.Φ. από την ίδρυση της το 1887, μέχρι και σήμερα, είναι η συντήρηση του Φαρικού Δικτύου των Ελληνικών Θαλασσών. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται μεταξύ άλλων τα Πλοία Φαρικών Αποστολών (ΠΦΑ), καθώς επίσης πλωτά μέσα και οχήματα της Υπηρεσίας Φάρων. Τα συνεργεία και το προσωπικό της υπηρεσίας, εκτελούν (σε τακτική και έκτακτη βάση) επιθεωρήσεις, επισκευές και συντήρηση των πυρσών του Ελληνικού Φαρικού Δικτύου, ελέγχουν την λειτουργία τους και προβαίνουν στον απαραίτητο κατά περίπτωση εφοδιασμό τους.

Δείτε το βίντεο για την οριοθέτηση
Διαύλου Ναυσιπλοΐας

Επισκεπτήριο Κοινού σε Πολεμικά Πλοία

Το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού ευχαριστεί το κοινό για το μεγάλο ενδιαφέρον και την ανταπόκριση που έδειξε κατά το επισκεπτήριο επί των Πολεμικών Πλοίων, στους λιμένες Πειραιά, Θεσσαλονίκης και Χαλκίδας, στο πλαίσιο του εορτασμού της επετείου της 28ης Οκτωβρίου 1940. Η πολυπληθής παρουσία του κόσμου, η στήριξη του και η θέρμη με την οποία περιέβαλε τα πληρώματα των Πολεμικών Πλοίων, εμπύκωσε τα στελέχη του Πολεμικού

Ναυτικού στο δύσκολο και απαιτητικό έργο που επιτελούν και ενισχύει τους ήδη ισχυρούς δεσμούς της ελληνικής κοινωνίας με το Πολεμικό Ναυτικό.

Τελετή Ορκωμοσίας Μονίμων Πολιτικών Υπαλλήλων Πολεμικού Ναυτικού

Από το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού ανακοινώνεται ότι την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2016, πραγματοποιήθηκε στο Δώμα του ΓΕΝ, η τελετή ορκωμοσίας 34 Μονίμων Πολιτικών Υπαλλήλων, τεχνικών ειδικοτήτων για κάλυψη αναγκών του Ναυστάθμου Σαλαμίνας, του Ναυστάθμου Κρήτης και της Υπηρεσίας Ναυτικών Τεχνικών Εγκαταστάσεων Λέρου

(ΥΝΤΕΛ). Στην τελετή παρέστη ο Αρχηγός ΓΕΝ Αντιναύαρχος Γεώργιος Γιακουμάκης ΠΝ και η Ειδική Γραμματέας του ΥΠΕΘΑ κα. Καλλιόπη Παπαλεωνίδα.

Μεταφορά Ασθενούς με Ελικόπτερο του ΠΝ

Από το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού ανακοινώνεται ότι βραδυνές ώρες Δευτέρας 26 Σεπτεμβρίου 2016, ελικόπτερο του ΠΝ (τύπου S70B, Aegean Hawk), μετέφερε τραυματία που έρχεζε άμεσες νοσοκομειακής περίθαλψης, από το όρος Γκιώνα, στο στρατιωτικό αεροδρόμιο Ελευσίνας (1.12 ΠΜ) όπου παρέλήφθη από το ΕΚΑΒ.

Δείτε το βίντεο από τη μεταφορά
ασθενούς με Ε/Π του ΠΝ

Βιβλιοκριτική από τον Υποπλοίαρχο (ΕΦ/Ο) Α. Παπαδημητρώπουλο ΠΝ, Τμηματάρχης ΥΙΝ-ΙΙΙ

«Ο Ναυτικός Πόλεμος κατά την Ελληνική Επανάσταση (1821-1829)»

ISBN: 978-960-565-148-0, Συγγραφέας: Κωνσταντίνος Μεταλληνός, Εκδότης: Andy's Publishers

Το δίτομο έργο του ναυάρχου Κ. Μεταλληνού δεν αποτελεί απλώς ένα ακόμη βιβλίο για τον ναυτικό αγώνα της επανάστασης. Καθίσταται ουσιαστικά το πρώτο σύγγραμμα που διαχειρίζεται το θέμα αυτό συνολικά μέχρι την περίοδο διακυβέρνησης του Ι. Καποδίστρια και την προσπάθεια συγκρότησης ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Η εμπειριστατωμένη ανάλυσή του, η ενδελεχής έρευνα σε πλήθος αρχείων και η αποτελεσματική διαχείριση της βιβλιογραφίας οδηγούν στην αποκρυστάλλωση των ναυτικών πολεμικών γεγονότων και στην ορθή τοποθέτησή τους στο ιστορικό τους πλαίσιο.

Η οπτική γωνία του συγγραφέα λειτουργεί με το πρίσμα της συνολικής ανάδειξης των ναυτικών δυνάμεων που ενεπλάκησαν στο ναυτικό αγώνα, των επαναστατημένων Ελλήνων, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αλλά και των ευρωπαϊκών δυνάμεων. Με την συγκριτική αυτή παρουσίαση φωτίζεται άμογα η ναυτική ισχύς και η δυναμική που αυτή αποκτά στο θαλάσσιο επιχειρησιακό περιβάλλον. Χωρίς τις επιτυχείς ναυτικές επιχειρήσεις η συγκρότηση ανεξάρτητου ελληνικού κράτους θα είχε ματαιωθεί. Η ματιά του συγγραφέα είναι διεισδυτική, πολύπλευρη και καταφέρνει να εισχωρήσει στις πολλαπλές πτυχές που συνθέτουν την τελική εικόνα.

Για την ορθότερη διαχείριση του προς μελέτη υλικού ο συγγραφέας διαχωρίζει το βιβλίο του σε δύο τόμους. Η διάκριση αυτή συμβάλλει στην ορθότερη ανάδειξη του θέματος και στη διευκόλυνση του αναγνώστη να διαπραγματευθεί και να κατανοήσει το συγκεκριμένο θέμα.

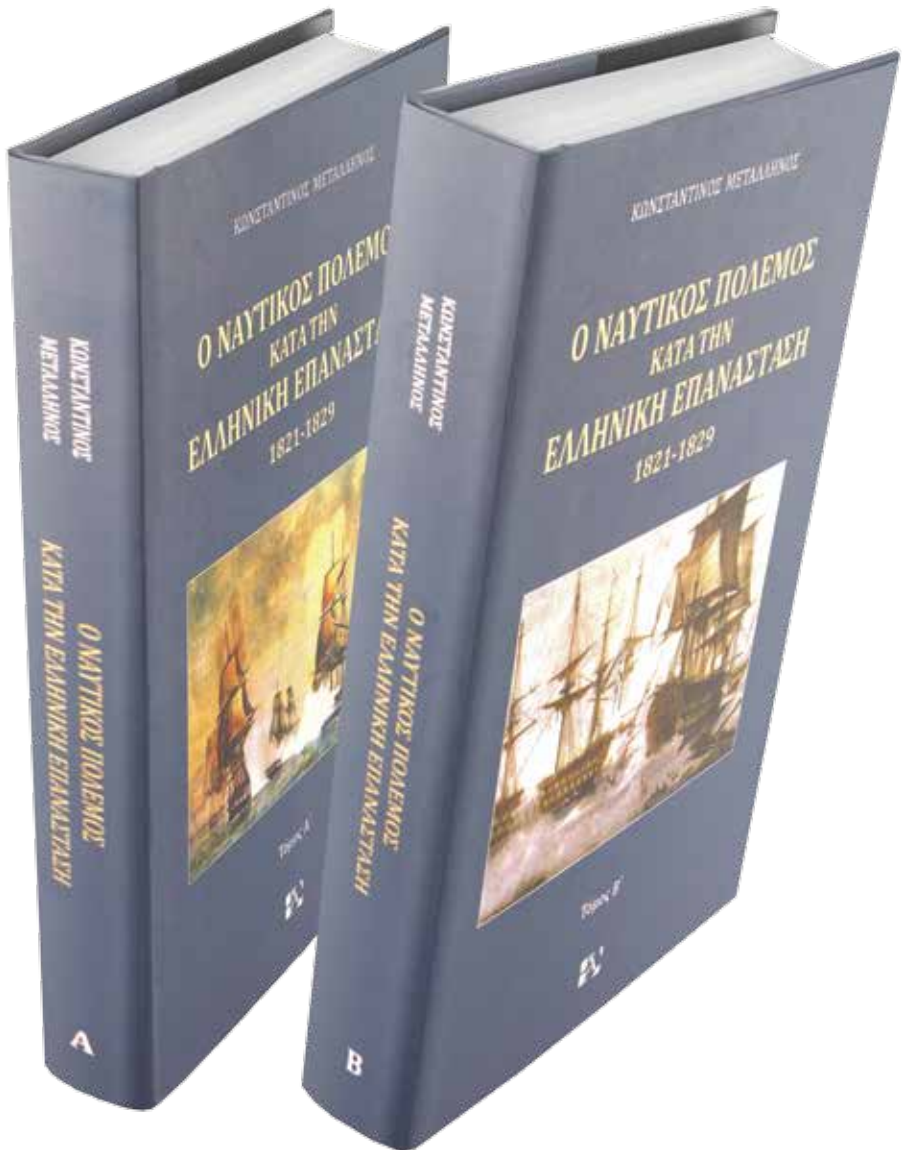
Ο πρώτος τόμος αρχικά, διαλαμβάνει εύλογα το θέμα της δημιουργίας της ναυτικής δύναμης

των Ελλήνων αφού αυτή δεν υπήρξε αυτοφυής και αυτοδημιούργητη. Προέκυψε από μία εξελικτική διαδικασία μέσα στο χρόνο. Τα ελληνικά εμπορικά πλοία που αποτελούσαν μία σημαντική δύναμη στην ανατολική Μεσόγειο, με την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα εξοπλίστηκαν και μετασκευάστηκαν σε πολεμικά. Στη συνέχεια νέοι τύποι πλοίων προστέθηκαν, ακολούθησε το πρώτο ναυτικό εξοπλιστικό πρόγραμμα και το 1827 ιδρύθηκε ο εθνικός στόλος. Άλλες πτυχές που εξετάζονται αποτελούν η διοίκηση, η οικονομική υποστήριξη και η διοικητική μέριμνα. Τα θέματα της στρατηγικής και της τακτικής των αντίπαλων ναυτικών δυνάμεων αναλύονται σε ξεχωριστό κεφάλαιο. Τα παραρτήματα στο τέλος του τόμου αυτού διευκολύνουν σημαντικά τον αναγνώστη να διαχειριστεί και να ταξινομήσει ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών.

Ο δεύτερος τόμος πραγματεύεται τις επιχειρήσεις που διεξήχθησαν στη θάλασσα. Εκτυλίσσονται χρονικά από την έναρξη της επανάστασης μέχρι τη διακυβέρνηση του Ι. Καποδίστρια. Οι μεγάλες ναυμαχίες και οι μικρότερες ναυτικές επιχειρήσεις αναδεικνύονται μέσα από ένα πλήθος πηγών που ενώ φαινομενικά δείχνουν να διευκολύνουν την ιστορική έρευνα, εντούτοις απαιτούν από τον συγγραφέα την κριτική του στάση και τη διύλιση της πληροφορίας. Και αυτό είναι και το μεγάλο πλεονέκτημα του βιβλίου. Κρίνει και αξιολογεί τα παρατιθέμενα στοιχεία προτού εξάγει τα συμπεράσματα και τις διαπιστώσεις στα οποία καταλήγει. Χάρτες και σχεδιαγράμματα κατατοπίζουν τον αναγνώστη για το καθαρά επιχειρησιακό περιβάλλον των γεγονότων.

Εν τέλει πρόκειται για ένα σύγγραμμα που

καταφέρνει να απευθυνθεί τόσο στον απλό αναγνώστη που επιθυμεί να γνωρίσει το ναυτικό αγώνα κατά την Ελληνική Επανάσταση όσο και στον ειδικό ερευνητή που αναζητά συγκεκριμένες πληροφορίες και στοιχεία. Δεν πρόκειται για μία ακόμη έκδοση που περιγράφει τις θαλάσσιες επιχειρήσεις κατά τα έτη 1821-1829 αλλά πετυχαίνει να προσδώσει μία συνολική εικόνα τους και να αναδείξει τη σημασία τους τόσο σε επιχειρησιακό επίπεδο όσο και σε συνάρτηση με τις ευρύτερες πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις που σηματοδότησαν την χρονική αυτή περίοδο. Με τον τρόπο αυτό αναδεικνύει ξεκάθαρα τη δυναμική εκείνη που το θαλάσσιο στοιχείο θα προσδώσει τόσο στην εθνική ταυτότητα του Έλληνα όσο και στη διεκδίκηση της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας του.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ετήσια Συνδρομή Εσωτερικού

- Στρατιωτικό προσωπικό ε.ε., ε.α. και πολιτικό προσωπικό Πολεμικού Ναυτικού 10€
- Ιδιώτες & νομικά πρόσωπα 12€

Ετήσια Συνδρομή Εξωτερικού 40 Δολ. ΗΠΑ

Η εγγραφή των νέων στελεχών του Π.Ν. διενεργείται σύμφωνα με το έγγραφο ΓΕΝ/ΔΕΔΗΣ Φ.800/05/05 από 6 Σεπτεμβρίου 2005. Η εγγραφή ιδιωτών, νομικών προσώπων και πολιτικού προσωπικού Π.Ν. υλοποιείται ως ακολούθως: Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να καταθέσουν την ετήσια συνδρομή τους στον λογαριασμό 437.00.2001.000022 Alpha Τράπεζας (χωρίς χρέωση εξόδων κατάθεσης) IBAN GR 0601404370437002001000022, δηλώνοντας στην κατάθεση αυτή τα στοιχεία τους και να αποστείλουν την παρακάτω αίτηση επισυνάπτοντας την απόδειξη της κατάθεσης συνδρομής τους, στην ακόλουθη διεύθυνση, ΦΑΞ και e-mail της ΥΙΝ.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

«ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ»
ΜΑΡΚΟΝΙ 20 – ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ
104 47 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210-3484 243 ΦΑΞ: 210-3484 234
e-mail: yin_naftep@navy.mil.gr

Η επανεγγραφή/διαγραφή των συνδρομητών υλοποιείται κατόπιν αίτησης των ενδιαφερομένων στην ΥΙΝ εντός του μηνός Οκτωβρίου, για τη συνδρομή του επόμενου έτους.

ΑΙΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗ	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ:	
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:	
ΙΔΙΟΤΗΤΑ:	
ΟΔΟΣ:	ΑΡΙΘΜΟΣ: Τ.Κ.:
ΠΟΛΗ:	
ΤΗΛ:	
E-MAIL:	
ΑΡ. ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ:	

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΟΙΝΟ

Η Υπηρεσία Ιστορίας Ναυτικού απευθύνει θερμή πρόσκληση προς τους αναγνώστες του περιοδικού "Ναυτική Επιθεώρηση", για συνδρομή στο έργο της.

Αν έχετε χρόνο και διάθεση για εθελοντική εργασία, θα είναι τιμή και χαρά μας να συνεργαστούμε για την αναβάθμιση των δυνατοτήτων της ΥΙΝ.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τους ακόλουθους τομείς συνεργασίας:

- Οργάνωση βιβλιοθήκης ΠΝ
- Οργάνωση αρχείων ΠΝ
- Ψηφιοποίηση - τεκμηρίωση εγγράφων και φωτογραφικού αρχείου ΠΝ
- Γραφικές τέχνες - σχεδίαση εντύπων - τυπογραφία - βιβλιοδεσία
- Συντήρηση εγκαταστάσεων / επισκευές.

Σε περίπτωση ενδιαφέροντος και για παροχή τυχόν διευκρινήσεων παρακαλούμε να επικοινωνήσετε μαζί μας στο τηλέφωνο 210-3484233, fax 210-3484234, e-mail yin_naftep@navy.mil.gr.

Σας περιμένουμε στην ομάδα!

ΕΤΗΣΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ 2015

Α' Χρηματικό Βραβείο
Κελευστής (Δ/ΥΛ) Ε. Καλογηράτος

Β' Χρηματικό Βραβείο
Αρχικελευστής (ΝΟΣ) Ι. Κετσαβός

Γ' Χρηματικό Βραβείο
Ανθευποπλοίαρχος (Ε) Σ. Φοίφα ΠΝ

